

Programmabegroting
2024

datum 13 oktober 2023

Zaaknummer: 1045476

Gemeente Alphen-Chaam
Postbus 3
5130 AA Alphen (NB)

Telefoonnummer 14 013
Email: info@alphen-chaam.nl
website: www.alphen-chaam.nl
Foto cover: Erwin Goossens Zonsondergang Snijders Chaam

Voorwoord

Voor u ligt de Begroting 2024 van onze mooie groene gemeente Alphen-Chaam. Een begroting die in een bijzondere periode tot stand is gekomen. Ten tijde van het opstellen van de begroting is er een nieuwe coalitie gevormd. Daarom is er een begroting opgesteld op basis van de perspectiefnota. Van het coalitieakkoord hebben we enkel de financiële gevolgen van het coalitieakkoord in een 1^e begrotingswijziging (zie pagina 13) mee kunnen nemen.

Onzekerheid over de financiële toekomst

Financieel hebben we het nu als gemeente goed op orde. De toekomst is nog onzeker. Het rijk heeft grote kortingen op het gemeentefonds aangekondigd. Voor het merendeel van de Nederlandse gemeenten heeft dit grote gevolgen, ook voor onze gemeente.

We moeten ons daar nu al op voorbereiden. We moeten de komende jaren scherpe keuzes blijven maken.

Ook aan de rijksoverheid blijven we, samen met andere gemeenten, het signaal afgeven dat er snel een oplossing moet komen. Het nieuwe kabinet moet met een structurele oplossing komen zodat wij kunnen blijven investeren in onze mooie gemeente.

In de tussentijd staan we natuurlijk niet stil. We kijken vooruit en gaan ook in 2024 voortvarend aan de slag.

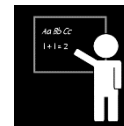
Cittaslow

We koesteren het Cittaslow gedachtegoed en betrekken inwoners meer. De ambassadeurs krijgen een grotere rol en zijn ook betrokken bij het opstellen van het jaarprogramma.

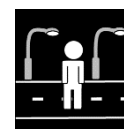
Kindcentrum Chaam

De gemeente Alphen-Chaam werkt samen met scholen en kindpartners verder aan de ontwikkeling van een duurzaam ingericht Kindcentrum in Chaam.

Een veilige en bereikbare gemeente

We zullen verder werken aan dat iedereen zich veilig moet kunnen voelen. Samen met onze veiligheidspartners én onze inwoners blijven we hier aan werken. Ook veilige wegen en goed onderhouden van de openbare ruimte draagt bij aan het veiligheidsgevoel. In 2024 werken we aan de Geerakker in Chaam, de Schellestraat in Alphen en samen met de provincie aan de doorgaande weg in Chaam. In een mobiliteitsvisie leggen we vast hoe we ervoor zorgen dat alle kernen en gebieden in de toekomst veilig en goed bereikbaar zijn.

Veilige fietspaden

We doen een verkenning naar de verbreding van het Bels Lijntje en een veiligere fietsverbinding tussen Galder en Strijbeek.

Goede dienstverlening

Een goede dienstverlening naar onze inwoners staat centraal. We ontwikkelen een nieuwe website, zodat onze producten en diensten beter vindbaar zijn.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding.....	5
Beleidsbegroting.....	13
Programmaplan.....	15
Bestuur en ondersteuning	17
Veiligheid.....	21
Verkeer, vervoer en waterstaat.....	25
Economie	31
Onderwijs.....	35
Sport, cultuur en recreatie	39
Sociaal domein.....	45
Volksgezondheid en milieu	51
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....	59
Algemeen.....	67
Paragrafen	75
Lokale heffingen.....	77
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	85
Onderhoud kapitaalgoederen.....	89
Financiering	93
Bedrijfsvoering.....	95
Verbonden partijen	99
Grondbeleid	101
Duurzaamheid	107
Wet Open Overheid.....	111
Financiële begroting	113
Overzicht van baten en lasten	115
Incidentele baten en lasten.....	117
Overzicht van reserves en voorzieningen.....	123
Overzicht mutaties reserves	125
Investeringsplan	127
Investerings- en financieringsstaat.....	129
Meerjarige balans	131
EMU-Saldo	133
Taakveldindeling.....	135
Financiële beleidsuitgangspunten	143
Bijlagen.....	145
BBV indicatoren.....	147
Meerjaren Uitvoerings Programma 2040 (MUP2040)	153
Lijst gebruikte afkortingen.....	155

Inleiding

In deze inleiding geven wij een toelichting op de opzet van de begroting en op de aanpassingen van het financieel meerjarenperspectief hierbij is de -niet vastgestelde- Perspectiefnota 2024-2027 als basis gebruikt. In het proces van de totstandkoming van deze begroting zijn een aantal ontwikkelingen waarop vroeg in het proces zicht was reeds verwerkt in deze begroting. Hierbij valt te denken aan de effecten van het actualiseren van de kapitaal- en rentelasten. Hierop geven wij later in deze inleiding een korte toelichting. Alle ontwikkelingen die later duidelijk geworden zijn hebben wij meegenomen in de 1e begrotingswijziging die ook nader toegelicht wordt in deze inleiding. Vanwege het moment waarop deze ontwikkelingen duidelijk worden in relatie tot de deadline voor het opleveren van deze begroting is het niet haalbaar om deze integraal te verwerken in de begroting.

Opzet begroting

Per programma zijn de meest relevante beleidsmatige aandachtspunten voor 2024, zo smart mogelijk vertaald in te realiseren doelstellingen en de daarbij behorende activiteiten. Daarnaast wordt tevens in het kort ingegaan op de reguliere taken die binnen het betreffende programma plaatsvinden.

Om globaal inzicht te geven in welke baten en lasten op een programma worden verantwoord en hoe deze baten en lasten zich verhouden tot de totale begroting, zijn per programma een viertal cirkeldiagrammen opgenomen.

Per programma wordt een financiële toelichting gegeven op de budgetverschillen tussen de begroting 2023 en de begroting 2024. De budgetten die zijn opgenomen in de kolom "Begroting 2023", betreft telkens de primaire budgetten 2023, inclusief de wijzigingen naar aanleiding van de 1e tussentijdse rapportage 2023 inclusief de meircirculaire 2023.

Achteraan in de begroting zijn de indicatoren opgenomen die vanuit het BBV verplicht zijn gesteld. Alleen de cijfers, zoals deze zijn opgenomen op de website "Waar staat je gemeente.nl", zijn opgenomen in de begroting.

Structureel sluitende begroting

De provincie beoordeelt jaarlijks of het begrotingsjaar structureel en reëel in evenwicht is. De hiervoor geldende toezichtcriteria zijn vastgelegd in artikel 203 van de Gemeentewet. Het structureel begrotingssaldo wordt bepaald door het begrotingssaldo te zuiveren van incidentele baten en lasten. Omdat het in de begroting gepresenteerde begrotingssaldo, het saldo tussen zowel de incidentele als structurele lasten en baten betreft, is bij het hoofdstuk "Incidentele baten en lasten" een tabel opgenomen met het structurele begrotingssaldo.

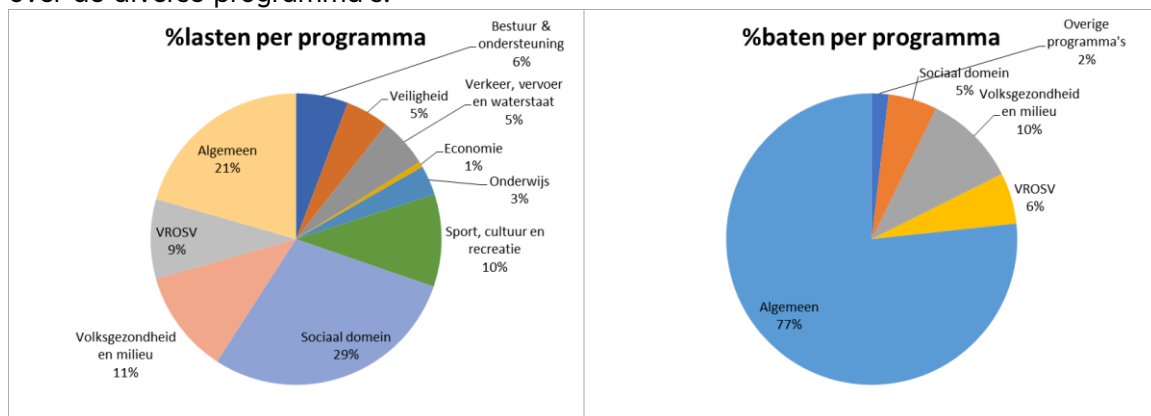
Begroting in één overzicht

In dit hoofdstuk zijn alle wijzigingen als gevolg van de 1e begrotingswijziging meegenomen (inclusief het effect vanuit het coalitieakkoord 2023).

In de Begroting in één overzicht (BIEO) laten wij een aantal financiële zaken de revue passeren. In dit hoofdstuk wordt bijvoorbeeld duidelijk welk deel van de lasten/baten toe te rekenen is aan de betreffende programma's. Daarnaast geven wij een meerjarig inzicht in de solvabiliteit en de weerstandscapaciteit. Deze geven inzicht in de risico's die wij lopen en in hoeverre deze gedekt kunnen worden. Tenslotte laten wij de ontwikkeling van de woonlasten zien in de afgelopen jaren.

Lasten en baten per programma

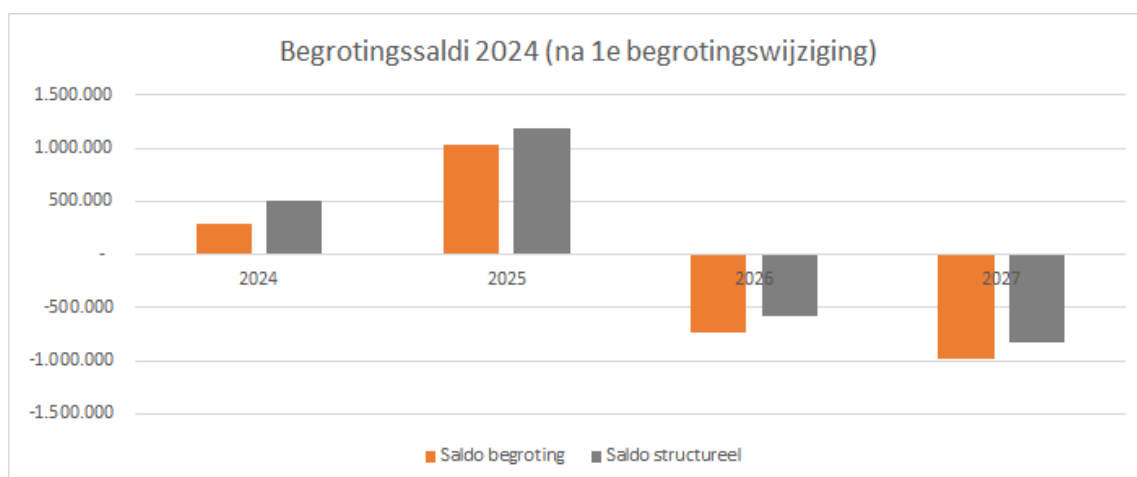
Onderstaande cirkeldiagrammen laten de procentuele verdeling zien van de lasten en baten over de diverse programma's.

Meerjarig (structureel)resultaat

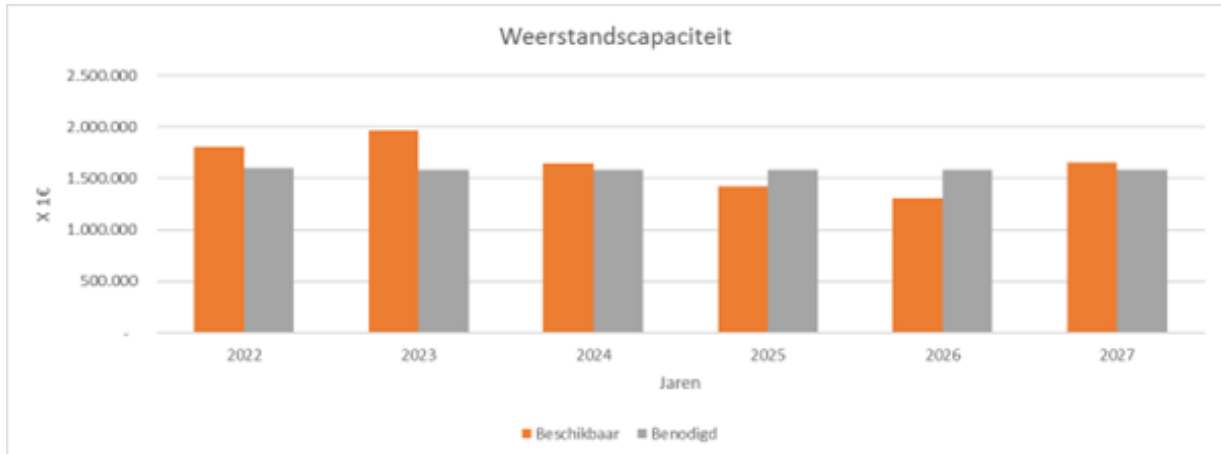
De saldi van de begroting kunnen vanuit twee kanten bezien worden. Enerzijds het reguliere begrotingssaldo. Daarbij worden alle baten en lasten tegen elkaar afgezet ongeacht of het om incidentele of structurele lasten en baten gaat. Anderzijds hebben wij te maken met het structurele saldo. Dit is het saldo aan de hand waarvan de Provincie bepaalt of een begroting al dan niet sluitend is. Om tot het structurele saldo te komen corrigeert de Provincie het reguliere saldo met onder andere de incidentele baten en lasten.

Deze begroting laat in de jaren 2024 en 2025 een voordelig (structureel)begrotingssaldo zien. De jaren 2026 en 2027 laten een significant lager saldo zien dan de jaren daarvoor. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt de door enorme daling van het gemeentefonds. Onder gemeenten worden de jaren 2026 en 2027 op dit moment de 'Ravijnjaren' genoemd.

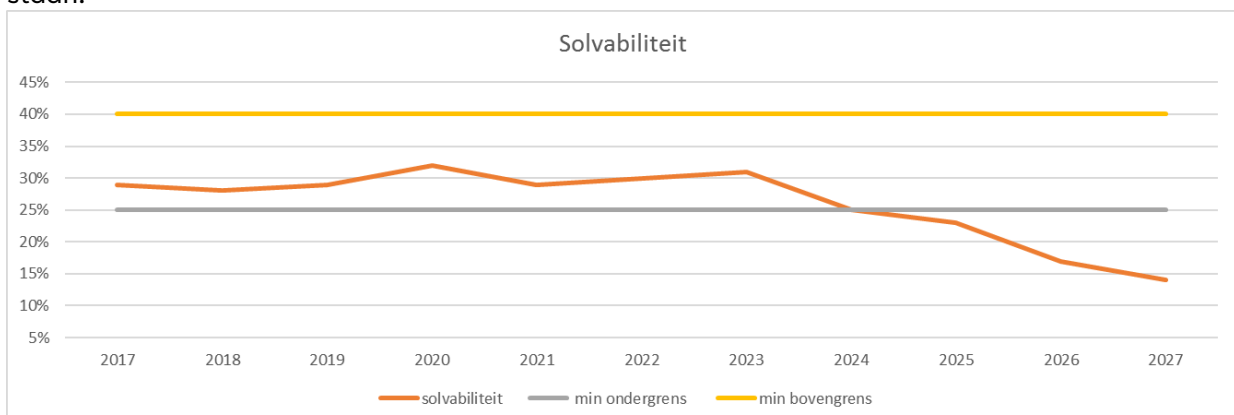
Weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is het bedrag dat noodzakelijk is om in de algemene reserve aan te houden om alle risico's op te kunnen vangen. Periodiek maken wij een inschatting van de risico's die wij als gemeente lopen. Door een kansberekening uit te voeren op alle in kaart gebrachte risico's ontstaat de benodigde weerstandscapaciteit. Het bedrag in de algemene reserve waarop nog geen claims rusten is de beschikbare weerstandscapaciteit. Onze eigen regels geven aan dat de beschikbare weerstandscapaciteit minimaal gelijk moet zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit. Onderstaande grafiek laat de ontwikkeling van de weerstandscapaciteit in de jaren zien. Bij de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit wordt geen rekening gehouden met de begrotingssaldi van de jaren 2023-2027.

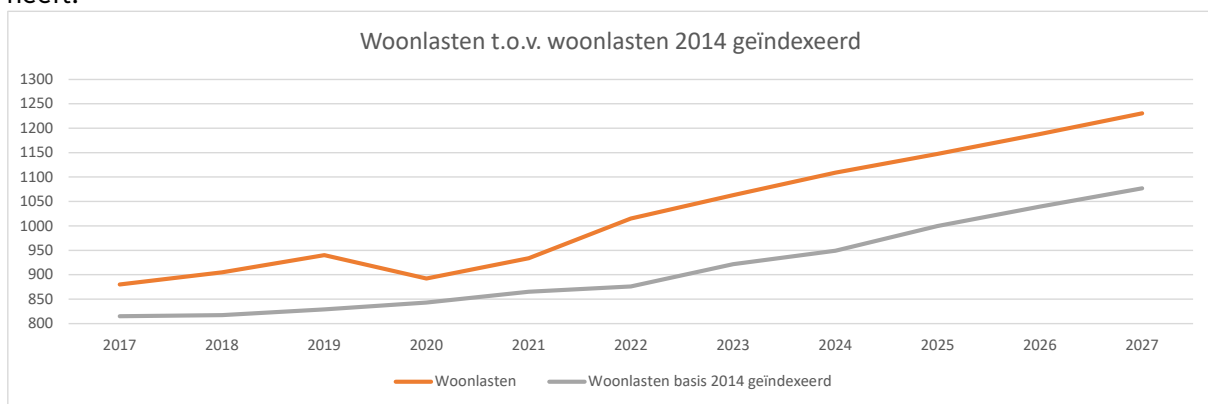
Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Dit percentage geeft aan hoeveel procent van onze bezittingen betaald zijn met leningen (vreemd vermogen). Bij een hoger percentage is het deel van het vermogen dat betaald is met 'eigen' geld groter. Onderstaande grafiek laat de ontwikkeling van de solvabiliteit in de afgelopen jaren zien. De lijnen op 25% (grijs) en 40% (geel) laten de grenzen zien waarbinnen de solvabiliteit zich minimaal moet bevinden. Door de hoge leningen voor onder andere de investeringen in het KindCentrum in Chaam en het dalende eigen vermogen door de negatieve resultaten in 2026 en 2027 komt de solvabiliteit onder druk te staan.

Woonlasten

De grootste inkomstenbron voor gemeenten is de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De eerstvolgende grote inkomstenbron zijn de diverse belastingen zoals de Onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Samen vormen deze inkomsten de woonlasten voor onze inwoners. Onderstaande grafiek laat de ontwikkeling van de woonlasten zien gedurende de afgelopen jaren. De bovenste lijn in de grafiek laat deze ontwikkeling zien zoals deze zich heeft voorgedaan. De onderste lijn laat de ontwikkeling zien in het geval dat wij vanaf 2016 de woonlasten enkel met de consumentenprijsindex geïndexeerd zouden hebben. De werkelijke woonlasten zijn harder gestegen dan de vanaf 2016 geïndexeerde woonlasten. Mogelijke oorzaken hiervan kunnen bijvoorbeeld zijn de investeringen in scholen, wegen, fietspaden, afvalinzameling, het rioolstelsel, etc. waardoor de voorzieningen in onze gemeente beter geworden zijn. Daarnaast zijn er ook taken vanuit het Rijk overgeheveld waarvoor de dekking (deels) achterwege blijft. Voorbeelden hiervan zijn de overgang van jeugdzorg naar gemeenten maar ook het invoeren van het abonnementstarief voor onder andere de hulp in de huishouding dat een aanzuigende werking heeft.

Financieel meerjarenperspectief 2024-2027

Het vertrekpunt voor de begroting 2024 is de perspectiefnota 2024-2027. Het financieel meerjarenperspectief zag er in de perspectiefnota als volgt uit:

	2024	V/N	2025	V/N	2026	V/N	2027	V/N
Saldo Begroting 2023-2026 (MJR)	707.999	V	1.053.359	V	103.953	V	-	N
1e tussentijdse rapportage 2022	-627.059	N	-181.392	N	-790.404	N	-	N
Perspectiefnota 2024-2027	14.700	V	-71.600	N	-244.900	N	-2.257.330	N
Saldo Perspectiefnota 2024-2027	95.640	V	800.367	V	-931.351	N	-2.257.330	N

Bijgesteld financieel meerjarenperspectief 2024-2027

Tussen het vaststellen van de perspectiefnota 2024-2027 en het opstellen van de begroting 2024 hebben de volgende aanpassingen van het financieel meerjarenperspectief plaatsgevonden.

Mutaties na vaststellen PPN2024	2024	V/N	2025	V/N	2026	V/N	2027	V/N
Saldo Perspectiefnota 2024-2027	95.640	V	800.367	V	-931.351	N	-2.257.330	N
Lagere rentetoerekening grondbedrijf	-14.301	N	-17.075	N	-10.261	N	-5.060	N
Lagere kapitaallasten	19.711	V	15.241	V	16.720	V	13.533	V
Actualisatie rente van 3% naar 3,5%	-55.132	N	-114.555	N	-171.210	N	-130.386	N
Diverse kleinere verschillen	-221	N	-7.730	N	-7.257	N	-4.326	N
Saldo Begroting 2024 - 2027	45.697	V	676.248	V	-1.103.359	N	-2.383.569	N

Toelichting

Hieronder volgt een toelichting op bovenstaande posten.

Lagere rentetoerekening aan het grondbedrijf

Door lagere boekwaardes in het grondbedrijf mogen wij minder rente toerekenen aan het grondbedrijf. Rentetoerekening is in principe niet meer dan een interne doorbelasting van de rente en dus kostenneutraal. Echter doordat het grondbedrijf een zogenaamde 'Gesloten exploitatie' is, heeft de wijziging wel een nadelige invloed op het begrotingsaldo van de reguliere exploitatie. Het resultaat binnen het grondbedrijf zal met hetzelfde bedrag stijgen.

Lagere kapitaallasten

Het voordeel op de kapitaallasten wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- De reconstructie van de Fransebaan was begroot op € 1.931.000 en heeft uiteindelijk € 800.000 gekost.
- In de begroting 2023 gingen wij uit van een start van de kapitaallasten voor het groot onderhoud aan de N639 in de kom van Chaam per 2024. In de begroting 2024 gaan wij ervan uit dat de afschrijvingslasten in 2025 zullen starten.
- In de begroting 2023 gingen wij uit van een start van de kapitaallasten voor de infrastructurele aanpassing aan 't Zand per 2024. In de begroting 2024 gaan wij ervan uit dat de afschrijvingslasten in 2025 zullen starten.

- In 2022 (na het opstellen van de begroting 2023) is een extra krediet van € 90.000 verstrekt voor woningbouwontwikkeling in Galder. Dit wordt nu in de begroting 2024 verwerkt.
- In de begroting 2023 gingen wij uit van de start van de kapitaallasten voor de reconstructie van de fietspaden aan de Rielseweg vanaf 2025. In de huidige begroting gaan wij uit van de start van de kapitaallasten in 2024.

Actualisatie rente van 3,0% naar 3,5%

De huidige rentestanden geven aanleiding om de rente waarmee wij onze nieuwe leningen in de begroting opnemen te verhogen van 3,0% naar 3,5%.

Diverse kleinere verschillen

Bij het actualiseren van de begroting 2023 naar de begroting 2024 wordt de gehele begroting doorgelopen. Eventuele afwijkingen die we vinden worden gecorrigeerd. Grote afwijkingen worden hierboven toegelicht, de kleinere afwijkingen worden op deze post als een totaal weergegeven.

1e begrotingswijziging

Na het opstellen van voorliggende begroting heeft nog een aantal wijzigingen/ontwikkelingen plaatsgevonden die financiële gevolgen hebben. Deze zijn samengevat in onderstaande tabel. Betreffende financiële gevolgen worden meegenomen in de 1e begrotingswijziging. Deze wijzigingen zijn cijfermatig niet verwerkt in deze programmabegroting. De raad wordt dus gevraagd naast de primaire programmabegroting, ook onderstaande 1e begrotingswijziging vast te stellen.

1e Begrotingswijziging	2024	V/N	2025	V/N	2026	V/N	2027	V/N
Saldo Begroting 2023 - 2026	45.697	V	676.248	V	-1.103.359	N	-2.383.569	N
Viering 80-jarige bevrijding	-15.000	N						
Invoering commissiestelsel (Pilot)	-16.200	N	-16.200	N	-16.200	N	-16.200	N
2e Turap 2023	93.015	V	24.373	V	-85.246	N	348.295	V
Gestegen kosten afvalinzameling	-51.000	N	-51.000	N	-51.000	N	-51.000	N
Storting voorziening afval	-7.000	N	-7.000	N	-7.000	N	-7.000	N
Stijging tarief ter dekking afval	58.000	V	58.000	V	58.000	V	58.000	V
Effect coalitieakkoord 2023	176.801	V	335.801	V	461.500	V	1.067.101	V
Saldo Begroting 2024 - 2027 na 1e BGW	284.313	V	1.020.222	V	-743.305	N	-984.373	N

Toelichting

Viering 80-jarige bevrijding

Wij willen de 80-jarige bevrijding van Alphen-Chaam niet ongezien voorbij laten gaan. Om dit te vieren reserveren wij incidenteel € 15.000 in 2024. In de 2^e turap 2023 hebben wij bijna € 20.000 restantbudget voor onder andere de 75-jarige viering vrij laten vallen omdat dit (wegens COVID-19) niet ingezet is. In het kader van de zuivere besluitvorming kiezen wij ervoor dit budget opnieuw op te voeren.

Invoering commissiestelsel (Pilot)

Vanaf 2024 gaan wij werken met een commissiestelsel waarin burgerleden zitting kunnen gaan nemen. Per partij mogen er maximaal 3 leden zitting nemen. De vergoeding per lid per maand bedraagt € 75.

2e Turap 2023

Vanuit de 2e turap 2023 volgen een aantal structurele effecten. Deze effecten verwerken wij via de 1e begrotingswijziging in de voorliggende programmabegroting 2024. Voor een nadere uitwerking van deze effecten verwijzen wij naar de 2e turap 2023.

Afvalinzameling

In de 2e turap 2023 signaleren wij een (structurele) stijging van de (inzamelings)kosten van onze afvalexploitatie. Omdat wij deze kosten niet kunnen dekken vanuit de afvalstoffenheffing verhogen wij de heffing met 5%.

Effect coalitieakkoord 2023

Voor de wijzigingen vanuit het coalitieakkoord verwijzen wij naar het coalitieakkoord 2023. Het totale financiële effect van het coalitieakkoord ten opzichte van de Perspectiefnota 2024 is op deze post weergegeven.

Structureel begrotingssaldo (inclusief 1e begrotingswijziging)

Onderstaande tabel laat het structurele begrotingssaldo zien met daarin verwerkt alle wijzigingen als gevolg van de 1e begrotingswijziging.

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	2024	2025	2026	2027
Saldo van lasten en baten	-376.978	353.505	-1.307.035	-2.092.227
Toevoegingen/onttrekkingen aan de reserves (Saldo)	422.675	322.743	203.676	-291.342
Begrotingssaldo na bestemming	45.697	676.248	-1.103.359	-2.383.569
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	45.000	-	-	-
Niet verwerkte corr. meicirc. door MinBZK	-	5.613	7.629	7.556
BCF- Ruimte onder plafond	157.725	157.648	155.396	156.423
Structureel begrotingssaldo (voor 1e begrotingswijz.)	248.422	839.509	-940.334	-2.219.590
Vervallen correctie meicirculaire -> sept. circ.	-	-5.613	-7.629	-7.556
Structureel effect 1e begrotingswijziging	253.616	343.974	360.054	1.399.196
Structureel begrotingssaldo (na 1e begrotingswijz.)	502.038	1.183.483	-580.280	-820.394

Beleidsbegroting

Programmaplan

Bestuur en ondersteuning

Dienstverlening

Onze gemeente biedt producten en diensten aan inwoners, bedrijven en organisaties. In ons werk staan zij centraal. Daarbij werken we actief samen met onze partners. Onze servicenormen zijn leidend in onze dienstverlening. Dit betekent o.a. dat we begrijpelijk communiceren naar onze inwoners en ze op de hoogte houden van het verloop van hun (aan)vragen. Waar passend betrekken we inwoners bij ons beleid. Met een integraal programma Dienstverlening ontwikkelen we onze dienstverlening continu door, organisatiebreed.

Centrale huisvesting

2024 staat in het teken van verdere keuzes rond de centrale huisvesting. In januari 2024 is de Europese selectie van de architect afgerond, evenals de offertetrajecten voor de andere benodigde adviseurs. Eind Q1-2024 zal dan het Voorlopig ontwerp gereed zijn, op basis waarvan door de raad het definitieve krediet beschikbaar kan worden gesteld. Medio 2024 is de verwachting om het Definitief ontwerp gereed te hebben zodat eventuele verdere procedures opgestart kunnen worden zoals de Europese selectie voor de uitvoerende partij(en).

DOELSTELLINGEN 2024

0.1 Uitvoering geven aan het programma Dienstverlening

Met het programma Dienstverlening bereiden we ons voor op de toekomst. We willen de klanttevredenheid aantoonbaar vasthouden of verhogen over producten en dienstverlening in brede zin.

0.2 Centrale huisvesting

2024 staat in het teken van verdere keuzes rond de centrale huisvesting. In januari 2024 is de Europese selectie van de architect afgerond, evenals de offertetrajecten voor de andere benodigde adviseurs. Eind Q1-2024 zal dan het Voorlopig ontwerp gereed zijn, op basis waarvan door de raad het definitieve krediet beschikbaar kan worden gesteld. Medio 2024 is de verwachting om het Definitief ontwerp gereed te hebben zodat eventuele verdere procedures opgestart kunnen worden zoals de Europese selectie voor de uitvoerende partij(en).

Wat gaan we ervoor doen?

Nr.	Doelstelling	Specifieke activiteit
0.1	Uitvoering geven aan het programma Dienstverlening	<ol style="list-style-type: none">1. Actualiseren van onze Visie Dienstverlening (2014).2. Lanceren vernieuwde gemeentelijke website.3. Optimaliseren van onze dienstverlening in brede zin, waarbij we streven naar een ruim voldoende klanttevredenheid.
0.2	Realiseren huisvesting ABG-organisatie	Definitief ontwerp opleveren

REGULIERE TAKEN (GOING CONCERN)

0.3 Informatie, Innovatie & ICT

De afdeling Informatie, Innovatie en ICT zorgt voor integraal (her-)gebruik van eenduidige gegevens voor dienstverlening, beheersdoeleinden, bedrijfsvoering en bestuurlijke advisering. Dit in de vorm van beheer van de basisregistraties, informatie voorziening en gegevensmanagement voor data gestuurd werken. Op basis van de I-visie wordt het "ABG"-ICT landschap aangepast op landelijke ICT architectuur ontwikkeling, wetgeving en maatschappelijke trends. ICT vernieuwingen worden waar mogelijk gedaan in samenwerking met de Equalit gemeenten.

In de ABG begroting zijn de volgende majeure projecten met een grote ICT component voor 2024 voorzien,

- Het vergroten van veilig en zorgvuldig werken door maximale inzet van Microsoft 365 en vergaande omschakeling naar gebruik van beveiligde apparaten, thuis en op kantoor.
- Transparantie van overheidsinformatie verzorgen die vanuit wetgeving Open Overheid (WEP, WOO en WMeBV) gevraagd wordt.

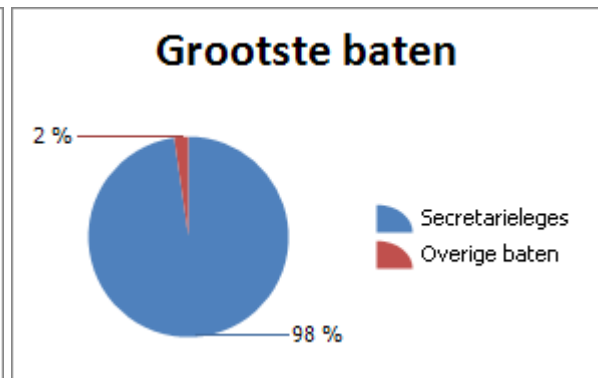
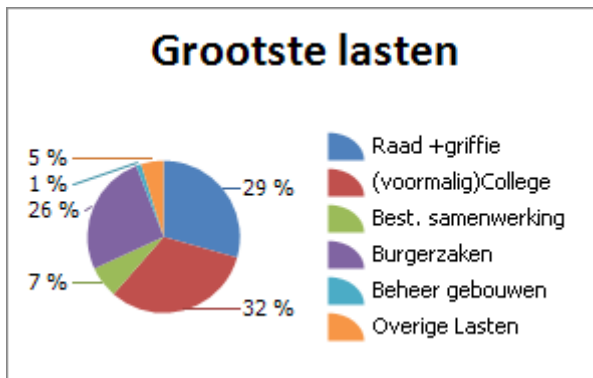
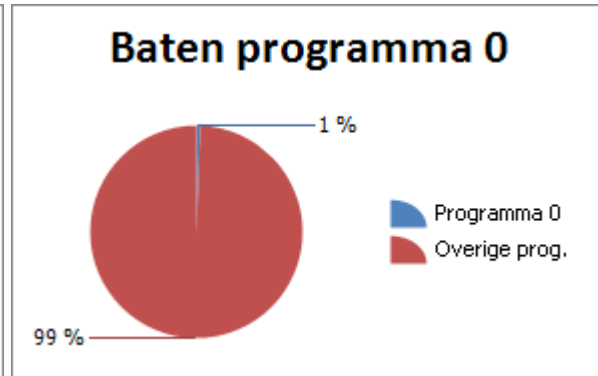
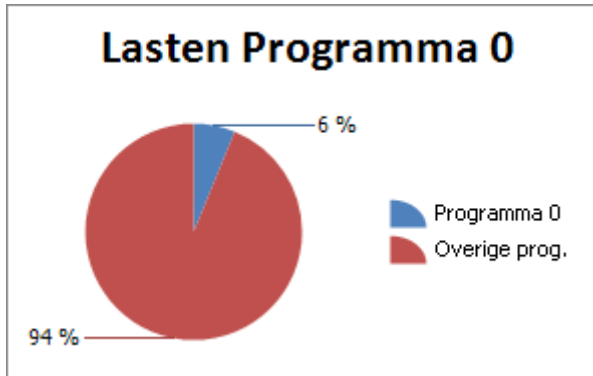
0.4 Dienstverlening

Maatschappelijke ontwikkelingen en veranderingen in wet- en regelgeving hebben directe invloed op het werk van Burgerzaken, Klantcontactcentrum en Klantcommunicatie. Dit vraagt enerzijds om actuele vakkennis en anderzijds om alertheid en flexibiliteit. De verdergaande digitalisering zorgt daarbij voor verschuiving van werk van balie naar midoffice en backoffice. De complexiteit van zaken neemt toe en (informatie)veiligheid en bestrijding van identiteitsfraude stellen extra eisen aan inrichting van het werk en opleiding. Om dit te kunnen borgen plegen we hier extra inzet op. Voor Klantcommunicatie zetten we, vanwege inclusie, ook komend jaar zowel offline als online kanalen in. We communiceren in begrijpelijke en eenvoudige taal.

Wat gaat het kosten?

Bedragen X € 1.000

Lasten / Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal lasten programma 0	1.938	1.785	1.756	1.741	1.801	1.822
Totaal baten programma 0	303	175	163	163	163	163
Saldo lasten en baten programma 0	1.635	1.609	1.592	1.578	1.638	1.659

Toelichting budgetverschillen

De belangrijkste verschillen tussen de ramingen in begroting 2024 en begroting 2023 zijn:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	L/B	Bedrag	V/N
1 010 - In 2023 was er een incidenteel budget voor de werving van een nieuwe burgemeester en een introductie voor de nieuwe gemeenteraad	L	43	V
2 010 - In 2023 was er een incidenteel budget voor het opstellen van het coronaherstartplan	L	10	V
3 010 - Vanaf 2024 stijgt het budget voor de rekenkamer in verband met de verplichting voor het hebben van een rekenkamer.	L	-5	N
4 In 2024 verwachten wij een hogere bijdrage aan de ABG-organisatie.	L	-16	N
5 In 2023 is een aantal stukken restgrond verkocht, dit zijn incidentele baten in 2023	B	-12	N
5 Diverse kleinere verschillen	L/B	-3	N
Totaal		17	V

Veiligheid

Wat willen we bereiken?

We streven naar een veilige leefomgeving voor alle inwoners, ondernemers en bezoekers van onze gemeente. De afgelopen jaren zijn stappen gezet op enkele aandachtsgebieden, zoals de bestrijding van ondermijnende criminaliteit in het buitengebied. Deze aanpak zetten we onverminderd voort. Daarnaast willen we meer handhaving door en meer zichtbaarheid van de BOA's en willen we de drempel om verdachte activiteiten te melden verlagen. In regionaal verband zetten we in op een adequate organisatie voor de beheersing van rampen

DOELSTELLINGEN 2024

1.1 Uitvoering geven aan het integraal veiligheidsbeleid 2022-2026

In 2022 is het integraal veiligheidsbeleid 2022-2026 voor de gemeente Alphen-Chaam vastgesteld. In dit beleidsplan staan de thema's en onderwerpen waar aandacht aan besteed wordt. De specifieke doelen per jaar worden beschreven in het focusblad 2024. Deze komen voort uit de thema's die zijn vastgesteld in het Integraal Veiligheidsbeleid. Wel moet worden opgemerkt dat gezien de dagelijkse casuïstiek niet voldoende capaciteit beschikbaar is om alle onderwerpen van het integraal veiligheidsbeleid te behandelen.

1.2 Veiligheidsvraagstukken

De druk op de afdeling veiligheid is de afgelopen jaren flink toegenomen. Problematiek op de thema's: sociale crisis, verward gedrag, ondermijning, (overlast) huisvesting arbeidsmigranten en mensenhandel nemen toe, daarnaast worden we steeds vaker bij projecten aan de voorkant betrokken. Door de bovengenoemde thema's, staan de onderwerpen uit het integraal veiligheidsbeleid onder druk en kunnen deze onderwerpen niet behandeld worden zoals bedoeld is.

In de perspectiefnota 2024 hebben we voor € 22.000 aan structurele extra middelen voor capaciteitsuitbreiding gevraagd, zodat genoemde knelpunten worden aangepakt. Omdat de Perspectiefnota niet is vastgesteld, nemen we hetzelfde voorstel nu in deze begroting op. In Gilze en Rijen zijn inmiddels extra middelen beschikbaar gesteld. In Baarle-Nassau niet. Dit betekent dat de extra ABG-formatie daarmee enkel beschikbaar is voor de gemeenten Alphen-Chaam en Gilze en Rijen.

1.3 Bluswatervoorzieningen aanleggen en onderhouden

Door gewijzigd beleid van Brabant Water komt er op sommige plaatsen te weinig bluswater uit de brandkranen. Met minder bluswater via de drinkwaterleiding moeten we zoeken naar alternatieven voor het waarborgen van voldoende bluswater. Het enige alternatief voor langdurige brandbestrijding is om extra grondwaterputten te boren en voorzieningen bij open water te optimaliseren. Het watertekort bij extreme droogte nemen we mee in de verdere aanpak. Het blijft de komende jaren noodzakelijk om structureel nieuwe voorzieningen aan te leggen en te onderhouden.

Wat gaan we ervoor doen?

Nr.	Doelstelling	Specifieke activiteit
1.1	Uitvoering integraal veiligheidsbeleid 2022-2026.	Uitvoering geven aan de onderwerpen die zijn beschreven op het focusblad 2024.
1.2	Uitvoering geven aan diverse veiligheidsvraagstukken	Extra uitvoering geven aan de onderwerpen ondermijning, huisvesting arbeidsmigranten, mensenhandel, sociale crisis en verward gedrag.
1.3	Bluswatervoorzieningen aanleggen en onderhouden.	Aanleggen van twee geboorde putten in 2024 en uitvoeren van onderhoud aan bestaande voorzieningen.

REGULIERE TAKEN (GOING CONCERN)

1.4 Bewaken van de openbare orde en veiligheid

Samen met onze ketenpartners werken we dagelijks aan een veilig Alphen-Chaam. We monitoren wat er leeft en anticiperen hierop. Veiligheid binnen de gemeente is 24/7 in beweging. In het structurele overleg tussen de burgemeester en de teamchef van het politiedistrict Markdal wordt het actuele beeld besproken en kunnen prioriteiten worden bijgesteld. We hebben daarbij oog voor het buitengebied en onze recreatieparken.

1.5 Aanpak ondermijning

Ondermijnende criminaliteit tast de fundamenten van onze samenleving aan. Het is vaak voor inwoners minder zichtbaar dan overlast, maar het is een voedingsbodem voor allerlei vormen van overlast en criminaliteit. Ondermijning is niet alleen een probleem van openbare orde en veiligheid. Het raakt ook alle afdelingen in onze organisatie. Het wordt bijvoorbeeld zichtbaar in uitkeringsfraude, valse inschrijvingen (vaak in combinatie met mensenhandel en afpersing), milieudelicten en heeft raakvlakken met privacywetgeving. In 2024 zetten we daarom wederom in op de aanpak van ondermijning op verschillende fronten, zowel in preventieve als in repressieve zin.

1.6 Doorgaan met het sluiten van drugspanden

Panden waarin verdovende middelen worden aangetroffen sluiten we conform het Damoclesbeleid, of overtreders ontvangen een bestuurlijke waarschuwing. De sluiting zorgt ervoor dat de rust rondom het pand weer wederkeert.

1.7 't Zand

In de zomermaanden kan het druk zijn aan 't Zand in Alphen. Daarom worden reeds veel activiteiten ontplooid op het gebied van verkeer, EHBO en afspraken met betrokken partners. Helaas gaat deze drukte, ondanks de al genomen maatregelen, soms gepaard met overlast. We blijven ons inzetten om de toch ontstane overlast tot het minimale terug te dringen. Dit doen we met behulp van bijvoorbeeld cameratoezicht, parkeerbeheer en fysieke controles.

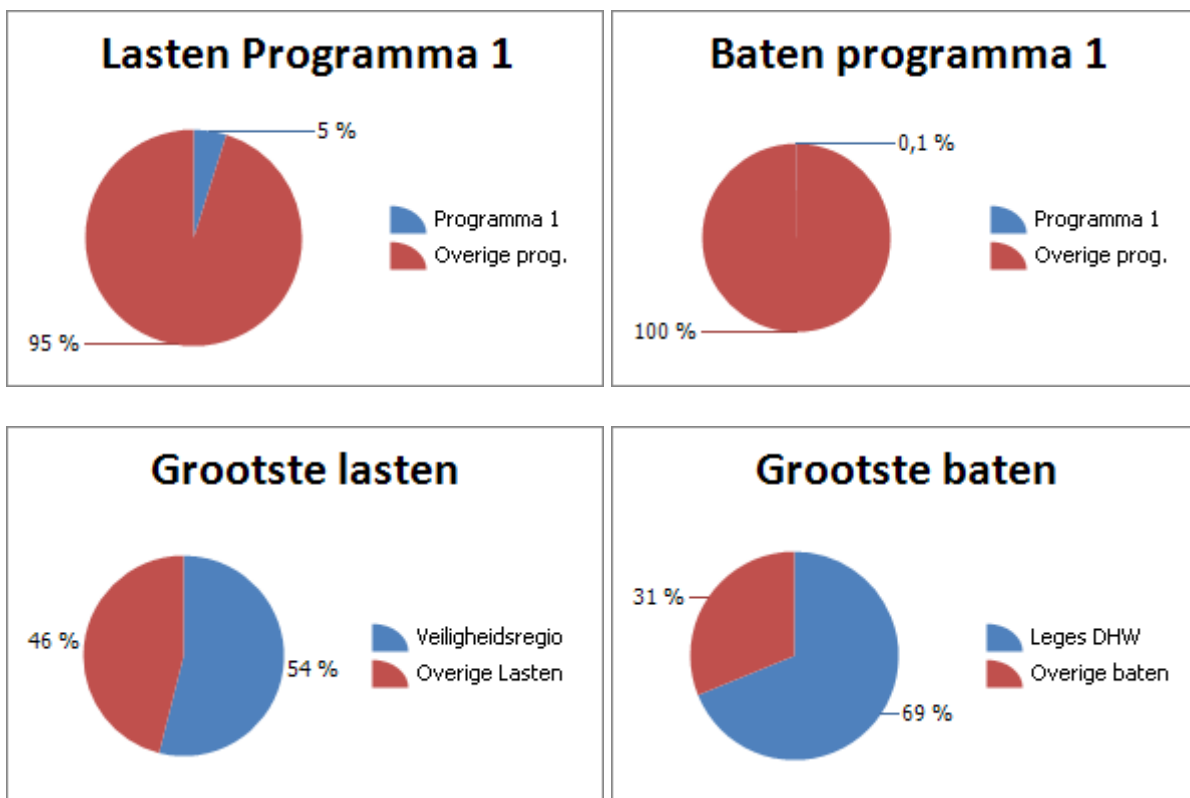
1.8 Een bevolkingszorgorganisatie die breed inzetbaar is.

Sinds 1 oktober 2016 is de crisisbeheersing/ rampenbestrijdingsorganisatie op districtsniveau Hart van Brabant georganiseerd zoals opleidingen, trainingen en oefeningen. Ook operationeel wordt samengewerkt, bijvoorbeeld tijdens grote branden, de coronapandemie en de opvang van (Oekraïense) vluchtelingen. We zien dat crisistypen veranderen en dat daarmee de vraag aan de lokale overheid ook anders is (bijvoorbeeld uitbraak infectieziekten, vluchtelingenopvang, maatschappelijke onrust en cyberaanvallen). Maatschappelijke ontwikkelingen en recente ervaringen uit huidige crisissen zijn de aanleiding om deze districtelijke crisisbeheersingsorganisatie verder door te ontwikkelen, waarbij de uitgangspunten kwaliteit, kwantiteit en kostenefficiëntie gewaarborgd blijven. De huidige financiële middelen Crisisbeheersing/Rampenbestrijding zijn toereikend.

Wat gaat het kosten?

Bedragen X € 1.000

Lasten / Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal lasten programma 1	1.164	1.216	1.384	1.425	1.467	1.508
Totaal baten programma 1	46	19	19	19	19	19
Saldo lasten en baten programma 1	1.118	1.197	1.365	1.406	1.448	1.489

Toelichting budgetverschillen

De belangrijkste verschillen tussen de ramingen in begroting 2024 en begroting 2023 zijn:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	L/B	Bedrag	V/N
1 110 - In 2023 hebben wij € 96.000 incidenteel terugontvangen van de veiligheidsregio in verband met het voordelige resultaat uit boekjaar 2022. Daarnaast is de bijdrage voor 2024 geïndexeerd.	L	-121	N
2 120 - Met ingang vanaf 2024 is het budget voor veiligheid opgehoogd met € 22.000 structureel voor het oplossen van veiligheidsvraagstukken.	L	-22	N
3 In 2024 verwachten wij een hogere bijdrage aan de ABG-organisatie.	L	-20	N
4 Diverse kleinere verschillen	L/B	-5	N
Totaal		-168	N

Verkeer, vervoer en waterstaat

Wat willen we bereiken?

Bereikbaarheid

We houden onze kernen bereikbaar door meer beheersmatig onderhoud van wegen, investeren in fietsverbindingen en zetten in op goed openbaar vervoer. De Provincie voert in 2024 groot onderhoud uit aan de N639 kom Chaam. Voor de reconstructies Geerakker en Nieuweweg zijn hiervoor kredieten opgenomen in het investeringsplan.

Bevorderen verkeersveiligheid

We vergroten de verkeersveiligheid van onze inwoners en bezoekers. Speerpunten daarin zijn:

- inzetten om de snelheid op doorgaande 30 km/u wegen ook daadwerkelijk 30 km/u te laten zijn

- weren van doorgaand vrachtverkeer door onze kernen
- weren van groot landbouwverkeer door onze kernen
- tegengaan van verkeerd parkeren zodat trottoirs beschikbaar blijven voor voetgangers, rolstoelen, kindervagens etc.

Dit doen we door in te zetten op gedragsverandering door communicatie, bewustwordingsacties, het faciliteren van buurtinitiatieven en het nemen van kleine fysieke maatregelen. We meten waar mogelijk de effecten van deze interventies zodat we een goede lokale aanpak kunnen opbouwen.

Mobiliteitsvisie

In 2023 zijn wij gestart met de voorbereidingen voor onze mobiliteitsvisie. In 2024 pakken we door en maken we, samen met onze inwoners, een visie op mobiliteit en een concreet plan waarmee we onze ambities op het gebied van verkeer en vervoer kunnen realiseren.

Openbaar vervoer

Openbaar vervoer is een belangrijk goed. Verantwoordelijk hiervoor is de provincie. Vaste buslijnen zijn niet overal meer houdbaar zoals bijvoorbeeld in Galder. Samen met Provincie, regio en inwoners hebben we de taak om de regio bereikbaar te houden. Met de provincie verkennen we mogelijkheden om het ov toekomstbestendig en betaalbaar te houden in Galder en Strijbeek.

Verduurzamen openbare verlichting

Openbare verlichting is belangrijk voor sociale- en verkeersveiligheid. Nieuwe technieken zorgen voor een lager energieverbruik. In 2024 zetten we in op het verduurzamen van armaturen en lichtmasten.

DOELSTELLINGEN 2024

2.1 Goed onderhouden wegen

Faciliteren groot onderhoud Provincie N639

De Provincie is als wegbeheerder verantwoordelijk voor de kwaliteit van de N639. De weg heeft in het kader van groot onderhoud hoe dan ook een opknapbeurt nodig. Naast de opknapbeurt neemt de Provincie gelijktijdig enkele maatregelen om de leefbaarheid te verbeteren. De Provincie is het definitief ontwerp aan het afronden en de aanbesteding aan het voorbereiden. De planning is dat dit onderhoud start in de tweede helft van 2024. In 2023 worden kabels en leidingen verlegd.

Reconstructie Geerakker in Chaam

In 2024 is de reconstructie van de Geerakker opgenomen in het investeringsplan voor een bedrag van € 540.000. Gelijktijdig vervangen we de riolering. In het investeringsplan is hiervoor een bedrag opgenomen van € 480.000.

Reconstructie Nieuweweg te Chaam

In 2024 is de reconstructie van de Nieuweweg opgenomen in het IP voor een bedrag van € 700.000.

2.2 Bevorderen verkeersveiligheid

Duurzame verkeersafwikkeling MUP

Provincie en gemeente zetten in op reductie verkeersbewegingen N639 (MUP 2040)

Provincie en gemeente zetten met verkeersmaatregelen en een gezamenlijke mobiliteitsstrategie in op een zo groot mogelijke reductie van het aantal verkeersbewegingen. Daartoe is provincie Noord-Brabant, als eigenaar van de weg N639, samen met de gemeente begonnen aan de uitwerking van het verkeerskundige deel van het MUP. Er is een onderzoek gestart naar de verkeersstromen. Aan de hand van model berekeningen worden effecten in beeld gebracht. Het doel is tot een uitvoeringsprogramma te komen om de verkeersintensiteit te verminderen

In 2024 leveren we verkeerskundige inzet en borgen onze gemeentelijke belangen in deze projecten (beïnvloeding verkeersstromen, tegengaan sluipverkeer, stimuleren fiets, onveilige situatie opheffen, laadinfrastructuur).

Mobiliteitsvisie

Het Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan (GVVP) is inmiddels verlopen. De vraagstukken in het kader van verkeer, mobiliteit en verkeersveiligheid zijn de afgelopen jaren sterk veranderd en vragen om een samenhangende visie. We gaan daarom een mobiliteitsvisie Alphen-Chaam opstellen die richting geeft aan maatregelen die de verkeersveiligheid verbeteren, mobiliteitsoplossingen en ontwikkelingen in beeld brengt en zorgt dat de mobiliteit in de gemeente niet stagneert of achteruit gaat. We willen met deze visie ook invulling geven aan maatregelen die nodig zijn om het veiligheidsgevoel voor onze inwoners te vergroten en daarnaast het gebruik van de fiets te stimuleren.

2.3 Verduurzamen openbare verlichting

Vervangen van masten en armaturen van de openbare verlichting

Een deel van de openbare verlichting is dringend aan vervanging toe. De voorbereiding start begin 2024 middels het opstellen van een onderhouds/vervangingsbestek. De uitvoering vindt vanaf eind 2024 en in 2025 plaats.

Armaturen

Van alle armaturen (1.934 stuks) in de gemeente Alphen-Chaam is reeds 46% uitgevoerd in een energiezuinige LED variant. Van de 1050 lichtmasten hebben er 900 lichtmasten nog armaturen, welke niet meer geproduceerd mogen worden. Dit vanwege aangepast Europese wetgeving. Voor het vervangen van conventionele armaturen door een LED variant is in het investeringsplan € 653.000 aan extra middelen opgenomen.

Lichtmasten

Op basis van de areaaldata zijn er 280 lichtmasten die ouder zijn dan de technische levensduur van 40 jaar. Voor het vervangen van de circa 280 stuks masten is in het investeringsplan € 133.000 aan extra middelen opgenomen.

Wat gaan we ervoor doen?

Nr.	Doelstelling	Specifieke activiteit
2.1	Goed onderhouden wegen	<ol style="list-style-type: none">1. Faciliteren groot onderhoud Provincie N6392. Uitvoeren reconstructie Geerakker (riolering, verharding en groen)3. Voorbereiden vervangen asfalt Nieuweweg in Chaam
2.2	Bevorderen verkeersveiligheid	<ol style="list-style-type: none">1. Provincie en gemeente zetten samen in op reductie verkeersbewegingen N639 door opstellen uitvoeringsprogramma om verkeersintensiteit te verminderen (MUP 2040)2. Vaststellen Mobiliteitsvisie
2.3	Verduurzamen openbare verlichting	Vervangen masten (ca. 263) en armaturen (ca. 1.054)

REGULIERE TAKEN (GOING CONCERN)

2.4 Onderhoud openbare verlichting

Bij het reguliere onderhoud gaan we zoveel mogelijk voor duurzame oplossingen zoals LED-verlichting. Bij grootschalige reconstructies vervangen we openbare verlichting en is LED de standaard norm. Dit is het alternatief als er niet gekozen wordt voor vervanging van alle armaturen. Zie onder “Verduurzamen openbare verlichting”.

Oude fluorescentielampen worden vanaf medio 2023 niet meer gemaakt. Begin 2024 stellen we een nieuw raambestek op voor het onderhoud.

2.5 Uitvoeren onderhoud verhardingen op basis van het vastgestelde uitvoeringsprogramma

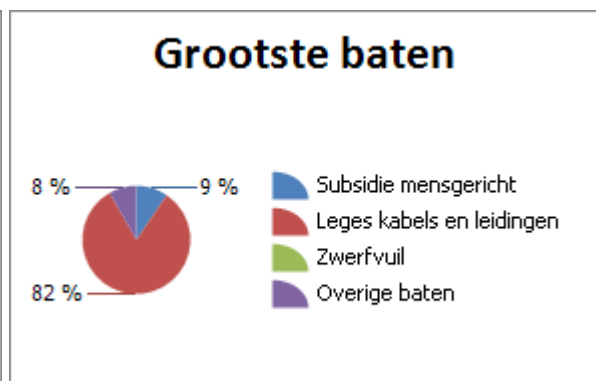
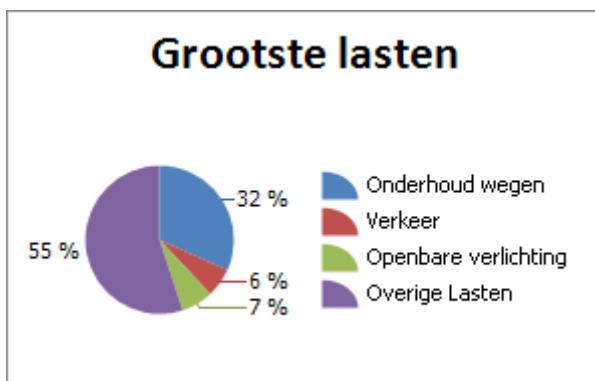
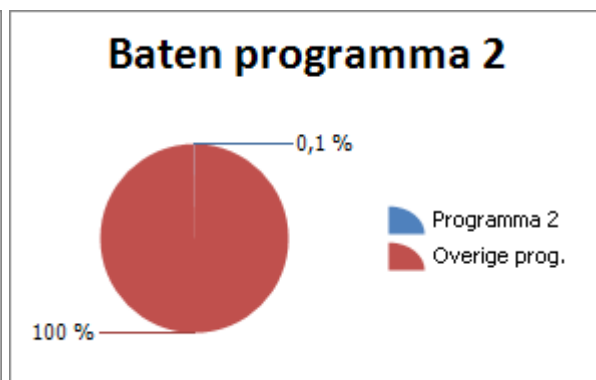
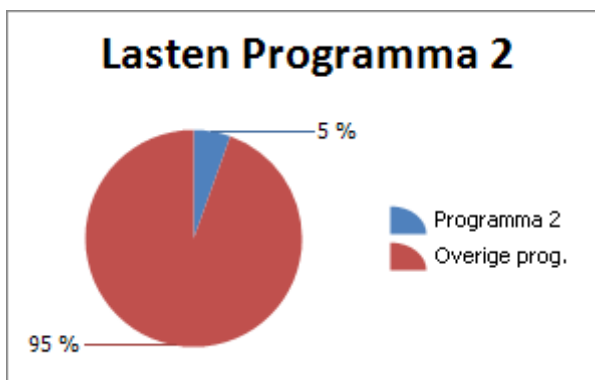
We voeren het geprogrammeerd groot en klein onderhoud wegen uit. In 2022 heeft de globale visuele wegininspectie plaats gevonden. Hieruit volgt een nieuw wegbeheerplan 2023-2027 met bijbehorend uitvoeringsprogramma. In 2025 voeren we een nieuwe wegininspectie uit.

Bij een deel van de wegen is sprake van achterstallig onderhoud (kwaliteitsniveau D). Dit kan leiden tot schades, kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties. In 2024/2025 gaan we dit herstellen.

Wat gaat het kosten?

Bedragen X € 1.000

Lasten / Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal lasten programma 2	1.870	2.413	1.557	1.685	1.620	1.687
Totaal baten programma 2	1.196	30	30	30	30	30
Saldo lasten en baten programma 2	674	2.383	1.526	1.655	1.590	1.656

Toelichting budgetverschillen

De belangrijkste verschillen tussen de ramingen in begroting 2024 en begroting 2023 zijn:

		Bedragen x € 1.000		
	Omschrijving	L/B	Bedrag	V/N
1	210 - In 2023 was er een incidenteel budget van € 20.000 voor het onderzoek naar de verbreding van het Bels Lijntje. In 2024 is dat budget niet beschikbaar.	L	20	V
2	210-In 2024 is er € 45.000 incidenteel budget beschikbaar voor het opstellen van de mobiliteits- en verkeersvisie.	L	-45	N
3	210 - De kapitaallasten zijn in 2024 lager. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de investering in de Fransebaan voordeliger was dan begroot. (€ 800.000 in plaats van € 1.931.000)	L	39	V
5	210 - In 2023 hebben wij wegens achterstallig onderhoud aan wegen incidenteel een storting in de voorziening onderhoud wegen moeten doen. In 2024 verwachten wij dit niet te hoeven te doen.	L	872	V
6	In 2024 verwachten wij een hogere bijdrage aan de ABG-organisatie.	L	-29	N
Totaal			857	V

Economie

Wat willen we bereiken?

Een goede economische structuur is van groot belang voor de ontwikkeling van onze bedrijven en de werkgelegenheid en leefbaarheid in onze gemeente. In nauw overleg met onze bedrijven zetten wij in op de versterking en bevordering van deze structuur. De gemeente richt zich vanuit haar rol daarbij op samenwerken, verbinden, netwerken, initiëren en stimuleren met aandacht voor collectieve belangen, draagvlak en cofinanciering.

Met de Regio West-Brabant (RWB), de Regionale ontwikkelingsmaatschappij voor West-Brabant REWIN, Toerisme de Baronie, OCT (Ondernemers Contact Taxandria), winkeliersvereniging Chaam, VGS (ondernemersvereniging Galder-Strijbeek), COAC, ZLTO en overige (ondernemers)verenigingen beschikken we over goede samenwerkingspartners.

Op lokaal en regionaal niveau zetten wij in op het verbeteren van de infrastructuur voor onze bedrijven, zowel fysiek als qua kennis. Er moet steeds gewerkt worden aan het verbeteren van het vestigingsklimaat.

Een belangrijk onderdeel van de lokale economie is toerisme en recreatie. Gemeente Alphen-Chaam is (als bestemming) een aantrekkelijke gemeente om te verblijven, te recreëren en te ondernemen. Dat moet onder andere leiden tot een vitale vrijetijdseconomie en een leefbare en inclusieve samenleving. Het inkomend toerisme is daarnaast een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. In het zomerseizoen weten tienduizenden bezoekers het gebied te vinden en verdrievoudigt het aantal 'inwoners' van de gemeente. Onze ambitie is om de vrijetijdseconomie in de gemeente Alphen-Chaam blijvend te bevorderen.

DOELSTELLINGEN 2024

3.1 Uitdragen Cittaslow gedachtegoed

In 2024 gaan we door met het verankeren van Cittaslow in de lokale samenleving. We zijn ambassadeur van het Cittaslow gedachtegoed, zowel intern door het vergroten van de bewustwording van het gedachtegoed in de ambtelijke organisatie als extern door het stimuleren van initiatieven van de Cittaslow supporters. We maken daarbij gebruik van het (inter)nationale Cittaslow Netwerk. Cittaslow zorgt ervoor dat we aandacht hebben voor duurzaamheid, gemeenschapszin, natuur en landschap, kunst en historie, beleving en maatschappelijke betrokkenheid. Het nieuwe jaarprogramma wordt in december aan u voorgelegd

3.2 Ontwikkelen visie op economie

In 2023 is gestart met de voorbereidingen om te komen tot een visie op economie voor de gemeente Alphen-Chaam. De visie op economie wordt in 2024 vastgesteld.

3.3 Evalueren ontwikkelagenda toerisme en recreatie

In 2023 is gestart met het evalueren van de 'ontwikkelagenda toerisme en recreatie Alphen-Chaam'. In 2024 wordt de evaluatie afgerond. Na afronding van de evaluatie wordt duidelijk of het nodig is om het beleid te vernieuwen door bijvoorbeeld een nieuwe visie op toerisme en recreatie, of dat een herijking van de huidige visie met uitvoeringsplan voldoende is.

3.4 Toekomstscenario ontwikkelen dagrecreatieterrein 't Zand

In 2023 is gestart met de voorbereidingen om toe te werken naar een gedragen toekomstscenario voor dagrecreatieterrein 't Zand. In 2024 wordt het definitieve scenario vastgesteld.

Wat gaan we ervoor doen?

Nr.	Doelstelling	Specifieke activiteit
3.1	Uitdragen Cittaslow gedachtegoed	<ol style="list-style-type: none">1. Opstellen en uitvoeren van het jaarprogramma2. Samen met de Cittaslow supporters het Cittaslow gedachtegoed en de organisatie van de activiteiten beter verankeren'3. We ontwikkelen een communicatietoolkit met een herkenbaar verhaal.
3.2	Ontwikkelen visie op economie.	Vaststellen visie.
3.3	Evalueren ontwikkelagenda toerisme en recreatie.	<ol style="list-style-type: none">1. Afronden evaluatie2. Vormgeven3. Vervolgstappen
3.4	Ontwikkelen toekomstscenario voor dagrecreatieterrein 't Zand.	Vaststellen toekomstscenario.

REGULIERE TAKEN (GOING CONCERN)

3.5 Bels Lijntje: de motor voor duurzaam grenstoerisme

We werken in een (grensoverschrijdend) samenwerkingsverband met de gemeenten Baarle-Hertog, Baarle-Nassau, Ravels, Turnhout, Goirle en Tilburg aan een gezamenlijk basisinfrastructuur (route met knooppunten) en huisstijl voor het Bels Lijntje (BL). We hebben met onze samenwerkingspartners uit het BL een Interreg aanvraag ingediend onder de naam 'Brabant kust de Kempen' (om zo aanspraak te kunnen maken op Europese subsidie). Uitgaande van toekenning van de aanvraag (in oktober 2023) werken we (in gezamenlijkheid) in de periode van april 2024 tot april 2027 aan de verdere inrichting, ontsluiting en bekendheid van het BL.

3.6 Toerisme de Baronie

Toerisme de Baronie is de samenwerkingspartner van de gemeente Alphen-Chaam om activiteiten te ontplooiën welke bijdragen aan een vitale vrijetijdseconomie. De gemeente Alphen-Chaam bepaalt ieder jaar waar in de uitvoering de accenten komen te liggen. Deze accenten worden in de vorm van prestatieafspraken middels een samenwerkingsovereenkomst schriftelijk vastgelegd in de jaarlijkse subsidiebeschikkingen.

3.7 Regionale samenwerking vrijetijdseconomie

We participeren bestuurlijk en ambtelijk actief binnen regionale overlegstructuren en maken hier optimaal gebruik van om onze ambities te verwezenlijken. Zo nemen we ambtelijk en bestuurlijk deel aan LandStad de Baronie (streeknetwerk) en maken we deel uit van het kernteam vrijetijdseconomie in de regio West-Brabant en de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT). We dragen – in nauw overleg met het Routebureau Brabant – zorg voor onze bestaande en nieuwe routestructuren en houden orde door snel te acteren op wijzigingen en suggesties uit het veld.

3.8 Economische ontwikkeling en promotie

We werken samen met ondernemers, onderwijs en andere overheden aan de economische ontwikkeling van onze gemeente. Dat doen we bijvoorbeeld in de regio en in REWIN. We ontmoeten kennispartners met als doel die zaken op te pakken die bijdragen aan een goede economische ontwikkeling en we brengen partijen met elkaar in verbinding.

Zowel lokaal als regionaal werken wij aan de economische promotie van onze gemeente. Dit doen wij door samen te werken met ondernemersverenigingen, winkeliersverenigingen en anderszins. Daar waar de initiatieven passend zijn in de te ontwikkelen visie op economie, ondersteunen wij deze ideeën en initiatieven. De gemeente is daarin de inspirator en aanjager als het gaat om opstartende ondernemersinitiatieven.

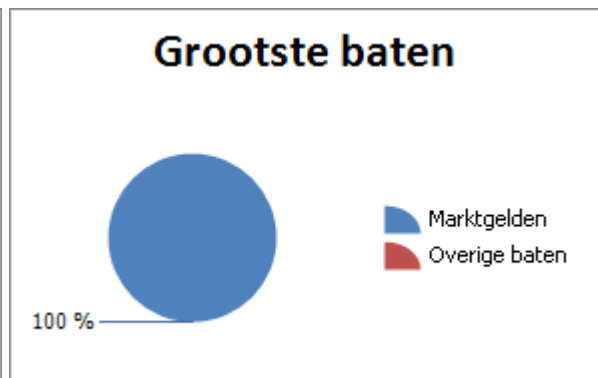
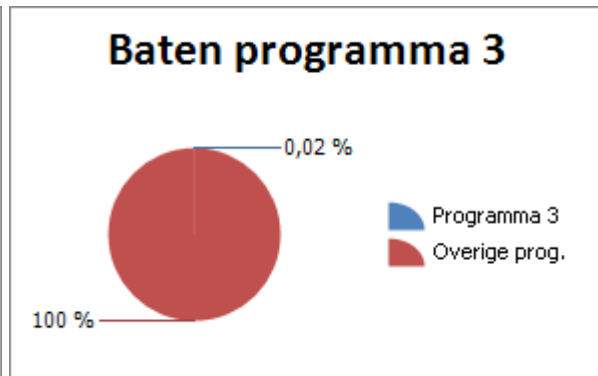
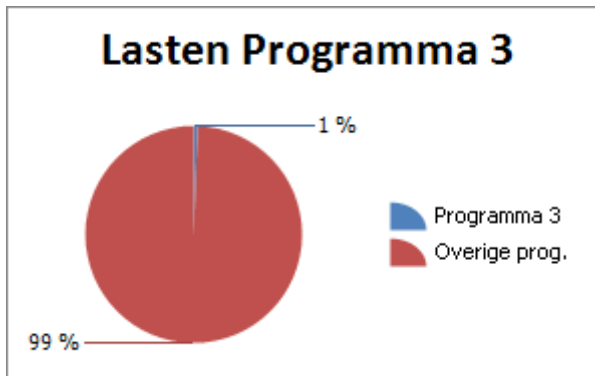
3.9 Ondernemers

De bedrijvencontactfunctionaris is de contactpersoon voor alle ondernemers in de gemeente en voor bedrijven die zich hier willen vestigen. We informeren ondernemers over economische ontwikkelingen, bouwmogelijkheden, bestemmingsplannen, (lokale) samenwerkingsverbanden (zoals bijvoorbeeld ondernemers- en winkeliersverenigingen) en overige actuele onderwerpen. We werken zo aan een vitaal ondernemingsklimaat.

Wat gaat het kosten?

Bedragen X € 1.000

Lasten / Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal lasten programma 3	168	186	177	180	183	187
Totaal baten programma 3	7	6	6	6	6	6
Saldo lasten en baten programma 3	161	180	171	174	178	181

Toelichting budgetverschillen

De belangrijkste verschillen tussen de ramingen in begroting 2024 en begroting 2023 zijn:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	L/B	Bedrag	V/N
1 340 - In 2023 hadden wij incidentele budgetten beschikbaar voor het afscheid op Anneville en het 25 jarig bestaan van Alphen-Chaam. In 2024 hebben wij die budgetten niet.	L	20	V
2 In 2024 verwachten wij een hogere bijdrage aan de ABG-organisatie.	L	-4	N
3 Diverse kleinere verschillen	L/B	-7	N
		9	V

Onderwijs

Wat willen we bereiken?

Samen met ouders en maatschappelijke partners willen we kinderen voorbereiden op hun toekomst, waarin ze optimaal mee kunnen doen en bij kunnen dragen aan de samenleving. Dit doen we door het aanleren van de benodigde kennis en vaardigheden in de ontwikkeling naar volwassenheid en verantwoordelijk burgerschap. Daarmee werken we ook aan het bevorderen van kansengelijkheid.

De school is een plaats waar ontmoetingen plaatsvinden en waar ook buiten schooltijd gelegenheid is voor activiteiten.

Samen met het onderwijs en andere maatschappelijke partners leggen we ambities en plannen vast in de Lokaal Educatieve Agenda en werken we samen aan de uitvoering hiervan.

DOELSTELLINGEN 2024

4.1 Voorzien in goede onderwijshuisvesting Chaam

Voor wat betreft het onderwijs in Chaam kiezen we voor de realisatie van een kindcentrum, met daarin gevestigd twee scholen, een sportzaal, schoolbibliotheek, kinderopvang en ruimte voor de GGD. Inmiddels hebben we van de provincie ambtelijk het bericht gekregen dat we de planvorming voor het kindcentrum op de beoogde locatie verder kunnen uitwerken. Bij een voorspoedig vervolg starten we in 2024 met het vergunningstraject.

Tot de oplevering van het kindcentrum vinden we het belangrijk dat er een veilige onderwijsomgeving blijft. Daarom zullen we toezien op het noodzakelijk onderhoud van het gebouw van basisschool de Driesprong. Daarnaast dragen we zorg voor het noodzakelijk onderhoud aan de gymzaal aan de Kinderbeemd te Chaam.

4.2 Voorzien in goede onderwijshuisvesting

Samen met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties stellen we een meerjarig integraal onderwijshuisvestingsplan vast. Dit biedt duidelijkheid over de toekomstige investeringen en hiermee anticiperen we op de verwachte wettelijke verplichting tot het vaststellen van een Integraal huisvestingsplan (IHP) voor schoolgebouwen.

In 2024 actualiseren we de verordening onderwijshuisvesting en voeren we de afspraken uit het integraal huisvestingsplan onderwijs uit.

4.3 Bereikbaar houden van (passend) onderwijs

4.2 Leerlingenvervoer

Eind juli 2024 vervalt het huidige contract voor leerlingenvervoer. Het vervoer staat al enige tijd onder druk vanwege arbeidsmarktproblematiek. We gaan daarom nieuwe contracten voorbereiden om het vervoer naar school van leerlingen die dat nodig hebben op een goede manier te organiseren.

Wat gaan we ervoor doen?

Nr.	Doelstelling	Specifieke activiteit
4.1	Voorzien in goede onderwijshuisvesting in Chaam	<ol style="list-style-type: none">1. Vaststellen programma van eisen2. Vaststellen definitief ontwerp inclusief:<ol style="list-style-type: none">a. Opzet voor stichtingskosten;b. Beheer- en exploitatieovereenkomst.3. Starten met vergunningstraject
4.2	Voorzien in goede onderwijshuisvesting	<ol style="list-style-type: none">1. Vaststellen van het integraal huisvestingsplan onderwijs.2. Actualiseren van de verordening onderwijshuisvesting.
4.3	Bereikbaar houden van (passend) onderwijs	Nieuwe contracten voorbereiden voor de uitvoering van leerlingenvervoer.

REGULIERE TAKEN (GOING CONCERN)

4.4 Uitvoering LEA

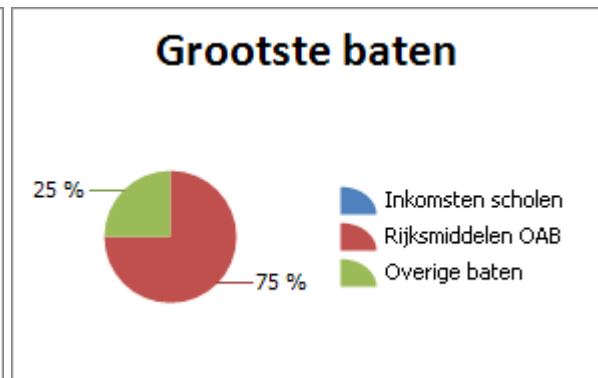
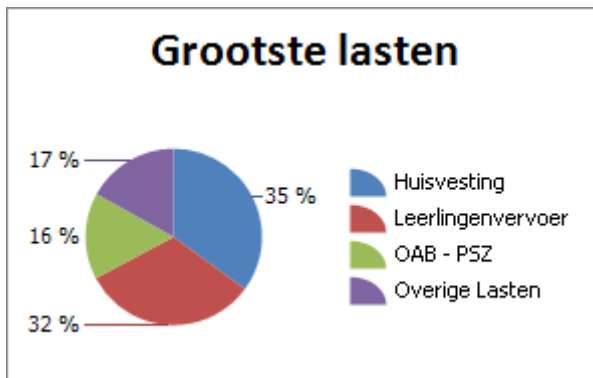
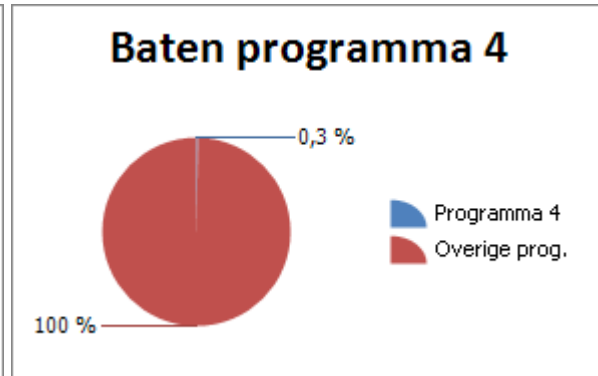
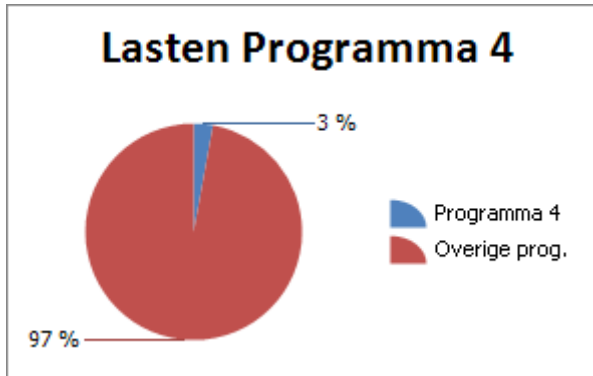
We voeren de acties van de uitvoeringsagenda Lokale Educatieve Agenda (LEA) uit; dit doen we in samenhang met het Nationaal Programma Onderwijs (NPO).

Daarnaast informeren we ouders/verzorgers van jonge kinderen over onderwijs en stimuleren we deelname aan peuteronderwijs door kinderen. Op het terrein van de leerplichtwet zoeken we verbeteringen nu de structuur van het RBL in West-Brabant waarschijnlijk gaat wijzigen. Naast de wijziging van de structuur moet ook de werkwijze worden aangepast en de kwaliteit van leerplicht en rmc taken worden verbeterd. Daarnaast zal er een doorontwikkeling naar preventief werken moeten plaatsvinden.

Wat gaat het kosten?

Bedragen X € 1.000

Lasten / Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal lasten programma 4	794	899	809	816	852	1.453
Totaal baten programma 4	87	169	83	83	83	249
Saldo lasten en baten programma 4	707	730	726	733	769	1.204

Toelichting budgetverschillen

De belangrijkste verschillen tussen de ramingen in begroting 2024 en begroting 2023 zijn:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	L/B	Bedrag	V/N
1 In 2024 verwachten wij een hogere bijdrage aan de ABG-organisatie.	L	-3	N
2 Diverse kleinere verschillen	L/B	7	V
		4	V

Sport, cultuur en recreatie

Wat willen we bereiken?

Sport en bewegen voor iedereen

Sporten en bewegen bevordert de gezondheid en sport verbreedert. Een gezonde leefstijl maakt inwoners weerbaarder en voorkomt maatschappelijke kosten. We willen daarom bereiken dat meer mensen sporten en bewegen. We voeren hiervoor ons sportbeleid 'Alphen-Chaam Beweegt' uit in samenhang met het plan van aanpak voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Cultuur

Kunst en cultuur brengen mensen samen, verbinden en leveren een positieve bijdrage aan onze gemeenschap en aan het welzijn van inwoners. Cultuur kan bijdragen aan de mentale en sociale gezondheid en het gezond en actief leven van onze inwoners. Daarom wordt cultuur nadrukkelijk meegenomen in de lokale invulling van het GALA in 2024. Net als op het gebied van sport zetten we in op het stimuleren van deelname aan culturele activiteiten. We hebben daarbij speciale aandacht voor de verbinding tussen cultuur en Cittaslow.

Media

De bibliotheek krijgt een steeds belangrijkere functie rondom de ontwikkeling van (digitale) basisvaardigheden, zoals lezen en schrijven, en in de ontplooiing van inwoners.

Daarnaast vormt ze een waardevolle ontmoetingsplek in onze gemeente.

Er is een wetsvoorstel in voorbereiding dat gemeenten verplicht om een stelselbibliotheek voor haar inwoners beschikbaar te stellen. Dat kan óf door een zelfstandige vestiging in onze gemeente óf door samenwerking met bibliotheken in omliggende gemeenten. We onderzoeken in 2024 hoe we invulling kunnen geven aan deze verplichting waarbij het ons streven is om dit aan te laten sluiten op onze vrijwilligersbibliotheek.

Openbare ruimte en groen

In het coalitieakkoord 2022-2026 is het verbeteren van de openbare ruimte en het openbare groen een belangrijk speerpunt. Dit zorgt voor een prettig woon- en verblijfsklimaat. Bij nieuwe projecten is vergroening een randvoorwaarde.

Onderhoud van de openbare ruimte en het openbare groen is niet alleen van belang voor de uitstraling van de gemeente maar ook vanuit de voorbeeldfunctie die we hebben. Daarom herijken we de Groenvisie gemeente Alphen-Chaam 2013 en stellen we opnieuw het ambitieniveau vast. Zodra we beschikken over de herijkte beleidsvisie gaan we na of hiervoor extra financiële middelen noodzakelijk zijn.

Erfgoed

Erfgoed vormt de basis van onze identiteit en draagt bij aan het gedachtengoed van Cittaslow. Archeologie laat zien dat onze gemeente een rijke bewoningsgeschiedenis kent. Historische gebouwen, landgoederen, oude dorpskernen en historische groenstructuren maken onze gemeente tot een sfeervolle en aangename plek om te verblijven.

Om bestaande waarden te behouden en versterken zetten we in op het vertellen van het historische verhaal van Alphen-Chaam. Dit verhaal dient als basis voor ruimtelijke planvorming en als input voor de omgevingsvisie en andere ruimtelijke visies. Ook kan het worden ingezet voor de beleving van erfgoed, bijvoorbeeld tijdens Open Monumentendagen.

DOELSTELLINGEN 2024

5.1 Bevorderen kwaliteit groen

*We vervangen het groen Geerakker gelijktijdig met de riolering en verharding.
Zie ook programma 2 en 7.*

In 2023 heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar de vitaliteit en verbeteringsmogelijkheden voor de groei van de bomen Galderseweg en Goedentijd. De resultaten moeten nog bekeken worden waarbij we tevens bezien hoe we er in 2024 verder vervolg aan gaan geven.

5.2 Uitbreiding functies bibliotheek

We maken gebruik van de landelijke SPUK regeling om te onderzoeken hoe we kunnen komen tot een stelselbibliotheek voor onze inwoners, zodat we vanaf 2025 kunnen voldoen aan de wettelijke zorgplicht 'onderdeel zijn van het landelijke stelsel openbare bibliotheken'. Daarnaast realiseren we een informatiepunt digitale overheid (IDO) in onze gemeente.

5.3 Ontwikkelen van een gedragen visie op religieus erfgoed (kerkenvisie)

In 2023 is gestart met fase 1 van de visie op religieus erfgoed. In samenwerking met een extern bureau zijn eerste gesprekken gevoerd met de eigenaren van religieuze gebouwen. Ook zijn de gebouwen geïnventariseerd. In 2024 worden de resultaten van fase 1 uitgewerkt in een rapport.

We starten met fase 2, waarbij we een bredere kring van stakeholders (o.a. erfgoedorganisaties en inwoners) raadplegen en betrekken bij het vormen van een lokale visie op religieus materieel erfgoed. We streven naar vaststelling van de visie op religieus erfgoed eind 2024. Het project wordt volledig gedekt door de decentralisatie-uitkering van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Wat gaan we ervoor doen?

Nr.	Doelstelling	Specifieke activiteit
5.1	Bevorderen kwaliteit groen	<ol style="list-style-type: none">1. Voorbereiden en uitvoeren groot onderhoud/vervanging groen Geerakker2. Bekijken hoe vervolg te geven aan uitkomst verbeteringsmogelijkheden vitaliteit bomen Galderseweg en Goedentijd
5.2	Toegankelijke media	<ol style="list-style-type: none">1. Mogelijkheden onderzoeken ten behoeve van een stelselbibliotheek.2. Informatiepunt digitale overheid realiseren.
5.3	Ontwikkelen van een gedragen visie op religieus erfgoed (kerkenvisie)	Vaststellen visie op religieus erfgoed

REGULIERE TAKEN (GOING CONCERN)

5.4 Sport en bewegen

De doelstellingen van het fitakkoord worden vanaf 2024 voortgezet in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). We voeren het lokale sportakkoord uit, op het landelijke Sportakkoord 2, zodat de hiervoor beschikbare uitvoeringsbudgetten tot en met 2026 verkregen kunnen worden.

5.5 Aanpak overlast roeken Baarleseweg

In de kern van Alphen is sprake van overlast door roeken. Voor het verjagen van de roeken, een beschermende soort, is een ontheffingsvergunning inclusief een gedegen roekenbeschermingsplan noodzakelijk. Voor de periode 2022 t/m 2026 heeft de Omgevingsdienst Brabant Noord ontheffing verleend voor de kern van Alphen. Voor deze periode hebben we toestemming om de roeken te mogen verjagen en nesten te mogen verwijderen. De aanpak is vastgelegd in het roekenbeschermingsplan en bijbehorend ecologisch werkprotocol. In de winterperiode 2022/2023 is de aanpak succesvol gebleken en hebben geen roeken meer gebroed binnen de kern van Alphen. De komende jaren wordt deze aanpak gecontinueerd.

5.6 Bestrijding eikenprocessierups

Het bestrijden van de eikenprocessierups blijft de komende jaren een belangrijk aandachtspunt. We willen minder gaan spuiten omdat het middel steeds meer in twijfel wordt getrokken en bovendien geen duurzame oplossing is. We bestrijden de eikenprocessierups zo goed mogelijk, maar er dient rekening gehouden te worden met extra overlast. We gaan meer inzetten op natuurlijke beheersing met natuurlijke vijanden.

5.7 Ecologisch maaibeheer/ beheerplan bermen en sloten

Vanaf 2021 werken we in samenwerking met Waterschap Brabantse Delta, 14 West-Brabantse gemeenten en Staatsbosbeheer met een nieuw bestek en beheerplan "maaionderhoud van bermen en watergangen- kwaliteit en ecologie". Het huidige contract voor het ecologisch berm- en sloot beheer loopt, inclusief de verlengingsoptie van twee jaar, tot en met 2024.

5.8 Onderhoud groen conform de opgenomen beeldkwaliteit

We willen het reguliere onderhoud op orde hebben zodat het zoveel als mogelijk voldoet aan de gewenste beeldkwaliteit. Met ingang van 2023 is het integraal onderhoud openbare ruimte ABG gemeenten opnieuw aanbesteed voor de periode 2023-2026.

5.9 Verbreden Bels Lijntje

In het coalitieakkoord 2022-2026 is het streven opgenomen om het Bels Lijntje te verbreden. In de Perspectiefnota 2023 is hiervoor vanaf 2024 tot en met 2026 een PM post opgenomen. Cofinanciering is een randvoorwaarde. Het gaat om een recreatieve route. Deze verbinding staat op de kaart van de Provincie als Brabants snelfietsrouten netwerk (beleidskader mobiliteit).

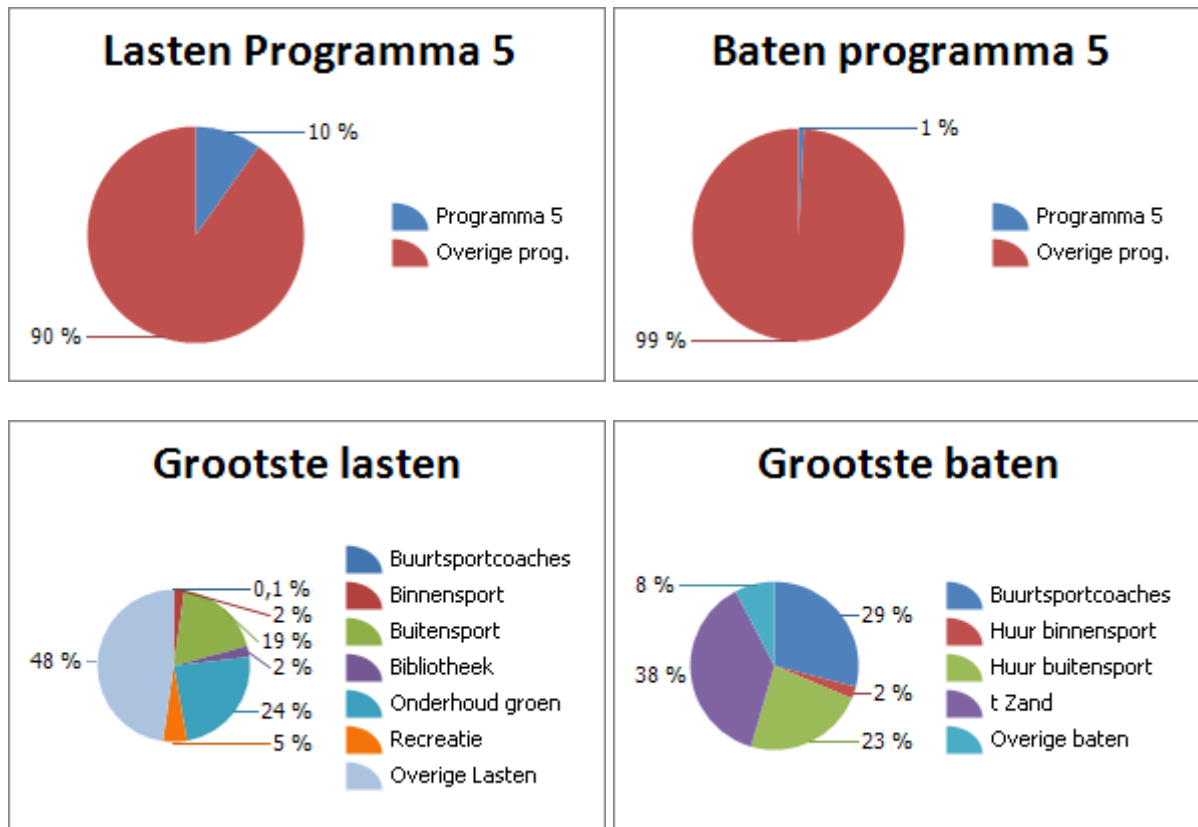
Voor het realiseren van snelfietsroutes staat deze route in de prioritering van de Provincie niet bovenaan. Daarvoor is het aantal fietsers in vergelijking met andere routes te laag. De Provincie wil dit overwegen als er vanuit de gemeenten (Alphen-Chaam, Goirle en Baarle Nassau) een gezamenlijk gedragen initiatief komt om deze route op te waarderen. Dit initiatief heeft alleen kans van slagen met medewerking van alle partijen. In 2024 bekijken we of en hoe we tot een gezamenlijk gedragen initiatief kunnen komen.

Wij gaan in overleg met Goirle, Baarle-Nassau en onze Belgische collega gemeenten onderzoeken of en zo ja hoe wij het bestaande fietspad kunnen verbreden.

Wat gaat het kosten?

Bedragen X € 1.000

Lasten / Baten	Rekening Begroting Begroting			Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal lasten programma 5	2.340	2.843	2.807	2.822	2.870	3.005
Totaal baten programma 5	361	240	240	232	232	262
Saldo lasten en baten programma 5	1.979	2.603	2.567	2.589	2.638	2.743

Toelichting budgetverschillen

De belangrijkste verschillen tussen de ramingen in begroting 2024 en begroting 2023 zijn:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	L/B	Bedrag	V/N
1 520 - De kapitaallasten stijgen ten opzichte van 2023 hoofdzakelijk doordat wij in 2024 starten met afschrijven op de accommodatie van VV Viola.	L	-38	N
2 540 - In 2023 zijn er incidentele budgetten beschikbaar voor het opstellen van erfgoedbeleid (€ 35.000) en het opstellen van een kerkervisie (€ 25.000).	L	60	V
3 560 - In 2023 was er incidenteel € 13.000 beschikbaar voor de kwaliteitsimpuls bibliotheek. In 2024 is dit budget niet als een los budget beschikbaar maar vangen wij dit binnen bestaande middelen op.	L	13	V
4 570 - De kapitaallasten stijgen in 2024 ten opzichte van 2023 doordat wij vanaf 2024 af gaan schrijven op de reconstructie van de fietspaden langs de Rielseweg.	L	-26	N
5 570 - In 2022 en 2023 hebben wij de kosten van STIKA incidenteel niet hoeven te betalen. Naar verwachting moeten wij vanaf 2024 wel weer gewoon betalen.	L	-20	N
6 570 - In 2024 stellen wij de visie voor recreatieparken op. Wij ramen hiervoor een incidenteel budget van € 30.000 dat wij dekken vanuit de algemene reserve.	L	-30	N
7 570 - In 2023 hadden wij een incidenteel budget beschikbaar voor het opstellen van een groenvisie. In 2024 is dit budget niet beschikbaar.	L	20	V
8 570 - In 2023 zijn incidentele budgetten beschikbaar voor het opstellen van een beheerplan voor 'Bossen 't Zand' voor € 5.100. Daarnaast hebben wij in 2023 € 15.000 beschikbaar voor het opstellen van een toekomstscenario dagrecreatie 't Zand. Tenslotte hebben wij in 2023 een incidenteel budget beschikbaar voor een supervisor op 't Zand.	L	80	V
9 In 2024 verwachten wij een hogere bijdrage aan de ABG-organisatie.	L	-42	N
10 Diverse kleinere verschillen	L/B	19	V
Totaal		36	V

Sociaal domein

Wat willen we bereiken?

Visie op het sociaal domein 2022-2026

De visie op het sociaal domein is voor de periode 2022-2026 vastgesteld.

In de visie bepaalden we dat we een sociale en vitale samenleving willen, waarin alle inwoners mee kunnen doen. Daarin versterken we elkaar in de samenleving en zetten we de inwoner en leefwereld centraal.

Hoe pakken we dat aan:

- We versterken de netwerken van inwoners
- We zorgen ervoor dat inwoners snel en eenvoudig de juiste hulp kunnen krijgen
- We ondersteunen inwoners en initiatieven op maat
- We zetten in op bestaanszekerheid

Dit doen we in het licht van de dynamiek waarin we ons bevinden.

We bouwen in 2024 door op ontwikkelingen die de afgelopen jaren in gang zijn gezet.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Het zijn economisch onzekere tijden. We willen alle inwoners van Alphen-Chaam in staat stellen om mee te doen in de samenleving. Daar waar dit nodig is, ondersteunen we inwoners op maat.

Naast economische onzekerheid zorgt ook de vergrijzing voor een groter beroep op ondersteuning. We willen investeren in sterke gemeenschappen en een veerkrachtige samenleving. Voldoende mogelijkheden tot ontmoeting zijn hiervoor belangrijk.

Nieuwe ontwikkelingen

GALA

We zoeken steeds meer de samenhang tussen de verschillende beleidsterreinen. Zo ontwikkelen we in GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord - zie programma 7) een samenhangende lokale aanpak op het gebied van positieve gezondheid, sport, cultuur en bewegen én de sociale basis.

Hervormingsagenda Jeugd

Na de decentralisatie in 2015 is hard gewerkt aan verbetering van de jeugdzorg (tegengaan van versnippering, betere toegang, inzet op vakmanschap). Dat gebeurde lokaal en regionaal alsook landelijk. Het vond veelal plaats vanuit een benadering gericht op het individuele kind en minder op de context. Daarom zijn op dit moment verdergaande hervormingen in de jeugdzorg en in relatie met andere domeinen noodzakelijk om het stelsel van zorg en ondersteuning voor de jeugd meer in balans te brengen.

In de zomer van 2023 stelde het Rijk de hervormingsagenda Jeugd vast. Deze agenda bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen en tegelijkertijd de kwaliteit en effectiviteit van de jeugdhulp te verbeteren. De

impact hierop voor gemeenten en partners in het zorg, welzijn en onderwijs hiervan is groot. De regionale en lokale vertaling ervan zal in 2024 veel tijd van ons en van onze partners vragen.

Nieuwe werkwijzen

In 2024 bouwen we op een aantal onderdelen van het sociaal domein verder aan andere werkwijzen als gevolg van de nieuwe inkoop sociaal domein en de nieuwe subsidieafspraken over de basisondersteuning. Samen met onze partners monitoren we, leren we en sturen we zo nodig bij.

DOELSTELLINGEN 2024

6.1 Visie op het sociaal domein

Jaarlijks maken we in overleg met inwoners en maatschappelijke partners een uitvoeringsagenda. Hierin brengen we focus en prioriteiten aan op basis van de actuele ontwikkelingen en (financiële) kaders. De uitvoeringsagenda is daarmee een nadere uitwerking van de programmabegroting waarin we ook de activiteiten voor de andere programma's (4, 5 en 7) binnen het brede sociale domein opnemen. Voor een efficiënte uitvoering streven we naar zo veel mogelijk afstemming met Baarle-Nassau en Gilze en Rijen.

6.2 We dragen bij aan de opvang van vluchtelingen

Het rijk heeft met de veiligheidsregio's afspraken gemaakt over de opvang van vluchtelingen. In de subregio Hart van Brabant zijn afspraken gemaakt over de kwantitatieve verdeling van vluchtelingen over de gemeenten. In Alphen-Chaam hebben we in 2023 onderzoek gedaan naar huisvestingsmogelijkheden. In 2024 gaan we met de resultaten aan de slag. Dit vraagt om een extra inspanning.

6.3 Verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp

Samen met gemeenten in de regio Hart van Brabant geven we invulling aan de opgaven binnen de Hervormingsagenda jeugd. Deze agenda kent verschillende componenten, die in meer of mindere mate om lokale invulling vragen.

Inhoudelijk:

1. Inperking van de reikwijdte: jeugdhulp voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen
2. Betere verbinding met onderwijs, volwassenen-ggz en bestaanszekerheid
3. Stevige lokale teams en toegang
4. Afbouw residentiële jeugdhulp: zo thuis mogelijk
5. Kwaliteitsverbetering en verbetering van het lerend vermogen

Stelselmatig:

1. Verbeteren regionale samenwerking en landelijke contractering specialistische zorg
2. Eenvoudigere uitvoering en inkoop, vermindering administratieve lasten en aanpak
3. Inperken negatieve effecten marktwerking negatieve effecten marktwerking door scherpere eisen aan kwaliteit, bedrijfsvoering en het waarborgen van reële tarieven.

Afspraken Rijk – gemeenten

1. Verbeteren inzicht in jeugdstelsel d.m.v. data en monitoring
2. Afspraken over een meerjarig financieel kader en financieel bestuurlijke verhoudingen

De eerder toegezegde evaluatie van het Sociaal Team voeren we uit in het perspectief van deze hervormingsagenda (onderdeel 3.) In de komende periode wordt duidelijk welke concrete activiteiten we in het kader van deze hervormingsagenda in 2024 regionaal en lokaal gaan oppakken.

6.4 Verbeteren van de toegang tot ondersteuning

Inwoners die ondersteuning nodig hebben moeten deze snel en eenvoudig kunnen vinden. Vooral bij problemen om meerdere domeinen is dat nog wel eens lastig. Daarom gaan we werken aan verbetering van de integrale dienstverlening. Dat doen we samen met onze partners zoals het dorpssteam. Op 1 juli 2024 treedt naar verwachting de nieuwe Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) in werking. Deze wet gaat domeinoverstijgende samenwerking gemakkelijker maken.

6.5 Een actueel subsidiebeleid dat onze beleidsdoelen ondersteunt

We ondersteunen verenigingen en initiatieven op maat. Het subsidiebeleid moet als gevolg van nieuwe ontwikkelingen (zoals GALA, Goede Ideeënfonds) worden geactualiseerd. En de huidige subsidieverordening, welke dateert uit 2017, moet geactualiseerd worden. Door deze verordening aan te passen, sluit deze aan bij de gewenste werkwijze.

6.6 Vergroten van de betrokkenheid van onze gemeenschap bij beleid en uitvoering

We stellen in 2024 met Baarle-Nassau en Gilze en Rijen een gezamenlijk participatiekader vast. Daarnaast is dan ook het inclusiebeleid vastgesteld. Hiervoor stellen wij uitvoeringsmiddelen beschikbaar.

Wat gaan we ervoor doen?

Nr.	Doelstelling	Specifieke activiteit
6.1	Inhoud geven aan de visie op het sociaal domein 2022-2026	We voeren de uitvoeringsagenda 2024 uit
6.2	Voldoen aan de regionale afspraken die gemaakt zijn over de landelijke opgave voor opvang van vluchtelingen.	Vorbereiden en indien mogelijk realiseren van huisvesting van vluchtelingen met recht op opvang
6.3	Verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aanscherpen regionale samenwerking 2. Optimaliseren van de toegang tot hulp en ondersteuning 3. Samenwerking verstevigen met aanpalende domeinen (onderwijs, kinderopvang, medisch domein, WMO, volwassen GGZ) 4. Herstructurering inkoop jeugdhulp van veelvoorkomende zorg
6.4	Verbeteren van de toegang tot ondersteuning	We realiseren een integrale toegang voor hulp en ondersteuning bij meervoudige problematiek
6.5	Een actueel subsidiebeleid dat onze beleidsdoelen ondersteunt	Het aanpassen van de verordening subsidiebeleid Actualiseren van de beleidsregels.
6.6	Vergroten van de betrokkenheid van onze gemeenschap bij beleid en uitvoering	We stellen het (ABG-brede) kader voor participatie vast en faciliteren de implementatie daarvan.

REGULIERE TAKEN (GOING CONCERN)

6.7 Inwonersinitiatieven

We stimuleren initiatieven van inwoners die bijdragen aan de doelen in het sociaal domein. Dit faciliteren we door het Goede Ideeënfonds.

6.8 Bevorderen van een inclusieve samenleving

We willen dat alle inwoners volwaardig mee kunnen doen, ongeacht hun afkomst, voorkeuren, beperkingen, etc. In 2023 is het inclusiebeleid vastgesteld. Dit jaar gaan we met de verdere uitvoering aan de slag. We werken doorlopend aan het bevorderen van een inclusieve samenleving.

6.9 Wonen

Samen met het ruimtelijk domein (zie programma 8) werken we integraal aan opgaven op gebied van wonen. Vanuit sociaal domein werken we mee aan de activiteiten rondom passende huisvesting voor bijzondere doelgroepen (aandachtsgroepen) en rondom wonen met zorg.

Zowel lokaal als regionaal bouwen we door op de aanpak voor dak- en thuisloosheid.

6.10 Decentralisatie beschermd wonen

Vanwege verder uitstel van de wet gaan we door met de voorbereiding op de decentralisatie beschermd wonen. In 2024 worden de wettelijke en financiële kaders voor de decentralisatie van beschermd wonen duidelijk. We werken deze uit in onze regionale samenwerkingsafspraken binnen Hart van Brabant.

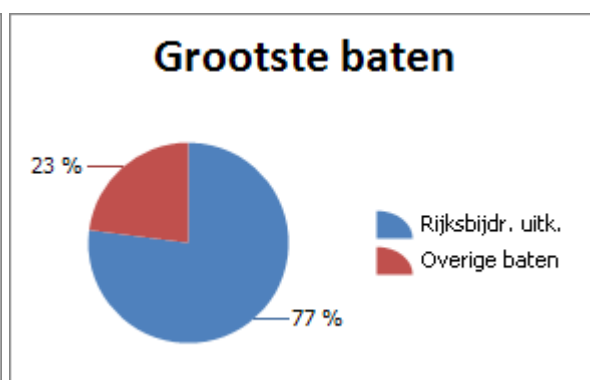
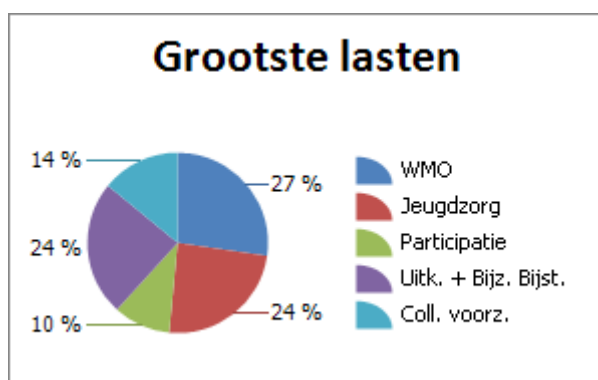
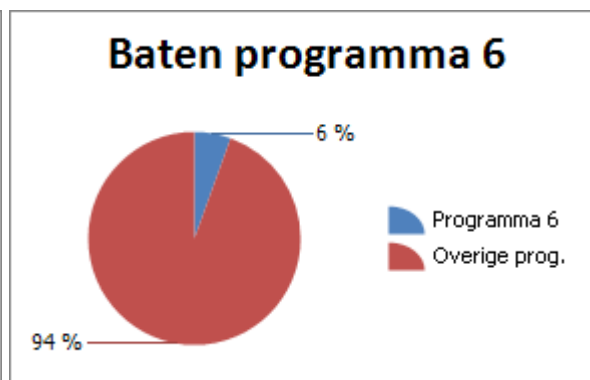
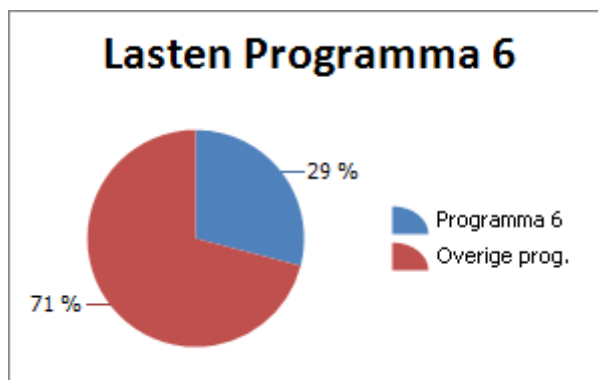
6.11 Monitoren

Jaarlijks monitoren we de stand van zaken in het sociaal domein en informeren de raad hierover.

Wat gaat het kosten?

Bedragen X € 1.000

Lasten / Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal lasten programma 6	8.030	8.847	8.253	7.981	7.915	7.836
Totaal baten programma 6	1.437	1.604	1.575	1.614	1.691	1.567
Saldo lasten en baten programma 6	6.593	7.243	6.677	6.366	6.224	6.269

Toelichting budgetverschillen

De belangrijkste verschillen tussen de ramingen in begroting 2024 en begroting 2023 zijn:

Bedragen x € 1.000

	Omschrijving	L/B	Bedrag	V/N
1	610 - In 2023 was een incidenteel budget beschikbaar voor de taalcoördinator en de maatschappelijke begeleiding van statushouders. Omdat dit in 2024 niet meer het geval is zijn de kosten in 2024 lager dan in 2023.	L	46	V
2	610 - Via de circulaires van het gemeentefonds zijn middelen ontvangen voor de uitvoering van de inburgering. Deze middelen zijn in 2024 lager dan in 2023, dit is een nadeel op het gemeentefonds dat onder programma 9 valt. Doordat er minder inkomsten zijn verlagen wij ook de budgetten die wij uit kunnen geven, dat is voordelig ten opzichte van 2023.	L	6	V
3	610 - In 2023 ontvangen wij middelen voor de opvang van Oekraïners. Deze middelen zetten wij in het dit doel. In 2024 ramen wij deze baten en lasten zodra wij hier zicht op hebben. Het uitgangspunt is dat het Rijk de kosten betaald.	L B	39 -35	V N
4	610 - In 2023 waren incidentele coronabudgetten beschikbaar voor culturele centra. Dit is in 2024 niet meer het geval.	L	15	V
5	610 - In 2023 was er een incidenteel budget beschikbaar voor de inclusieagenda.	L	5	V
6	610 - In 2023 was er een incidenteel budget beschikbaar voor de ondersteuning van wijkteams.	L	16	V
7	610 - In 2023 was er een incidenteel budget beschikbaar voor het project koplopergemeenten.	L	58	V
8	610 - De budgetten beschikbaar in het coronaherstartplan lopen af. In 2024 is enkel nog het budget voor het 'Goede ideeënfonds' beschikbaar.	L	96	V
9	610 - In 2023 hadden wij het budget 'Noodfonds schrijnende gevallen' Dit is in 2024 niet meer het geval.	L	13	V
10	630 - In 2023 was er een incidenteel budget beschikbaar voor de uitvoeringsagenda visie sociaal domein.	L	40	V
11	630 - In 2023 was er een incidenteel budget beschikbaar voor de projecten 'Impuls integraal werken' en 'Systeemleren'.	L	16	V
12	630 - Vanaf 2024 ramen wij budget voor de subsidie aan de voedselbank.	L	-5	N
13	630 - De bijzondere bijstand zal in 2024 ten opzichte van 2023 dalen met € 163.000. Dit wordt veroorzaakt doordat in de kosten van 2023 ook de energietoeslag is opgenomen.	L	163	V
14	630 - In 2023 was er een incidenteel budget beschikbaar voor het onderzoek en implementatie van het minimeleid.	L	15	V
15	640 - De bijdrage aan de Diamantgroep is in 2024 lager dan in 2023. Dit wordt veroorzaakt doordat wij hier ook minder vergoeding voor krijgen vanuit het rijk. (via het gemeentefonds)	L	12	V
16	650 - In 2024 verwachten wij lagere kosten voor re-integratie en arbeidsparticipatie dan in 2023.	L	24	V
17	671D - In 2024 voeren wij de 2-jaarlijkse burgerpeiling uit.	L	-11	N
18	671D - Vanaf 2024 nemen wij voor de gezamenlijke inkoop van WMO en Jeugdzorg een extra budget op.	L	-19	N
19	671D - In 2023 was er een incidenteel budget beschikbaar voor dak- en thuisloosheid.	L	29	V
20	671D - De bijdrage aan de RWB voor Kleinschalig Collectief Vervoer (Deeltaxi) stijgt in 2024 ten opzichte van 2023 conform de vastgestelde begroting van de RWB.	L	-35	N
21	672 - In 2023 is er nog sprake van transitiekosten voor de regiowijziging voor jeugdzorg.	L	38	V
22	672 - in 2023 is er naast het structurele budget voor praktijkondersteuning bij huisartsen ook nog een incidenteel budget. Dit is in 2024 niet meer beschikbaar.	L	42	V
23	682B - De uittredingskosten voor GR Veilig Thuis zijn verdeeld over 2023 en 2024. De kosten in 2023 zijn hoger dan in 2024.	L	27	V
24	In 2024 verwachten wij een hogere bijdrage aan de ABG-organisatie.	L	-56	N
25	Diverse kleinere verschillen	L/B	10	V
	Totaal		549	V

Volksgezondheid en milieu

Wat willen we bereiken?

Een gezond en actief leven voor onze inwoners

We willen bereiken dat onze inwoners 'fit en veerkrachtig' zijn. Vitale inwoners zijn een voorwaarde voor een vitale samenleving.

We werken vanuit het model voor positieve gezondheid: we focussen niet alleen op klachten en problemen, maar ook op de veerkracht van mensen. Met die bredere benadering dragen we bij aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. En om zo veel mogelijk eigen regie te voeren.

Ons beleid krijgt de komende periode een stevige impuls in het kader van het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven (GALA) Akkoord

In deze akkoorden maakten gemeenten, verzekeraars en het rijk afspraken om

- een gezonde generatie in 20240 te bevorderen
- om zorg en toegankelijk en betaalbaar te houden.

Om deze doelen te bereiken wordt de nadruk verlegd van het bieden van zorg, naar het bevorderen van gezondheid. De afspraken richten zich daarom op meer (domeinoverstijgende) samenwerking en een beweging 'naar de voorkant', met meer aandacht voor preventie.

We realiseren ons steeds meer dat gezondheid van veel factoren afhankelijk is en daarmee ook vanuit veel perspectieven beïnvloedt kan worden. Om deze kansen optimaal te benutten zullen we in de breedte van onze opgaven nagaan wat de impact kan zijn op gezondheid ('Health in all policies')

Riolering

Het beleid en het beheer van de riolering heeft de gemeente Alphen-Chaam vastgelegd in het uitgebreid Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP). In het vGRP 2020-2024 zijn activiteiten benoemd om de riolering te onderhouden en te verbeteren. Belangrijke aandachtspunten hierin zijn niet alleen de gevolgen van de klimaatomslag, maar ook die van energietransitie en circulaire economie. Met de hiervoor benodigde kosten/ investeringen hebben we binnen de exploitatie rekening gehouden.

Afval

We zetten in op de landelijke VANG (Van Afval Naar Grondstof) doelstelling om nog beter te gaan sorteren van het afval om zo de kwaliteit van de verschillende afvalstromen te verbeteren. Samen met de regio gaan we aan de slag om het ingezamelde afval zo veel mogelijk te hergebruiken. Hoe beter het afval gesorteerd wordt, hoe beter we het kunnen benutten als grondstof voor nieuwe producten. Het uiteindelijke doel is minder gebruik van nieuwe grondstoffen en geen restafval in 2050.

Zwerfafval

In het coalitieakkoord 2022-2026 is het tegengaan van zwerfafval en afvaldumpingen als een belangrijk speerpunt opgenomen, waarbij we ernaar streven om de rekening bij de vervuiler te leggen.

Ondanks eerdere berichten lijkt het er nu op dat in 2024 weer een rijksbijdrage wordt verstrekt voor het tegengaan van zwerfafval. Hoe deze er uit gaat zien is niet bekend, maar de hoogte van de bijdrage zal niet lager zijn dan voorgaande jaren. Nadat bekend is wat de hoogte van de bijdrage is, zal bezien worden welke werkzaamheden we voor het tegengaan van zwerfafval kunnen uitvoeren.

Duurzaamheid

De gemeente Alphen-Chaam heeft een grote opgave op het gebied van duurzaamheid. In 2023 is de nieuwe duurzaamheidsvisie opgeleverd. Hierin staat beschreven waar de gemeente samen met haar bewoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties aan gaat werken om stappen te zetten richting een klimaatadaptieve, CO2 neutrale en circulaire gemeente.

DOELSTELLINGEN 2024

7.1 Bevorderen van een gezond en actief leven van onze inwoners

De opdracht voor gemeenten in 2024 valt uiteen in twee delen waarvoor zij geormerkte middelen ontvangen.

GALA

De eerste betreft het uitvoeren van een lokaal Plan voor GALA op basis van een Brede SPUK regeling waar het herijkte Sportakkoord nauw mee samenhangt.

In 2023 ontwikkelden we voor onze gemeente een samenhangende aanpak op het gebied van gezondheid, sport, cultuur én de sociale basis.

In ons Integraal Plan van aanpak voor GALA '*MeeDoen en MeeBewegen*' staat op hoofdlijnen beschreven hoe we, samen met partners en inwoners, gaan werken aan een gezond en actief leven voor onze inwoners en hoe we de hiervoor geormerkte middelen in zetten.

In 2024 voeren we het uitvoeringsprogramma hiervoor uit.

IZA

De tweede betreft het bijdragen aan het Regioplan IZA van de regio West-Brabant.

Gemeenten werken hierin regionaal samen met organisaties in het zorg-, welzijns- en sociaal domein, verzekeraars en patiëntenorganisaties. De regie hiervoor ligt bij de zorgverzekeraars. Onze gemeente is via de gemeente Breda vertegenwoordigd in deze samenwerking. Op basis van het Regiobeeld (eind juni 2023 opgeleverd) is eind december 2023 het Regioplan vastgesteld. Op basis van dit plan werken organisaties samen aan de belangrijkste zorg en gezondheidsopgaven in onze regio.

In het Regioplan staat beschreven welke onderwerpen worden opgepakt, en wat de inzet en bijdrage van de betrokken organisaties is en hoe we de voortgang hierop monitoren.

Voor de bijdragen vanuit gemeenten is in de regio West-Brabant in de periode 2024 - 2026 een budget van ongeveer 6 miljoen per jaar beschikbaar.

7.2 Verbetermaatregelen waterafvoer

Bekensvisie Waterschap

Het afvoeren van hemelwater in Chaam blijft een knelpunt door de beperkte afvoercapaciteit van de beken. Met het Waterschap Brabantse Delta is in 2022 gestart met het onderzoeken van welke mogelijkheden er zijn om de afvoercapaciteit van de beken te verhogen of om voldoende retentie berging voor overtollig regenwater te creëren. Dit onderzoek wordt in 2023 afgerond. Daarna voeren we indien mogelijk verbeteringsmaatregelen uit.

Relinen hoofdriolering Bredaseweg

Uit de rioolinspectie blijkt dat er maatregelen noodzakelijk zijn aan een gedeelte van de riolering onder de Bredaseweg in de kom van Chaam. Dit betreft een deel van het project N639 van de Provincie. Dit zijn levensduur verlengende maatregelen voor minimaal 50 jaar in de vorm van relinen.

We streven ernaar om de rioleringswerkzaamheden van de gemeente te combineren met de werkzaamheden van de Provincie. Dit om overlast in de vorm van wegafsluitingen zoveel mogelijk te beperken. Voor het relinen van de riolering is een investeringsbedrag noodzakelijk van € 350.000 in 2024. Deze investering schrijven we af in een periode van 50 jaar.

Relinen hoofdriolering zestal straten in Alphen, Chaam en Galder

Uit de rioolinspectie blijkt dat er maatregelen noodzakelijk zijn aan de riolering in een zestal straten. Dit zijn levensduur verlengende maatregelen voor minimaal 50 jaar in de vorm van relinen. Dit is een publieksvriendelijke maatregel omdat de verharding niet opengebroken hoeft te worden. In de volgende straten is deze maatregel noodzakelijk: Valkenakker Chaam, Withagen Chaam, Hofstede Alphen, Molenstraat Alphen, Smidshof Galder en Staai-Akker Galder. Voor het relinen van de riolering is een investeringsbedrag noodzakelijk van € 220.000 in 2024. Deze investering schrijven we af in een periode van 50 jaar.

7.3 Doorontwikkelen VANG doelstellingen

Naar aanleiding van de uitkomsten van de evaluatie van het afvalbeleid nemen we verdere maatregelen om de vangdoelstellingen in 2025 te behalen.

7.4 Verbeteren energielabels (koop)woningen in de gemeente

Om de energielabels van (koop)woningen in de gemeente Alphen-Chaam te verbeteren werken we vanuit een brede aanpak. De beschikbare gelden van het Nationaal Isolatie Programma (NIP) worden gebruikt om gericht (op buurt- en/of wijkniveau) slecht geïsoleerde koopwoningen (met energielabel D, E, F en G) aan te pakken. Waar mogelijk trekken we samen op met de woningcorporatie.

Ook stellen we een plan van aanpak op voor het verduurzamen van woningen van doelgroepen welke bijzondere aandacht behoeven. Hieronder vallen Verenigingen van Eigenaren (VvE's) en monumenten.

Wat gaan we ervoor doen?

Nr.	Doelstellingen	Specifieke activiteit
7.1	Bevorderen van een gezond en actief leven	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitvoeren van het GALA plan 'MeeDoen en MeeBewegen' 2. Bijdragen aan het regioplan IZA in de regio West-Brabant
7.2	Verbetermaatregel waterafvoer	<ol style="list-style-type: none"> 1. Consequenties bezien uitkomst bekensvisie Waterschap 2. Relinen deel hoofdriolering Bredaseweg (N639 kom Chaam) 3. Relinen hoofdriolering straten: Valkenakker en Withagen Chaam, Hofstede en Molenstraat Alphen, Smidshof en Staai-Akker Galder.
7.3	We sluiten aan bij de VANG-doelstellingen. Op hoofdlijnen betekent dit dat we door middel van een goede afvalscheiding inzetten op meer hoogwaardige recycling. Hiermee ligt de nadruk meer op kwalitatief beter ingezamelde afvalstromen. Daar hoort ook bij het inzetten op mogelijkheden om de hoeveelheid afval te beperken, door inzet op preventie.	Maatregelen nemen om te komen tot een meer hoogwaardige recycling.
7.4	Verbeteren energielabels (koop)woningen in de gemeente Alphen-Chaam	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stimuleren bewoners om slecht geïsoleerde (koop)woningen te isoleren naar de isolatiestandaard op basis van het hiervoor vastgesteld plan van aanpak (1e tranche); 2. Vaststellen plan van aanpak voor verduurzamen van woningen van specifieke doelgroepen.

REGULIERE TAKEN (GOING CONCERN)

7.5 Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (OMWB)

De Gemeenschappelijke regeling OMWB voert de taken voor de gemeente uit op het gebied van milieu. Jaarlijks stellen we een uitvoeringsprogramma op, op basis van de begroting van de OMWB. De kaderbrief en de begroting van de OMWB leggen we ieder jaar voor aan de raad, met de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

De OMWB verricht deels verplichte taken op milieugebied aan vergunningen, toezicht en handhaving (VTH-taken). Voor een ander gedeelte worden niet-verplichte taken (verzoektaken; programma 2) bij de OMWB weggelegd om uit te voeren. De reden hiervoor is dat wij niet beschikken over de deskundigheid en de uren. Daarbij haken veel verzoektaken aan bij de verplichte taken. Bijvoorbeeld geluidmetingen als gevolg van klachten, beoordeling conceptaanvragen en controles aan lichtere bedrijven.

7.6 Riolering en Water

Zodra de personele capaciteit op orde is, leggen we in 2024 de focus op het verder op orde brengen van het planmatig beheer van de riolering. We brengen voor het reguliere onderhoud in beeld waar de komende jaren kleine onderhoudsmaatregelen nodig zijn voor de riolering, gemalen en drukriolering. Uiteindelijk streven we ook naar het in beeld brengen van het groot onderhoud/vervanging. Ook leggen we de focus op klimaatadaptatie.

7.7 Schone Lucht Akkoord (SLA)

In het coalitieakkoord 2022-2026 is opgenomen dat waar nuttig en mogelijk onderdelen zoals "schone lucht" uit het MUP Chaam verbreden naar de gehele gemeente. In 2023 ronden we de regionale verkenning om met meerdere gemeenten in de regio Hart van Brabant (incl. GR en BN) samen te werken met de Provincie af.

7.8 Uitvoering geven aan strategisch actieplan

De nieuwe duurzaamheidsvisie is in 2023 vastgesteld. Deze visie bevat een strategisch actieplan. We gaan met de samenleving aan de slag met activiteiten uit dit plan, verwerkt in een tweejaarlijks uitvoeringsplan.

7.9 Bewustwording en stimuleren van bewoners en bedrijven om zelf maatregelen te treffen op het gebied van CO2-reductie en klimaatadaptatie, circulariteit

We blijven activiteiten organiseren, communicatiecampagnes opzetten, subsidieregelingen en leningen aanbieden. Bovendien continueren we een digitaal loket voor inwoners.

7.10 Effecten van klimaatverandering (hittestress, wateroverlast, droogte, overstroming) verminderen of voorkomen

Wij blijven samen met onze partners (in regioverband) uitvoering geven aan de regionale klimaatagenda, door het borgen van klimaatadaptatie in lokaal beleid en projecten in de openbare ruimte.

7.11 Uitvoering geven aan de energietransitie

We dragen in 2024 in regionaal verband bij aan de herijking van de Regionaal EnergieStrategie (RES) 2.0/de uitvoering van de RES 1.0 en het Fonds RES. Samen met onze partners bekijken we bovendien waar uitbreiding van de wijkaanpak mogelijk is door uitvoering te geven aan de Transitievisie Warmte (TVW).

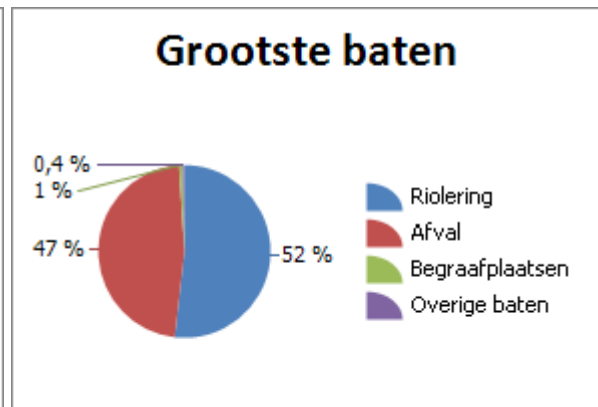
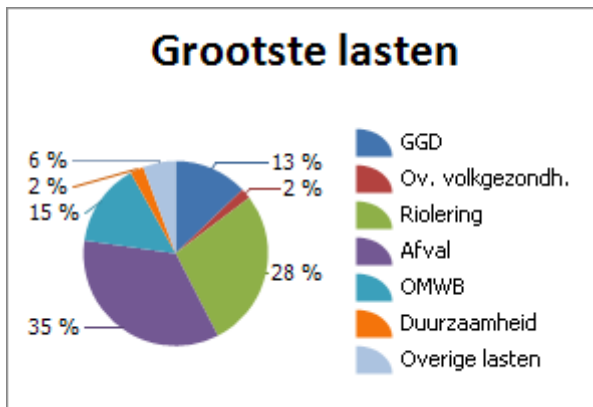
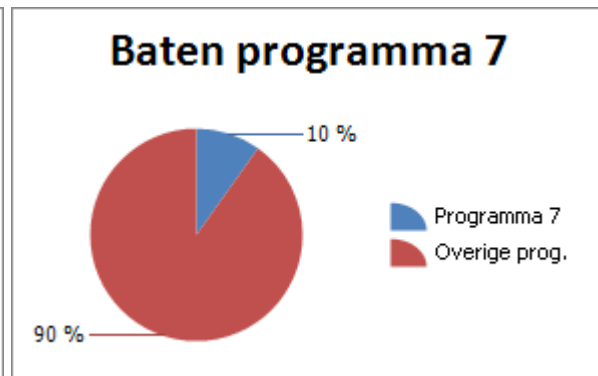
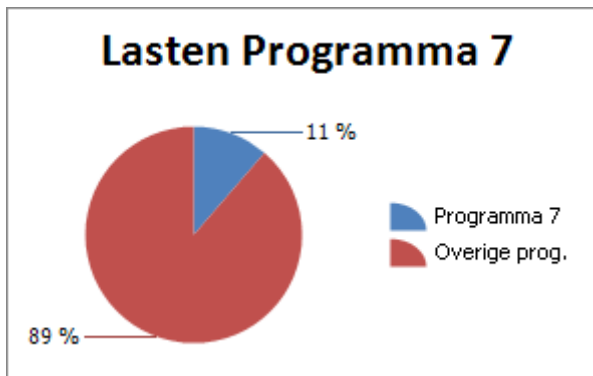
7.12 Circulariteit bij bedrijven stimuleren

We werken samen met partijen (o.a. Regio West-Brabant en ondernemersverenigingen) om de circulariteit bij bedrijven verder te stimuleren. We sluiten aan op regionale initiatieven en samenwerkingen om de circulaire economie in onze gemeente te stimuleren. In een circulaire economie worden producten en grondstoffen steeds opnieuw gebruikt. Nieuwe grondstoffen worden (indien ze benodigd zijn) op een duurzame manier gewonnen.

Wat gaat het kosten?

Bedragen X € 1.000

Lasten / Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal lasten programma 7	3.136	3.311	3.218	3.289	3.343	3.399
Totaal baten programma 7	2.898	2.765	2.800	2.849	2.862	2.876
Saldo lasten en baten programma 7	239	546	418	440	481	523

Toelichting budgetverschillen

De belangrijkste verschillen tussen de ramingen in begroting 2024 en begroting 2023 zijn:

Bedragen x € 1.000

	Omschrijving	L/B	Bedrag	V/N
1	710 - De bijdrage aan de GGD stijgt in 2024 ten opzichte van 2023 conform de vastgestelde begroting van de GGD.	L	-33	N
2	740 - In 2023 zijn incidentele middelen beschikbaar voor de uitvoering van het klimaatakkoord. Deze middelen zijn via het gemeentefonds verkregen. in 2024 is dat niet meer het geval.	L	142	V
3	740 - De bijdrage aan de Omgevingsdienst daalt in 2024 ten opzichte van 2023 conform de vastgestelde begroting van de Omgevingsdienst.	L	13	V
4	In 2024 verwachten wij een hogere bijdrage aan de ABG-organisatie.	L	-5	N
5	Diverse kleinere verschillen	L/B	11	V
	Totaal		128	V

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Wat willen we bereiken?

De ruimtelijke kwaliteit van onze gemeente wordt hoog gewaardeerd. Het ruimtelijk beleid van onze gemeente is er dan ook op gericht om de kwaliteiten van onze kernen en ons buitengebied te behouden of te versterken. Daarbij zoeken we zoveel mogelijk de samenwerking met bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Wij zien de nieuwe Omgevingswet als een instrument om die manier van werken nog beter vorm te geven.

Alphen-Chaam streeft naar een duurzame groene woonomgeving voor haar inwoners. Hierbij past een voorzieningenniveau dat aansluiting vindt bij het lokale niveau en een bijdrage levert aan de leefbaarheid van onze gemeente.

DOELSTELLINGEN 2024

8.1 Ontwikkelen Omgevingsvisie

Het is voor een gemeente wettelijk verplicht om uiterlijk op 1 januari 2027 één – door de gemeenteraad – vastgestelde Omgevingsvisie te hebben. In deze visie legt de gemeente haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast. In 2022 is – met participatie van inwoners – gestart met het ontwikkelen van de Omgevingsvisie in de gemeente Alphen-Chaam. De vaststelling van de Omgevingsvisie vindt plaats in 2024.

8.2 Programma Wonen+Plus

Wonen is een belangrijk thema in de huidige raadsperiode. In de gemeente Alphen-Chaam streven we naar voldoende betaalbare en comfortabele woningen voor alle inwoners in alle levensfasen.

Om dit te realiseren is een integrale aanpak nodig, omdat het thema Wonen meerdere beleidsdomeinen raakt. Kader en richting worden mede bepaald via o.a. de SRBT-woondeal, regionale woningmarktonderzoeken en de regionale woonzorgvisie.

In de nog op te stellen WoonvisiePlus (Q1-2024) formuleren we de lokale ambities als bouwsteen voor de omgevingsvisie. De WoonvisiePlus vertalen we naar een programma om daarmee verder uitvoering te geven aan het woonbeleid in de gemeente.

8.3 Paraplubestemmingsplan

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. We leggen in 2023 een ontwerp paraplubestemmingsplan ter inzage zodat gewijzigd(e) wet- en regelgeving en beleid (onder meer over archeologie en parkeren) goed overgaat naar het Omgevingsplan. Het Paraplubestemmingsplan wordt in 2024 vastgesteld.

8.4 Ontwikkelen Nieuw woongebied Galder

In 2022 is een deel van het beoogde plangebied aangekocht. In 2023 zijn de eerste onderzoeken uitgevoerd en is het plan verder uitgewerkt. Ook heeft in 2023 de omgevingsdialog plaatsgevonden. Eind 2023 is de ruimtelijke procedure gestart. In 2024 kan de gemeenteraad het bestemmingsplan vaststellen. Afhankelijk van het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan kan mogelijk in 2024 een begin gemaakt worden met het bouwwoonrijp maken.

8.5. Gebiedsvisie Alpheim

In maart 2022 is door de gemeenteraad opdracht gegeven om een samenhangende gebiedsvisie voor de omgeving Alpheim in Alphen op te stellen. In november 2022 heeft de gemeenteraad de kaders voor verdere uitwerking van de visie vastgesteld.

De gebiedsvisie is nog niet met de bewoners en belanghebbende gedeeld. Een participatie traject dient hiervoor nog opgezet en uitgevoerd te worden. De bedoeling van het participatietraject is om op te halen wat de bewoners van de visie vinden en de visie eventueel op kleine onderdelen aan te passen, ten behoeve van de verdere uitwerking van projecten en maatregelen.

8.6 Ruimtelijke ontwikkelingskader Chaam

Voor de kern Chaam is, op basis van het Ontwikkelperspectief en mede als gevolg van de ontwikkelingen op en rondom de N639, behoefte aan een ruimtelijke visie (zie raadsbesluit Vaststelling MUP Chaam 2040, 10 maart 2022). De ruimtelijke visie geeft de visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Chaam.

Deze visie gaat in op vier ambities uit het Ontwikkelperspectief:

- Chaam is in 2040 een vitaal lintdorp met een herkenbaar en gezellig centrum;
- Chaam beschikt in 2040 over voldoende en passende ruimte voor wonen en werken;
- Chaamse leefomgeving is in 2040 gezond, beweegvriendelijk en klimaatadaptief;
- In 2040 wordt het lokaal en doorgaand verkeer in Chaam op duurzame en veilige wijze afgewikkeld.

Het ruimtelijke ontwikkelingskader gaat hierbij ook in op enkele transformatiegebieden binnen Chaam (bv. inbreiding- en uitbreidingsgebieden) en ook de bekenvisie van het waterschap wordt hierin betrokken: Welke opgaven zijn er? Welke randvoorwaarden behoren daarbij? De ruimtelijke visie is daarmee kader stellend.

Na vaststelling van de visie gaan we aan de slag met de planvorming voor de vrijkomende schoollocaties. Participatie zal hierbij een grote rol spelen.

8.7 Ontwikkelen visie Strijbeek

In 2022 was er onvoldoende draagvlak onder de inwoners van Strijbeek om de gemeentelijke conceptvisie in procedure te brengen. Op een informatiebijeenkomst op 20 april 2022 hebben we aangegeven graag in gesprek te willen om te komen tot een gedragen visie. Hiertoe hebben de inwoners een nieuwe werkgroep gevormd en een Strijbeekse concept-visie opgesteld. Er moet nu verbinding komen tussen de gemeentelijke en Strijbeekse concept-visie. Daarom wordt bij de doorstart het traject begeleid door een nieuwe adviseur. Deze adviseur kan met een frisse blik het traject begeleiden. De visie bieden we in 2024 aan voor vaststelling.

8.8 Ontwikkelen integrale gebiedsvisie Rimpelaar

Er is een integrale gebiedsvisie nodig voor het gebied Rimpelaar. Het gebied ligt deels in de gemeente Gilze en Rijen maar heeft ook betrekking op Bavel AC. Er spelen in dit gebied verschillende initiatieven vanuit ondernemers en bewoners, maar er liggen ook opgaven vanuit het Rijk en de Provincie. Onderlinge afstemming, verbinding en duidelijkheid zijn daarom belangrijk.

Met een integrale gebiedsvisie kunnen enerzijds de initiatieven vanuit ondernemers worden gefaciliteerd. Anderzijds kan er zo uitwerking aan de opgaven vanuit het Rijk en Provincie worden gegeven. Gemeente Alphen-Chaam neemt deel aan de visievorming voor het gebied. De visie bieden we in 2024 aan voor vaststelling.

8.9 Ontwikkelen woongebied De Ligt IV, Alphen

In 2023 zijn de eerste 24 koopwoningen opgeleverd. In 2024 worden de 35 woningen van de CPO opgeleverd en 12 huurwoningen van Leystromen. Daarmee zijn 71 van de 80 woningen in het bestemmingsplan gerealiseerd. In 2024 wordt ook het openbaar gebied rondom deze woningen woonrijp gemaakt.

In 2023 zijn gronden aangekocht noordelijk van fase 1 om fase 2 van De Ligt IV mogelijk te maken. In 2024 starten we met de planontwikkeling voor deze 2e fase. Afhankelijk van de woonvisie kunnen hier circa 40 woningen ontwikkeld worden.

Wat gaan we ervoor doen?

Nr.	Doelstelling	Specifieke activiteit
8.1	Ontwikkelen Omgevingsvisie	Vaststellen Omgevingsvisie
8.2	Ontwikkelen Programma Wonen+Plus	1. Vaststellen WoonvisiePlus. 2. Vaststellen uitvoeringsagenda.
8.3	Parapluplanbestemmingsplan	Vaststellen paraplubestemmingsplan
8.4	Ontwikkelen nieuw woongebied Galder (woningbouwlocatie Bouwerij)	Vaststellen bestemmingsplan
8.5	Gebiedsvisie Alpheim	Vaststellen gebiedsvisie Alpheim
8.6	Ruimtelijk ontwikkelingskader Chaam (onderdeel MUP Chaam 2040)	Vaststellen Ruimtelijk ontwikkelingskader Chaam
8.7	Ontwikkelen visie Strijbeek	Vaststellen visie
8.8	Ontwikkelen integrale gebiedsvisie Rimpelaar	Vaststellen visie
8.9	Ontwikkelen woongebied De Ligt IV, Alphen	Starten planontwikkeling fase 2

REGULIERE TAKEN (GOING CONCERN)

8.10 Omgevingswet

Implementatie Omgevingswet

De Omgevingswet treedt in werking op 1 januari 2024. De werkzaamheden in 2024 staan voornamelijk in het teken van optimaliseren van de werkprocessen, begeleiden van klanten en het oplossen van eventuele kinderziektes die een dergelijk grote wetswijziging met zich mee kan brengen. Tevens werken we in 2024 verder aan de Omgevingsvisie, die in de loop van 2024 wordt vastgesteld.

Structurele effecten Omgevingswet

De Omgevingswet beoogt een actueel, integraal, dynamisch, gebiedsgericht en samenhangend stelsel van kerninstrumenten, zoals de Omgevingsvisie, Programma's en Omgevingsplan. Om dit te bereiken gaan we ons structureel anders organiseren en de structurele financiële gevolgen van de Omgevingswet in kaart brengen inclusief het effect op de leges.

8.11 Prestatieafspraken met woningcorporaties

We bereiden bestuurlijk en ambtelijk samen met de woningcorporaties de prestatieafspraken 2025 voor. De voorbereiding bestaat uit het opstellen van afspraken en het (intern) afstemmen van de daaraan gekoppelde uitvoeringsagenda.

8.12 Regionale samenwerking thema wonen

We nemen, bestuurlijk en ambtelijk, deel aan regionale overlegstructuren en maken hier optimaal gebruik van om onze ambities te verwezenlijken. Zo maken we o.a. (via de woontafel) deel uit van het kernteam wonen van de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) en sluiten we aan bij (ambtelijk) overleg over wonen (en zorg) in de regio Hart van Brabant/ Subregio Breda.

8.13 Invoeren Wet Goed Verhuurderschap

De Rijksoverheid wil door middel van nieuwe wetgeving gemeenten meer grip geven op de lokale woningmarkt. De *Wet Goed Verhuurderschap* is inmiddels vastgesteld; als gevolg hiervan zijn we verplicht een meldpunt in te richten, waar huurders problemen met hun verhuurder kunnen melden. Bij overtreding van deze wet is een gemeente verplicht over te gaan tot handhaving. De verdere uitwerking van de wet vraagt om een integrale aanpak met betrokkenheid van verschillende disciplines (o.a. Handhaving, Wonen, Sociaal Domein en Juridische Zaken).

Daarnaast ontwikkelt de Rijksoverheid de *Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting*; over de verplichtingen en instrumenten die hieruit voortkomen volgt in 2024 meer duidelijkheid.

8.14 BoswachterijChaam

Dit plan maakt de realisatie van een wellness centrum in combinatie met een Natuurpoort ten behoeve van de Chaamse bossen mogelijk. De locatie voor het initiatief is het voormalige openluchtzwembad 'Het Weidebad'. Het plan voor de wellness, van ontwikkelaar Eigen Thermen Resort (ETR), is gekozen uit een in 2016 gehouden tender van Staatsbosbeheer 'Bos zoekt ondernemer'. De wellness is bedoeld als kostendrager voor de realisatie van de Natuurpoort en de (door)ontwikkeling van de ecologische en recreatieve mogelijkheden in de Chaamse bossen. Via de 'Natuurpoort' met een horeca- en parkeervoorziening wordt beoogd

de Chaamse bossen te ontlasten door alle publieke voorzieningen (horeca en parkeren) op één plek te concentreren.

Na vernietiging van het eerste bestemmingsplan door de Raad van State in 2022 heeft ETR aangegeven door te willen en een nieuw aangepast plan in procedure te willen brengen. Grondeigenaar Staatsbosbeheer en ETR hebben daarvoor nieuwe afspraken gemaakt. ETR werkt nu aan een aangepast plan. Vooruitlopend hierop wordt er een verkeersonderzoek aan de raad aangeleverd, naar aanleiding van de motie M02-05-23. Streven is om het bestemmingsplan in 2024 vast te stellen.

8.15 Stimuleringsregeling Landschap

De Stimuleringsregeling Landschap (nu Stila, voorheen Stika) subsidieert particulieren om landschapselementen aan te leggen en te beheren. De provincie verdubbelt het bedrag dat de gemeente hiervoor inzet. De provincie zet een veldcoördinator in als contactpersoon voor particulieren die gebruik willen maken van de regeling.

8.16 Gebiedsontwikkelingsplan Van Gogh Nationaal Park

Alphen-Chaam werkt samen met meerdere medeoverheden en andere partners in Van Gogh Nationaal Park (NP) in oprichting (i.o.). Het besluit om Van Gogh NP i.o. aan te wijzen als nationaal park is uitgesteld door de minister. In 2024 wordt een besluit verwacht. Het samenwerkingsverband treft voorbereidingen om afhankelijk van het besluit de samenwerking al dan niet te continueren. Eventuele financiële gevolgen worden in beeld gebracht voor de begroting 2025 en verder.

8.17 Transitie buitengebied | gebiedsgerichte aanpak Ulvenhoutse Bos

Het Ulvenhoutse Bos is een Natura 2000-gebied in de gemeente Breda. Het bos heeft te maken met een te hoge stikstofdepositie en verdroging. Mede daardoor worden kwaliteitsdoelstellingen niet gehaald en vergunningen niet verleend. De provincie Noord-Brabant heeft een Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) ontwikkeld om met gebiedspartners te werken aan natuurherstel in Natura 2000-gebieden. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de Natura 2000-gebieden zelf, maar ook naar het gehele beïnvloedingsgebied daarvan. In het geval van het Ulvenhoutse Bos ligt een deel van de gemeente Alphen-Chaam (en Gilze en Rijen) in dit beïnvloedingsgebied. Wij werken als gemeente op bestuurlijk en ambtelijk niveau mee in deze gebiedsgerichte aanpak.

8.18 Transitie buitengebied | gebiedsgerichte aanpak Regte Heide en Riels Laag

De Regte Heide en het Riels Laag is een Natura 2000-gebied in de gemeente Goirle. Het gebied heeft te maken met een te hoge stikstofdepositie en verdroging. Mede daardoor worden kwaliteitsdoelstellingen niet gehaald en vergunningen niet verleend. De provincie Noord-Brabant heeft een Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) ontwikkeld om met gebiedspartners te werken aan natuurherstel in Natura 2000-gebieden. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de Natura 2000-gebieden zelf, maar ook naar het gehele beïnvloedingsgebied daarvan. In het geval van de Regte Heide en het Riels Laag ligt een deel van de gemeente Alphen-Chaam (en Baarle-Nassau) in dit beïnvloedingsgebied. Wij werken als gemeente op bestuurlijk en ambtelijk niveau mee in deze gebiedsgerichte aanpak. Hierbij is aandacht voor de invloed op en van gebieden over de grens met België.

8.19 We dragen bij aan de ‘Flankerende beekdalen’ rondom Chaam

Waterschap Brabantse Delta is gestart met het opstellen van een ‘Bekenvisie’. Dit betreft met name de beken ten noorden en zuiden van Chaam. Als gemeente leveren we input (uren en data).

Afhankelijk van de uitkomst wordt in 2023 duidelijk in welke mate de beken klimaatrobuust gemaakt kunnen worden en in welke mate het Waterschap of Gemeente Alphen - Chaam verantwoordelijk is. Mogelijk zijn in de toekomst aanvullende middelen nodig voor aankoop van gronden (met evt. Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB)-subsidie). In dat geval worden ook provinciale middelen ingezet voor de realisatie van het Natuurnetwerk Brabant (NNB).

8.20 Regionale en provinciale visievorming

Rijk en provincie hebben nieuwe planvormen en werkvormen geïntroduceerd in de NOVI (Nationale omgevingsvisie) en NOVEX (Nationale omgevingsvisie extra). Tegelijk zijn er diverse nationale programma's gelanceerd of in voorbereiding. Provincies en gemeenten worden gevraagd op hun eigen schaalniveau keuzes te maken en voorstellen te doen aan het Rijk ten behoeve van bijvoorbeeld het MIEK (Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en klimaat), de PLG (Programma Landelijk Gebied) en het Ruimtelijke Voorstel.

Binnen de SRBT (Stedelijke Regio Breda-Tilburg) hebben we met 19 gemeenten en 4 waterschappen in samenspraak met Provincie en Rijk ontwikkelprincipes uitgewerkt die in samenhang het ambitiepakket en de beleidsinhoudelijke basis vormen om de gemeentelijke wensen in de diverse Rijksvisies en Rijksprogramma's in te brengen. Daarmee beogen we gezamenlijke financiering van gezamenlijke opgaven.

De raad zal keuzes maken en vastleggen binnen de gemeentelijke omgevingsvisie.

8.21 Vergunningen, Toezicht en handhaving

Toezicht en handhaving

Op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht dient iedere gemeente te beschikken over de volgende documenten:

1. een actueel beleidsplan VTH;
2. een uitvoeringsprogramma VTH; en
3. een jaarverslag VTH .

De provincie houdt hier toezicht op. Eind 2019 is het beleidsplan 2020-2024 vastgesteld. Het beleidsplan en het jaarlijkse uitvoeringsplan vormen de basis voor de activiteiten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Wij starten in 2023/ 2024 met het opzetten van het beleidsplan voor de jaren 2024 en verder.

Aanpassing werkwijze vergunningen aan Omgevingswet

De Omgevingswet stelt andere eisen aan de werkwijze bij de vergunningverlening. In 2024 gaan we dit verder toepassen en gebruikmaken van het nieuwe softwarepakket maar houden "de winkel open" en zorgen dat de inwoner zo goed mogelijk wordt geholpen bij het (aan)vragen.

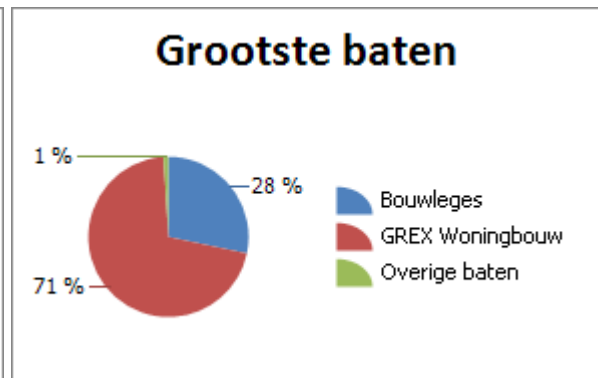
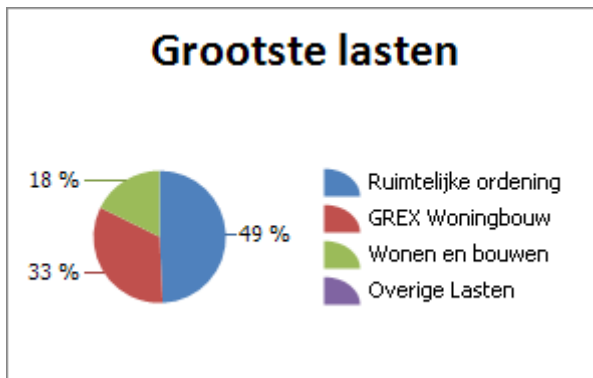
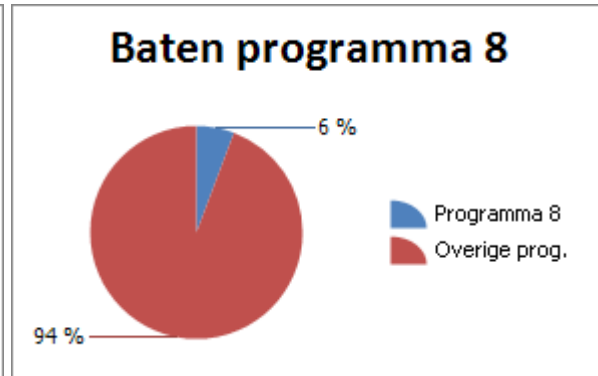
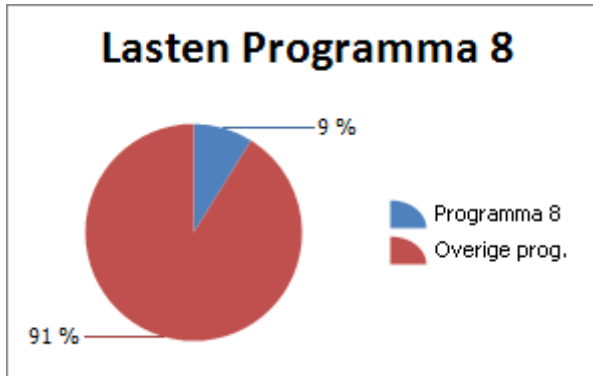
Vorbereiding invoering Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De Omgevingswet treedt 1 januari 2024 in werking. Bij de inwerkingtreding van deze wet gaat ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in werking. Kern van de wet is de privatisering van het toezicht op de kwaliteit van de nieuwbouw. De rol van de gemeente verandert hierdoor. In 2023 hebben we, voor zover mogelijk, de consequenties van de wet voor de vergunningverlening en het (bouw-)toezicht in beeld gebracht en de systemen aangepast. Zodra de wet in werking treedt gaan we echt werken met de nieuwe wet en zorgen dat de inwoners en ondernemers de juiste dienstverlening krijgen.

Wat gaat het kosten?

Bedragen X € 1.000

Lasten / Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal lasten programma 8	6.279	2.588	2.527	2.081	1.729	1.668
Totaal baten programma 8	5.899	1.383	1.638	1.278	893	1.244
Saldo lasten en baten programma 8	379	1.206	889	803	837	424

Toelichting budgetverschillen

De belangrijkste verschillen tussen de ramingen in begroting 2024 en begroting 2023 zijn:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	L/B	Bedrag	V/N
1 810 - Hogere kapitaallasten voornamelijk door start afschrijving voorbereidingskosten woongebied Galder in 2024.	L	-14	N
2 810 - In 2023 waren er incidentele middelen beschikbaar voor de gebiedsvisie Alpheim (€ 54.000) en het parapluplan (€ 16.000)	L	70	V
3 810 - In 2024 is € 160.000 meer beschikbaar voor MUP 2040 dan in 2023 (€ 583.000 t.o.v. € 423.000)	L	-160	N
4 810 - In 2023 is incidenteel budget beschikbaar voor de invoering van de Omgevingswet.	L	279	V
5 810 - In 2023 zijn incidentele middelen beschikbaar voor de Gebiedsvisie Boslust-Terover, Gebiedsvisie Strijbeek, Uitvoering motie visie buitengebied en Inventarisatie VAB. Deze middelen zijn enkel beschikbaar in 2023.	L	108	V
6 820 - Mutaties binnen de grondexploitaties zijn budgetneutraal van aard doordat deze via de reserve grondbedrijf verrekend worden.	L B	-229 266	N V
7 830 - In 2023 hebben wij extra kosten voor de invoering van de Wet Kwaliteitsborging Bouwen.	L	15	N
8 830 - In 2023 hebben wij een incidenteel budget voor het opstellen van een woonvisie (€ 25.000) en extra incidenteel budget voor aanvullende capaciteit op wonen (€12.000)	L	37	V
9 830 - In 2024 verwachten wij licht lagere inkomsten op omgevingsvergunningen. (€ 461.000 t.o.v. € 471.000)	B	-10	N
10 In 2024 verwachten wij een hogere bijdrage aan de ABG-organisatie.	L	-44	N
11 Diverse kleinere verschillen	L/B	-1	N
Totaal		317	V

Algemeen

Algemene Dekkingsmiddelen

Algemeen

Binnen de begroting onderscheiden we algemene en specifieke dekkingsmiddelen. Specifieke dekkingsmiddelen zijn de inkomsten die direct samenhangen met een bepaald programma. Dat kunnen de inkomsten zijn van het Rijk met een specifiek bestedingsdoel, de opbrengsten van gronden of opbrengsten uit verleende diensten zoals het verstrekken van een paspoort. Ook de rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn specifieke dekkingsmiddelen. De specifieke dekkingsmiddelen verantwoorden we steeds binnen het betreffende programma.

De algemene dekkingsmiddelen zijn dekkingsmiddelen die we vrij kunnen aanwenden. Dit geld is op voorhand dus niet gebonden aan een bepaald programma of doel, maar zetten we in om tekorten op de programma's te dekken. De dekking bestaat voor het grootste gedeelte uit de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de lokale heffingen die niet bestedingsgebonden zijn. De overige dekkingsmiddelen bestaan uit rentebaten en dividend.

Treasury

De uitvoering van treasury is geregeld in de wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido). Het doel van deze wet is onder andere om op een verantwoorde, prudente en professionele wijze de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie (financieringsactiviteiten) van de gemeente middels een statuut te regelen. Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Belastingen

Voor nadere informatie over de belastingen wordt ook verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Onroerende zaakbelasting

De geraamde opbrengsten onroerende zaakbelasting nemen in de begroting 2024 toe met 2,5%. Dit is een beperkte stijging van 2% in verband met indexatie en 0,5% als gevolg van areaalontwikkeling.

Forensenbelasting

De geraamde opbrengsten forensenbelasting nemen in de begroting 2024 toe met 2%. Dit is een beperkte stijging in verband met indexatie.

Toeristenbelasting

De geraamde opbrengsten toeristenbelasting houden wij in de begroting 2024 gelijk aan 2023.

Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

Jaarlijks ontvangt elke gemeente volgens een bepaalde verdeelstelsel een uitkering uit het Gemeentefonds. Deze uitkering is bestemd voor de bekostiging van autonome taken van de gemeente, taken die veelal dicht bij de burger liggen. Het verdeelstelsel is opgenomen in de Financiële verhoudingswet. In de verdeling wordt rekening gehouden met onderlinge verschillen in de kosten waar gemeenten voor staan en met de draagkracht van de gemeenten (de belastingcapaciteit). Karakteristiek voor de algemene uitkering is dat elke gemeente vrij is in de besteding. De omvang van de algemene uitkering is voor de gemeente een gegeven, maar de gemeente kan zelf bepalen aan welke voorzieningen zij haar geld besteedt (eigen prioriteitenstelling).

Overhead

Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces worden gerekend tot de overhead. Overhead bestaat in elk geval uit:

1. Leidinggevenden in het primaire proces.
2. Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie.
3. P&O/HRM.
4. Inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement).
5. Interne en externe communicatie met uitzondering van communicatie met de klant.
6. Juridische zaken.
7. Bestuurszaken en bestuursondersteuning
8. Informatievoorziening en automatisering (ICT).
9. Facilitaire zaken en huisvesting.
10. Documentaire Informatie Voorziening (DIV).
11. Managementondersteuning in het primair proces.

De totale overheadkosten van de gemeente Alphen-Chaam worden in 2024 geraamd op een bedrag van € 4.743.848 (zie tabel 1). Een groot deel van deze kosten wordt gemaakt en verantwoord in de ABG-organisatie.

Tabel 1: Overhead

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Aandeel overheadkosten in bijdrage ABG	4.328.895	4.444.535	4.614.891	4.776.028
Lasten bestuurszetel + huisvesting ABG (aanv. ivm vernieuwing)	-	-	-	391.000
Kosten secretaris (60%)	80.550	80.550	80.550	80.550
VNG Contributie/lidmaatschap K80/div. lidmaats.	55.402	55.402	55.402	55.402
Opleidingsbudget	3.751	3.751	3.751	3.751
Diverse kleine kosten waaronder betalingsverkeer	6.195	6.195	6.195	6.195
Robuust rechtbeschermingssysteem	12.000	13.000	13.000	13.000
Personeel strategische capaciteit (PPN 2024)	130.000	130.000	130.000	130.000
Personeel aanv. capaciteit capaciteit communicatie (PPN 2024)	47.000	47.000	47.000	47.000
Onderzoeken 213A	10.000	10.000	10.000	10.000
Regionaal archief Tilburg extra archivering	16.500	16.500	16.500	16.500
Onderhoud en digitalisering archief	53.555	53.555	53.555	53.555
Totaal overhead	4.743.848	4.860.488	5.030.844	5.582.981

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 zijn publiekrechtelijke rechtspersonen, zoals Gemeenschappelijke Regelingen en Gemeenten, Vennootschapsbelasting (VpB) plichtig indien, en voor zover, zij een onderneming drijven. Er is sprake van een onderneming indien cumulatief voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- Een duurzame organisatie van **kapitaal en arbeid**;
- die deelneemt aan het **economische verkeer**;
- met het oogmerk om **winst** te behalen.

Wanneer aan alle bovenstaande voorwaarden wordt voldaan dan wordt de betreffende activiteit aangemerkt als een onderneming. Het gevolg daarvan is dat de onderneming (lees: gemeente) een aangifte VpB moet indienen bij de belastingdienst.

Wij zijn tot de conclusie gekomen dat van alle activiteiten 'slechts' het grondbedrijf aangemerkt wordt als winstgevendende onderneming. Om te kunnen bepalen wat de daadwerkelijke belastingdruk op het grondbedrijf wordt, dient het BBV resultaat gecorrigeerd te worden naar het fiscale resultaat. In het oog springende verschillen tussen beide winstbepalingen zijn:

- Slechts de werkelijk betaalde rente mag als kosten opgevoerd worden;
- grondbedrijf vreemde activiteiten moeten geëlimineerd worden;
- toekomstige prijsstijgingen mogen niet opgevoerd worden als kosten/baten;
- kapitaalstortingen en onttrekkingen moeten geëlimineerd worden.

Het belastingtarief van de VpB is als volgt:

Belastbaar bedrag 2022	Tarief 2022	Belastbaar bedrag (voornemen 2023)	Tarief (voornemen 2023)
t/m € 395.000	15%	t/m € 200.000	19%
meer dan € 395.000	25,8%	meer dan € 200.000	25,8%

Onderstaande tabel laat de geprognosticeerde fiscale resultaten en de bijbehorende belastingbedragen zien. Voor de te betalen belasting vanaf fiscaal jaar 2023 wordt gebruik gemaakt van de tarieven en schijfgrens van 2023.

Fiscaal jaar	Fiscaal resultaat	Verr. verlies begin jaar	Verr. verlies einde jaar	Belasting
2021	€ 523.000-	€ 203.000	€ 726.000	€ 0
2022	€ 2.551.000	€ 726.000	€ 0	€ 428.000
2023	€ 57.000	€ 0	€ 0	€ 11.000
2024	€ 35.000	€ 0	€ 0	€ 7.000
2025	€ 37.000	€ 0	€ 0	€ 7.000
2026	€ 44.000	€ 0	€ 0	€ 8.000
2027	€ 241.000-	€ 0	€ 241.000	€ 0

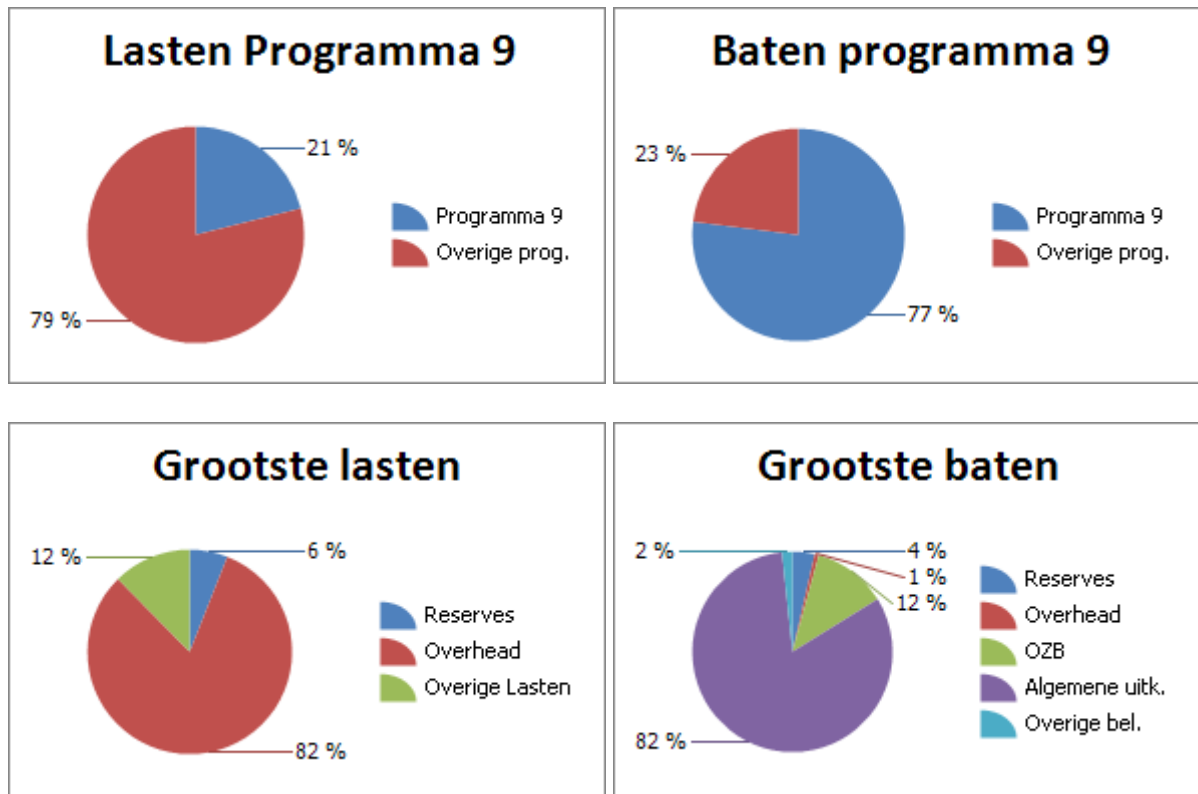
Onvoorzien

Wettelijk is voorgeschreven dat in de programmabegroting een post voor onvoorziene uitgaven is geraamd. Er zijn geen voorschriften, of normen, over de omvang van deze post. Het is aan de raad om aan te geven welke omvang zij nodig acht. De raming voor 2024 bedraagt, zoals gebruikelijk € 80.000. Dit is het totaalbedrag dat beschikbaar is voor alle programma's tezamen. Deze middelen worden ingezet voor kosten die bij het opstellen van de begroting en/of tussentijdse rapportages niet zijn voorzien en volgens het college wel doorgang moeten vinden. Dekking vanuit de stelpost onvoorzien kan enkel door middel van een collegebesluit.

Wat gaat het kosten?

Bedragen X € 1.000

Lasten / Baten		Rekening	Begroting			Meerjarenbegroting		
			2022	2023	2024	2025	2026	2027
9A	Algemene dekkingsmiddelen	L	290	407	610	1.179	1.913	2.307
		B	19.361	19.575	20.995	22.224	21.527	22.027
9B	Overhead	L	3.803	4.593	4.890	4.999	5.169	5.719
		B	143	159	147	138	138	136
9C	Vennootschapsbelasting	L	349	34	7	7	8	0
		B	0	0	0	0	0	0
9D	Onvoorzien	L	0	80	80	80	80	80
		B	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten programma 9			4.442	5.113	5.587	6.264	7.170	8.105
Totaal baten programma 9			19.503	19.734	21.142	22.362	21.665	22.162
Saldo lasten en baten programma 9			-15.061	-14.620	-15.555	-16.098	-14.495	-14.057

Toelichting budgetverschillen

De belangrijkste verschillen tussen de ramingen in begroting 2024 en begroting 2023 zijn:

Omschrijving	Bedragen x € 1.000		
	L/B	Bedrag	V/N
1 040 - In 2023 hadden wij incidentele taxatiekosten voor de brandverzekering.	L	4	V
2 040 - De lasten en baten (=doorbelasting aan de ABG-organisatie) op huisvesting dalen.	L B	12 -12	V N
3 040 - De kosten van het digitaliseren van het archief zijn door het wegwerken van het 'oude' archief in 2023 hoger dan in 2024.	L	37	V
4 040 - In 2024 zijn de kosten hoger door de extra inzet op de strategische capaciteit (€ 130.000) en de capaciteit op communicatie (€ 47.000). Daarnaast was er in 2023 € 10.000 incidenteel beschikbaar voor het 'Robuust rechtbeschermingssysteem'.	L	-167	N
5 050 - De werkelijke rente stijgt in 2024 ten opzichte van 2023 door investeringen en de stijging van de rente van 3,0% naar 3,5%.	L	-111	N
6 061 - De OZB inkomsten eigenaren woningen stijgen in 2024 ten opzichte van 2023 door 2% indexatie en 0,5% areaalontwikkeling.	B	43	V
7 062 - De OZB inkomsten niet-woningen stijgen in 2024 ten opzichte van 2023 door 2% indexatie en 0,5% areaalontwikkeling.	B	21	V
8 070 - De uitkering uit het gemeentefonds stijgt ten opzichte van 2023. De inkomsten zijn conform de meicirculaire 2023 verwerkt.	B	1.374	V
9 080 - In 2023 is een budget voor coronamaatregelen beschikbaar. In 2024 is niet niet meer het geval.	L	135	V
10 080 - De stelpost indexeringen wordt jaarlijks aan de hand van de meest recente prijsindexen geactualiseerd. Voor 2024 verwachten wij een hogere stelpost nodig te hebben dan voor 2023.	L	-200	N
11 090 - Wij verwachten voor 2024 minder Vennootschapsbelasting te hoeven betalen dan in 2023.	L	29	V
12 In 2024 verwachten wij een hogere bijdrage aan de ABG-organisatie.	L	-202	N
13 Diverse kleinere verschillen	L/B	-28	N
Totaal		935	V

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

De gemeentelijke heffingen zijn na de doeluitkeringen en de algemene uitkering uit het Gemeentefonds de belangrijkste bron van inkomsten. In de paragraaf Lokale heffingen doen wij verslag van:

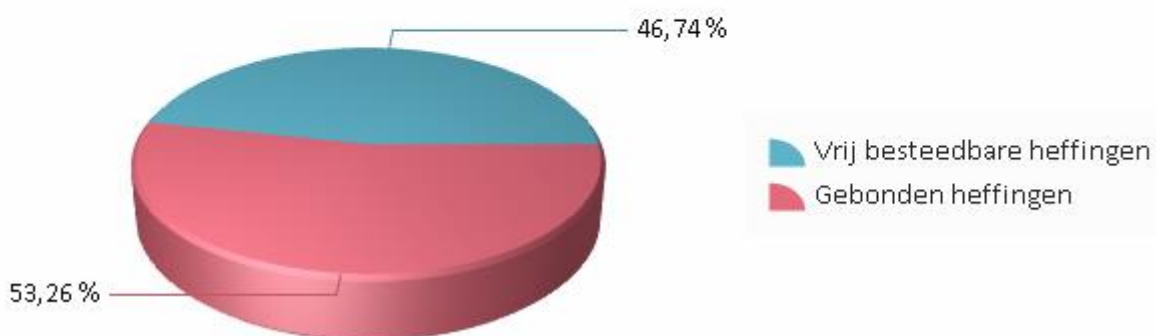
- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- de berekeningswijze van de gemeentelijke tarieven en welke beleidsuitgangspunten hieraan ten grondslag liggen;
- de ontwikkeling van de lokale lastendruk;
- het kwijtscheldingsbeleid.

Lokale heffingen

De lokale heffingen zijn met € 6,3 miljoen goed voor 23% van de gemeentelijke inkomsten. In onderstaand overzicht zijn de inkomsten voor de jaren 2022 tot en met 2024 weergegeven. Hierbij is een onderverdeling gemaakt in gebonden heffingen (aan te wenden voor doel) en vrij besteedbare heffingen.

De inkomsten uit lokale heffingen nemen in 2024 met € 72.000 toe ten opzichte van 2023. Deze hogere inkomsten zitten verspreid over diverse heffingen.

% leges van totale opbrengst

Heffingen	Realisatie 2022	Begroot 2023	Begroot 2024
Gebonden heffingen			
Afvalstoffenheffing	1.131.624	1.151.529	1.168.427
Grafrechten	19.915	18.681	18.681
Leges	929.197	690.013	680.013
Markten en kermissen	10.550	13.609	13.609
Rioolheffing	1.505.895	1.418.970	1.440.255
Totaal Gebonden heffingen	3.597.181	3.292.802	3.320.985
Vrij besteedbare heffingen			
Forensenbelasting	34.940	37.430	38.178
OZB Niet-woningen eigenaren	549.150	531.035	544.537
OZB Niet-woningen gebruikers	322.195	304.606	312.351
OZB Woningen eigenaren	1.762.256	1.718.332	1.761.209
Toeristenbelasting	337.976	299.666	299.666
Totaal Vrij besteedbare heffingen	3.006.517	2.891.069	2.955.941
Totaal opbrengsten	6.603.698	6.183.871	6.276.926

Gebonden heffingen

Bij de gebonden heffingen is kostendekkendheid het uitgangspunt. De gebruiker betaalt in principe de integrale kosten van de geleverde producten en diensten. Een meer dan kostendekkende heffing is niet toegestaan; daarentegen kunnen bestuurlijke overwegingen aanleiding zijn tot het vaststellen van lagere tarieven.

Het BBV schrijft voor dat gemeenten in de paragraaf lokale heffingen inzicht verschaffen in de berekeningswijze van de gemeentelijke tarieven. Naast de kosten op de betreffende taakvelden worden namelijk nog een aantal posten extracomptabel toegerekend aan de tarieven, zoals overhead, rente en BTW. Hieronder wordt achtereenvolgens ingegaan op de tariefberekeningen van de afvalstoffen-, de rioolheffing en de gemeentelijke leges.

Afvalstoffenheffing

De gemeente is verplicht om huishoudelijk afval op te halen. Van de opbrengst afvalstoffenheffing betaalt de gemeente de inzamelings- en verwerkingskosten, maar ook de exploitatie van de milieustraat.

Inwoners van Alphen-Chaam betalen een vastrecht en een tarief per lediging, afhankelijk van het aantal keer dat een inwoner de restafval container laat ledigen. De afvalstoffenheffing wordt geïncasseerd door Brabant Water.

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing, dit houdt in dat de geïnde gelden aangewend moeten worden voor het doel. Uitgangspunt in Alphen-Chaam is een 100% kostendekkende afvalstoffenheffing: de tarieven bewegen mee met de ontwikkeling van de toerekenbare kosten.

De voorziening Afvalstoffenheffing vormt de sluitpost van de exploitatie. De voorziening heeft een egaliserende functie. Ze kan worden gebruikt om via het tarief te sparen voor grote uitgaven in de toekomst (onderhoud, vervanging) of om ongewenste schommelingen van het tarief op te vangen.

In onderstaande tabel is de exploitatieopzet van de afvalstoffenheffing 2024 afgezet tegen die van 2023.

	2023	2024
<i>Kosten taakvelden</i>		
Begroting gemeente Alphen-Chaam	994.998	1.015.831
Begroting ABG (60%)	69.335	69.291
Inkomsten taakvelden	-151.000	-151.000
Netto kosten taakveld Afval	913.333	934.122
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Overhead ABG (40%) incl. (omslag)rente	46.224	46.194
BTW	181.188	185.640
Totale kosten	1.140.745	1.165.956
Opbrengst heffingen	1.151.529	1.168.427
Dekking	101%	100%
Mutatie voorziening (positief = toevoegen, negatief = onttrekken)	10.784	2.471

Uit de tabel valt af te lezen dat het tarief 2024 kostendekkend is.

Voor het tarief van de afvalstoffenheffing is in de begroting uitgegaan van een indexatie van 1,5%. Daarnaast worden de tarieven zodanig aangepast dat alle kosten van de afvalinzameling gedekt worden door de afvalstoffenheffing. De tarieven zijn bij het opstellen van de begroting nog niet beschikbaar. Deze zullen in een separaat voorstel aan de raad voorgelegd worden.

In onderstaande tabel is het tariefvoorstel 2024 afgezet tegen het tarief 2023.

	2023	2024	wijziging
Vastrecht, per maand	€ 16,10	€ 16,34	+1,50%
Tarief per lediging 140L restafval container	€ 6,59	€ 6,69	+1,50%
Tarief per lediging 240L restafval container	€ 11,25	€ 11,42	+1,50%
Tarief verzamelcontainer, per maand	€ 7,13	€ 7,24	+1,50%

Rioolheffing

Voor de afvoer van afvalwater en de zuivering daarvan, heeft de gemeente de plicht om voor een goed werkend rioleringsstelsel te zorgen. Ook heeft de gemeente de zorgplicht om de grondwaterstand en de afvoer van hemelwater (regenwater) te beheren. Om al deze watertaken te bekostigen wordt er één belasting geheven, de rioolheffing.

De gemeentelijke watertaken gaan gepaard met relatief grote uitgaven en hebben een langjarige planning. In het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) is het onderhoud aan het rioleringsstelsel voor de lange termijn in kaart gebracht.

Binnen de rioolheffing wordt onderscheid gemaakt tussen woningen en niet-woningen:

- Voor woningen geldt een vast bedrag, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens.
- Voor niet-woningen is de hoogte van de heffing afhankelijk van het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd.

De rioolheffing is, evenals de afvalstoffenheffing, een bestemmingsheffing. Ook hier is een 100% kostendekkende heffing het uitgangspunt in Alphen-Chaam.

In onderstaande tabel is de exploitatieopzet van de rioolheffing 2024 afgezet tegen die van 2023.

	2023	2024
<i>Kosten taakvelden</i>		
Begroting gemeente Alphen-Chaam	780.806	793.898
Begroting ABG (60%)	225.091	225.064
Inkomsten taakvelden	-14.000	-14.000
Netto kosten taakveld riool	991.897	1.004.962
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Overhead ABG (40%) incl. (omslag)rente	150.060	150.043
BTW	281.220	281.617
Totale kosten	1.423.177	1.436.621
Opbrengst heffingen	1.418.970	1.440.255
Dekking	100%	100,30%
Mutatie voorziening (positief = toevoegen, negatief = onttrekken)	-4.207	+3.634

Uit de tabel valt af te lezen dat het huidige tarief van de rioolheffing in 2024 nagenoeg kostendekkend is. De toerekenbare kosten voor de heffing nemen in 2024 toe als gevolg van de investeringen. Ten behoeve van de sluitende exploitatie worden de tekorten/overschotten verrekend met de voorziening riolering.

Op basis van het VGRP 2020-2024 dient gedurende deze planperiode het tarief jaarlijks met 1,5% verhoogd te worden. In onderstaande tabel wordt het tariefvoorstel 2024 afgezet tegen het tarief 2023.

	2023	2024	wijziging
Eenpersoonshuishouden	€ 271,32	€ 275,40	+1,5%
Meerpersoonshuishouden	€ 337,80	€ 342,84	+1,5%
Bedrijven tot 500 m3	€ 337,80	€ 342,84	+1,5%
Bedrijven 500 - 5000m3	€ 598,32	€ 607,32	+1,5%
Bedrijven groter dan 5000 m3	€ 3.688,68	€ 3.744,00	+1,5%
Recreatieterrein per m3 afgevoerd water	€ 0,72	€ 0,73	+1,5%

Retributies

Retributies worden geheven als de gemeente een dienst verleent aan een individu of een van haar bezittingen ter beschikking stelt. Voorbeelden van retributies zijn leges, markt- en standplaatsgelden en lijkbezorgingsrechten (grafrechten).

In 2018 zijn de meeste tarieven voor de drie ABG gemeenten geharmoniseerd. De geharmoniseerde tarieven worden gezamenlijk voor de drie gemeenten geïndexeerd (3% in 2024). Voor de overige tarieven is dezelfde index gehanteerd.

Jaarlijks bij het opstellen van de begroting wordt een kostendekkendheidsanalyse gemaakt van de legesverordening. De lasten worden berekend aan de hand van de normatieve tijdsbesteding en de toerekenbare uurtarieven. De baten worden berekend op basis van de verwachte productie en de geïndexeerde legestarieven.

Na meerdere malen uitstel treedt de nieuwe Omgevingswet op 1 januari 2024 definitief in werking. De Omgevingswet staat voor een nieuwe manier van denken en doen in de gebiedsontwikkeling en leidt tot een aantal wijzigingen in titel 2 van de legesverordening. Deze wijzigingen en de financiële gevolgen daarvan worden momenteel uitgewerkt en later meegenomen in het raadsvoorstel voor de nieuwe belastingverordeningen 2024.

Vrij besteedbare heffingen

De vrij besteedbare heffingen zijn een belangrijk politiek instrument en maken integraal onderdeel uit van het gemeentelijk (belasting-)beleid. De geïnde gelden vormen een algemene inkomstenbron voor de gemeente.

Onroerende zaakbelasting

Inwoners betalen onroerendezaakbelasting (OZB) als zij op 1 januari van een belastingjaar eigenaar zijn van een woning of gebruiker en/of eigenaar van een niet-woning. De OZB is gebaseerd op de WOZ-waarde op 1 januari van het voorgaande jaar.

De gemeente bepaalt de OZB-aanslag op basis van de getaxeerde waarde van de onroerende zaak (de WOZ-waarde). Deze waarderingsgrondslag wordt jaarlijks middels hertaxatie, volgens de regels in de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet WOZ), vastgesteld. Het beleid tot nu toe is altijd geweest dat de OZB-opbrengst niet beïnvloed wordt door de hertaxaties van het onroerend goed. Met andere woorden: als de totale waarde van het onroerend goed daalt, als gevolg van lagere taxatiewaarden, zullen de OZB-tarieven extra stijgen zodat de totale opbrengst gelijk blijft (het omgekeerde geldt uiteraard ook). Net als in voorgaande jaren is ook voor 2024 dit beleidsuitgangspunt gehanteerd.

Voorstel tarieven 2024

	2023	2024
Woningen eigenaren	0,0933%	n.t.b.
Niet-woningen eigenaren	0,1819%	n.t.b.
Niet-woningen gebruikers	0,1417%	n.t.b.

De WOZ waardering is ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet bekend, waardoor de tarieven nog niet berekend kunnen worden. In deze begroting is een inkomstenstijging verwerkt van 2,5% (2% indexatie en 0,5% areaalontwikkeling).

Toeristenbelasting

Voor personen die niet staan ingeschreven in de gemeente heffen wij een toeristenbelasting als zij blijven overnachten in een hotel, een pension of een ander vakantieonderkomen. Voor de toeristenbelasting zijn de houders van de hotels, pensions en campings belastingplichtig. Zij kunnen het tarief aan de toerist doorberekenen. De belasting wordt berekend over de vergoeding die voor het verblijf in rekening wordt gebracht, de toeristenbelasting daarbij niet in begrepen.

Voorstel tarieven 2024

	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>wijziging</u>
Percentage verblijfsvergoeding	3,83%	3,83%	n.v.t.

Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen, die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, er op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden.

De belasting wordt berekend over de waarde van de woning: de WOZ-waarde of (indien deze niet vastgesteld is) de waarde in het economische verkeer. Bij het schrijven van dit document zijn de nieuwe WOZ-waardes nog niet bekend. De stijging van de tarieven voor de forensenbelasting is -zoals gebruikelijk- gekoppeld aan de stijging van de OZB-inkomsten. De geraamde opbrengsten forensenbelasting nemen in de begroting 2024 toe met 2% (indexatie).

Voorstel tarieven 2024

Waardeklassen*	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>wijziging</u>
waarde tot € 50.000	€ 322,00	€ 328,00	+2%
waarde van € 50.000 tot € 126.000	€ 417,00	€ 425,00	+2%
waarde van € 126.000 tot € 208.000	€ 547,00	€ 558,00	+2%
waarde vanaf € 208.000	€ 703,00	€ 717,00	+2%

(*) Ter indicatie zijn hier de waardeklassen voor 2023 vermeld.

Ontwikkeling van de lokale lastendruk

Jaarlijks brengt het COELO (het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) een Atlas van de lokale lasten uit. Daarin is op het vlak van de lokale lastendruk een vergelijking van alle Nederlandse gemeenten gemaakt. Uitgangspunt voor de berekening van de lokale lastendruk zijn de lasten OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing voor een meerpersoonshuishouden met een woningwaarde gelijk aan de gemiddelde woz waarde van woningen in onze gemeente.

De volgende tabel geeft de meerjarige ontwikkeling van de lokale woonlasten weer voor de jaren 2022-2024:

Woonlasten	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Onroerende zaakbelasting*	€ 465	€ 458	€ 467
Afvalstoffenheffing	€ 260	€ 266	€ 270
Rioolheffing	€ 333	€ 338	€ 343
Totaal woonlasten	<u>€ 1.058</u>	<u>€ 1.062</u>	<u>€ 1.080</u>
Stijging (Absoluut)	€ 97	€ 5	€ 18
Stijging (Relatief)	10,1%	0,4%	1,7%

Uitgangspunten berekening Alphen-Chaam:

- OZB: gemiddelde woningwaarde van koopwoningen volgens COELO op waarde peildatum (2023 = € 491.188), plus 2% begroting voor 2024;
- Afvalstoffenheffing: meerpersoonshuishouden 1 losse 240 liter restcontainer (6 ledigingen) inclusief vastrecht, plus 1,5% tariefstijging;
- Rioolheffing: tarief meerpersoonshuishouden, plus 1,5% tariefstijging.

Gemiddelde woonlasten (COELO)

<i>Provincie Noord-Brabant</i>	€ 841	€ 877	n.t.b.
<i>Gemeenten < 25.000 inwoners</i>	n.t.b.	€ 985	n.t.b.
<i>Gemeente Baarle-Nassau</i>	€ 810	€ 814	n.t.b.
<i>Gemeente Gilze en Rijen</i>	€ 683	€ 736	n.t.b.
<i>Gemeente Goirle</i>	€ 938	€ 942	n.t.b.
<i>Gemeente Hilvarenbeek</i>	€ 914	€ 790	n.t.b.
<i>Gemeente Zundert</i>	€ 975	€ 1.124	n.t.b.

Kwijtscheldingen

Zoals binnen onze gemeente gebruikelijk bestaat de mogelijkheid om voor de aanslagen rioolheffing en afvalstoffenheffingen jaarlijks een verzoek om kwijtschelding in te dienen. Personen die aan de voorwaarden voldoen (betrokkenen hebben geen vermogen en de betalingscapaciteit is te laag om de aanslag te betalen), kunnen door het indienen van een dergelijk verzoek voor één of beide heffingen kwijtschelding ontvangen. In de tariefberekeningen voor de afvalstoffen- en rioolheffing is rekening gehouden met de inkomstenderving door kwijtschelding.

Weerstandvermogen en risicobeheersing

Risicoprofiel

Het risicoprofiel bestaat uit alle geïnventariseerde risico's. Door aan elk risico een score toe te kennen zijn risico's te rangschikken en te prioriteren om te managen. De *risicoscore* wordt bepaald door de formule *kans x geldgevolg*. In deze paragraaf worden de tien risico's met de hoogste score gepresenteerd waarbij de risico's van de bouwgrondexploitaties niet zijn meegenomen. Daarvoor is namelijk al een aparte risicoreserve gevormd waarmee die risico's zijn afgedekt. De tien grootste risico's per 1 januari 2024 zijn:

Nr.	Risicogebeurtenis	Kans	Gevolg	Kans * gevolg
1	Het risico dat planschades zich voordoen	50%	€ 900.000	€ 450.000
2	Aanbesteding dagelijks onderhoud groen	50%	€ 200.000	€ 100.000
3	Bovenmatige kosten voor onderhoud bestrating, asfalt, gladheidsbestrijding, kabels, leidingen en riolering	20%	€ 500.000	€ 100.000
4	Uitgaven jeugdzorg	50%	€ 200.000	€ 100.000
5	Niet of onjuist uitgevoerde processen leiden tot juridische claims en/of extra kosten.	10%	€ 1.000.000	€ 100.000
6	Hogere financiële bijdrage aan de ABG-organisatie	40%	€ 200.000	€ 80.000
7	Fouten gemaakt door de interne organisatie	20%	€ 400.000	€ 80.000
8	Meer gebruik maken van WMO-voorzieningen.	50%	€ 150.000	€ 75.000
9	Bovenmatige kosten openbaar groen.	30%	€ 175.000	€ 52.500
10	ICT risico's zoals faillissement softwareleverancier, niet goed test programma's, netwerktoegang etc.	40%	€ 125.000	€ 50.000

Berekening weerstandvermogen

De benodigde weerstandscapaciteit is het bedrag dat nodig is om alle risico's op te kunnen vangen.

Dit bedrag is bepaald op € 1,587 miljoen door een kansberekening uit te voeren op alle in kaart gebrachte risico's. Daarmee is de benodigde weerstandscapaciteit € 0,01 miljoen lager dan bij de jaarrekening 2022.

De beschikbare weerstandscapaciteit is de financiële buffer om tegenvallers op te vangen en bestaat uit vrije reserves waar geen verplichtingen tegenover staan. Concreet is dat het saldo van de algemene reserve minus de daarop gelegde claims (verplichtingen). De beschikbare weerstands-capaciteit op 1 januari 2024 is geprognoseerd op € 1.645.968.

Het weerstandvermogen wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. Het geprognoseerde weerstandvermogen op 1 januari 2024 is dan € 1,646 miljoen / € 1,583 miljoen = 1,0. Volgens de hierna opgenomen

waarderingstabel is een weerstandsvermogen van 1,0 "voldoende". In de nota Risicomanagement en Weerstands-vermogen is door de raad bepaald dat het weerstandsvermogen tenminste *voldoende* moet zijn. Daarmee voldoen wij aan onze eigen regels.

Waarderingstabel:

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,00	Uitstekend
B	1,40 < x ≤ 2,00	Ruim voldoende
C	1,00 < x ≤ 1,40	Voldoende
D	0,80 < x ≤ 1,00	Matig
E	0,60 < x ≤ 0,80	Onvoldoende
F	≤ 0,60	Ruim onvoldoende

Ontwikkelingen weerstandsvermogen

De prognose van het weerstandsvermogen op 1 januari 2024 is een momentopname. Uit de meerjarenprognose van de algemene reserve blijkt dat het weerstandsvermogen naar verwachting de komende jaren fluctueert tussen "Ruim voldoende" en "Voldoende".

Meerjarenprognose algemene reserve

nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
	stand per 01 januari	1.803.820	1.967.791	1.645.968	1.424.077	1.306.351
1	resultaat boekjaren 2018 - 2024 (in volgend boekjaar)	469.000	pm	pm	pm	pm
2	resultaat De Ligt IV	189.300	249.037	366.818	305.588	350.194
3	resultaat Dorpshart Galder	51.075				
4	resultaat Gemeentewerf	8.224	3.063	3.230		
5	resultaat Den Brabander Fase 4	111.189	72.115			
6	VpB last	-10.856	-6.638	-6.939	-8.314	-
7	Sanering oude fietspaden			-100.000		
8	Uittredingskosten GR Veilig Thuis	-53.600	-26.400			
9	Opstellen omgevingsvisie	-15.000				
10	Supervisor recreatiegebied 't Zand	-60.000				
11	Extra capaciteit wonen	-11.777				
12	Cultuuromslag veranderingen omgevingswet	-14.936				
13	Projectmanager invoering omgevingswet	-25.000				
14	Visie recreatieparken		-30.000			
15	Vrijkomende agrarische bebouwing	-6.007				
16	erfgoedbeleid	-35.000				
17	schonen en actualiseren archiefbestanden	-27.900				
18	Viering 25-jarige bestaan Alphen-Chaam	-4.741				
19	Gebiedsvisie Boslust-Terover	-60.000				
20	MUP Chaam	-340.000	-583.000	-485.000	-415.000	-
	stand per 31 december	1.967.791	1.645.968	1.424.077	1.306.351	1.656.545
	benodigde weerstandscapaciteit	1.583.000	1.583.000	1.583.000	1.583.000	1.583.000
	weerstandsvermogen (ratio)	1,2	1,0	0,9	0,8	1,0
	kwalificatie weerstandsvermogen	voldoende	voldoende	matig	matig	voldoende

Financiële kengetallen

Het doel van de kengetallen en de beoordeling ervan is om inzicht te geven in de financiële positie van onze gemeente.

Financiële kengetallen	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Netto schuldquote	36%	58%	59%	76%	121%	122%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	34%	58%	59%	76%	121%	122%
Solvabiliteitsratio	30%	31%	25%	23%	17%	14%
Structurele exploitatieruimte	2%	0%	1%	3%	-3%	-8%
Grondexploitatie	5%	9%	6%	8%	9%	10%
Belastingcapaciteit	129%	118%	129%	127%	126%	124%

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. **Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100%. De percentages voor Alphen-Chaam stijgen vanaf 2025 door de noodzakelijke leningen voor voornamelijk het KindCentrum in Chaam.**

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (betreft met name leningen aan woningbouwcorporaties). **Uit de kengetallen valt af te lezen dat er slechts in beperkte mate gelden zijn doorgeleend.**

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. In het algemeen wordt een getal tussen 25% en 40% als een minimum gezien. **Alphen-Chaam voldoet met circa 25% voor 2024 aan deze norm. Door het aantrekken van leningen voor onder andere het KindCentrum in Chaam en het dalende eigen vermogen door de ravijnjaren 2026 en 2027 daalt de solvabiliteit vanaf 2025 onder de ondergrens van 25%.**

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De aard van de lasten en baten bepaalt in eerste instantie of een begrotingspost als incidenteel of structureel aangemerkt wordt. Om de structurele lasten en baten te bepalen worden de incidentele lasten en baten van de totale lasten en baten afgetrokken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. **Het percentage voor Alphen-Chaam is voor de jaren 2025 en 2025 positief (Groter of gelijk aan 0%). Voor de jaren 2026 en 2027 is het percentage negatief door het negatieve begrotingsaldo (onder andere als gevolg van de ravijnjaren) in deze jaren.**

Grondexploitatie

Grondexploitaties kunnen een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Voor de berekening van dit kengetal wordt de boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden, gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17 onderdeel van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. **Het financiële effect van de huidige grondexploitaties op de begroting van Alphen-Chaam is beperkt.**

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten wordt verstaan de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Dit wordt afgezet tegen de gemiddelde woonlasten in Nederland in het voorafgaande jaar. **Alphen-Chaam heeft hogere woonlasten dan gemiddeld, dat blijkt ook uit dit kengetal.**

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Wij zijn inrichter, beheerder en voor een groot deel ook eigenaar van de openbare ruimte in Alphen-Chaam. Bij de inrichting en het beheer van de openbare ruimte ontstaan kapitaalgoederen zoals wegen, riolering, water en groen. Kapitaalgoederen zijn van directe invloed op een goed, veilig en efficiënt leef-, werk- en woonmilieu voor de inwoners. Daarnaast is het financieel belang van goed beheer en onderhoud van kapitaalgoederen groot, omdat we de waarde ervan dienen te behouden en het een aanzienlijk beslag op onze begroting legt. Naast producent en beheerder van die kapitaalgoederen zijn we er zelf ook gebruiker van. Bij het uitvoeren van onze taken maken we bijvoorbeeld gebruik van het gemeentehuis en de gemeentewerf.

Beleidsdocumenten

- Wegbeheerplan 2018-2022
- VGRP 2020-2024 (verlengd t/m 2025)
- Onderhoudsplanningen gebouwen 2023-2033
- Groenvisie Alphen-Chaam

Wegbeheerplan

Beleidskader

Wegbeheer is een wezenlijk onderdeel van het beheer van de openbare ruimte. Om deze openbare ruimte, welke voor een belangrijk gedeelte het leefgenot en de veiligheid voor onze inwoners bepaalt, op een verantwoorde wijze te kunnen beheren zijn middelen nodig. Om deze middelen zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten is gekozen voor de CROW methodiek. In het door de raad op 13 december 2018 vastgestelde wegbeheerplan is opgenomen de minimale technische kwaliteit van de verharding conform de CROW-richtlijn te houden (minimaal niveau B).

In 2022 is voor het laatst een weginspectie uitgevoerd. Uit de inspectie is gebleken dat sprake is van achterstallig onderhoud (kwaliteitsniveau D) waar de komende jaren prioriteit aan gegeven dient te worden. Conform de regelgeving uit het Besluit Begroten en Verantwoorden, zal hiervoor in 2023 een voorziening gevormd worden. Verder zal, op basis van de weginspecties, het wegbeheerplan geactualiseerd worden voor de periode 2023-2027. Naar verwachting is het wegbeheerplan gereed in december 2023.

Financiële consequenties

De financiële consequenties van het nieuwe wegbeheerplan 2023-2027 zijn nog niet bekend. De financiële ramingen in de begroting 2024-2027 zijn daarom nog gebaseerd op het oude wegbeheerplan.

Financiële consequenties in de begroting

De uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden wijken vaak af ten opzichte van de planning uit het wegbeheerplan. Dit wordt met name veroorzaakt door het feit dat projecten integraal aangepakt worden. Daarbij wordt niet alleen naar de onderhoudstoestand van de weg gekeken maar ook naar eventueel noodzakelijke maatregelen op het gebied van verkeer, groen, riolering en openbare verlichting. Omdat het bedrag voor onderhoud (groot en klein) in de praktijk van jaar tot jaar niet erg veel afwijkt, is de onderhoudsvoorziening opgeheven. In plaats daarvan wordt jaarlijks in de begroting een bedrag voor uit te voeren onderhoudswerkzaamheden opgenomen. Voor de periode 2024 tot en met 2027 is jaarlijks een vast bedrag opgenomen voor groot onderhoud. Dit bedrag is nog gebaseerd op de gemiddelde onderhoudskosten (€ 401.000) gedurende de planperiode van het huidige wegbeheerplan.

In 2023 is tevens een voorziening gevormd van € 872.000. De komende jaren zal deze voorziening aangewend worden om het achterstallig onderhoud weg te werken.

Verbreed gemeentelijk rioleringsplan

Beleidskader

De raad heeft op 12 december 2019 het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2024 (VGRP) vastgesteld.

Het gemeentelijk beleid voor riolering is vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan. Met het ingezette beleid voor scheiding van waterstromen, en directe lozing van hemelwater in de bodem of op oppervlaktewater, is het van belang om daar waar sprake is van een gescheiden rioolstelsel (vuilwater / regenwater) geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen toe te passen.

Financiële consequenties

Op basis van het VGRP bedragen de jaarlijkse kosten voor onderhoud aan de riolering € 270.000 (€ 86.000 voor renovatie en vervanging).

Financiële consequenties in de begroting

De jaarlijkse kosten voor onderhoud worden verantwoord binnen de gesloten exploitatie riolering. Het saldo tussen de totale lasten en baten binnen de exploitatie riolering wordt toegevoegd of onttrokken aan de voorziening riolering.

Water

Hiervoor wordt verwezen naar het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan.

Meerjarig onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen

Beleidskader

In 2019 is de onderhoudsplanning geactualiseerd voor de periode 2019-2038. Jaarlijks wordt bekeken of er tussentijdse aanpassingen nodig zijn. De onderhoudsplanningen geven inzicht in het geplande groot en klein onderhoud voor 2023 en een doorkijk voor de komende jaren. Voor al het in 2023 geplande onderhoud geldt, dat telkens wordt bekeken of het onderhoud noodzakelijk is of dat bepaalde werkzaamheden doorgeschoven kunnen worden. Daarnaast worden de onderhoudswerkzaamheden zoveel mogelijk afgestemd met de gebruikers van de gebouwen.

Financiële consequenties

Op basis van de meerjaren-onderhoudsplanning is gedurende de periode 2023-2033 voor groot onderhoud een totaalbedrag benodigd van € 1.843.000.

Financiële consequenties in de begroting

De afgelopen jaren is gebleken dat de uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden vaak afwijken ten opzichte van de onderhoudsplanningen. Dit wordt met name veroorzaakt door onderhoudswerkzaamheden pas uit te voeren wanneer deze noodzakelijk zijn en niet wanneer deze gepland zijn. Voor de periode 2024 tot en met 2027 zijn de volgende bedragen opgenomen voor groot onderhoud; 2024 € 105.000, 2025 € 117.000, 2026 € 90.000 en 2027 € 110.000.

Groenstructuur- en groenbeheerplan

Beleidskader

Op 13 juni 2013 heeft de raad de Groenvisie, inclusief het bijbehorende Renovatieplan, vastgesteld. Om het groenbeheer op een effectieve en efficiënte wijze uit te voeren zijn diverse onderwerpen in beleidsthema's vastgelegd. Onderstaande beleidsuitgangspunten zijn geformuleerd:

- Het beheer van het openbaar groen wordt geleidelijk uitgevoerd op basis van beeldkwaliteit in plaats van op basis van frequentie (kwaliteitsniveau A voor dorpscentra en begraafplaatsen en kwaliteitsniveau B voor woon- en werkomgeving).
- Het planmatig boombeheer, op basis van BVC controles, wordt verder gestructureerd naar een uitvoeringsplan.
- Jaarlijks wordt een deel van het openbaar groen vervangen, hierbij wordt er naar gestreefd dat het openbaar groen ook in de toekomst beheersbaar blijft.
- In het kader van beheersbaarheid wordt een deel van het openbaar groen in de wijken omgevormd.
- Bewoners worden nadrukkelijker betrokken bij het inrichten en onderhouden van het openbaar groen.

In het najaar van 2023 zal de nieuwe groenvisie (groenplan) opgesteld worden. De groenvisie schept voorwaarden voor een groene leefomgeving. In de groenvisie komen de kaders voor groen om nieuwe ontwikkelingen te toetsen en werken we de kansen uit voor meer en kwalitatief beter groen.

Financiële consequenties

De financiële consequenties van de nieuwe groenvisie zijn nog niet bekend.

Financiële consequenties in de begroting

Voor renovatie en vervanging van het groen is jaarlijks een bedrag beschikbaar van € 61.000.

Kasboek

Financiering

Inleiding

Regelgeving met betrekking tot de uitvoering van taken op het gebied van treasury is opgenomen in de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido). Het doel van deze wet is onder andere om op een verantwoorde, prudente en professionele wijze de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie (financieringsactiviteiten) van de gemeente middels een statuut te regelen.

Treasurystatuut

Het beleid op dit onderdeel is voor onze gemeente vastgelegd in het Treasurystatuut 2019 gemeente Alphen-Chaam (raad 21 november 2019).

Renteschema

De externe rentelasten over de korte en lange		
a.	financiering	€ 435.171
b.	De externe rentebaten (idem)	-/- € 4.755
	Saldo rentelasten en rentebaten	€ 430.416
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- € 24.991
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- € -
	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar	
c3.	een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	
		+/+ € _____
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 405.425
d1.	Rente over eigen vermogen	+/+ € -
d2.	Rente over voorzieningen	+/+ € -
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 405.425
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/- € 267.077
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury	Nadelig 138.348

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft betrekking op financieringsvormen met een looptijd tot maximaal 1 jaar. De kasgeldlimiet bepaalt het bedrag dat maximaal met kort geld mag worden gefinancierd en wordt berekend op basis van een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal. Op basis van de begroting 2024 is de kasgeldlimiet voor de gemeente Alphen-Chaam voor 2023 geraamd op € 2,4 miljoen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is ingesteld als instrument om de renterisico's voor de vaste schuld te beheersen. Jaarlijks mogen de renterisico's door renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Op basis van de nu bekende gegevens (vaste schulden, renteherziening, aflossingen en nieuwe geldleningen) stellen wij het renterisico in 2024 op nihil.

Leningsbehoefte en leningenportefeuille

Bij de aanvang van 2024 verwachten wij een schuld van € 13.400.000 voor wat betreft de langlopende leningen te hebben. In 2023 zullen wij naar verwachting een lening aantrekken van € 3.000.000. In 2024 is nog een lening van € 6.000.000 voorzien. Deze nieuwe leningen zijn in de begroting opgenomen met een looptijd van 25 jaar tegen 3,5% rente.

Houdbare overheidsfinanciën Rijk en decentrale overheden

In Europa zijn regels afgesproken over de overheidsfinanciën. Zij bepalen de normen voor het begrotingstekort (EMU-saldo) en de overheidsschuld (EMU-schuld).

De Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF) bevat het benodigde wettelijke instrumentarium voor het bereiken en in stand houden van houdbare overheidsfinanciën. De meest in het oog springende afspraak is het bereiken van begrotingsevenwicht op middellange termijn. Hiermee wordt uitdrukking gegeven aan de noodzaak van structurele reductie van het EMU-tekort en het garanderen van een houdbare EMU-schuld.

De beheersing van het EMU-saldo is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het Rijk en de decentrale overheden. De eindverantwoordelijkheid voor de overheidsfinanciën als geheel ligt bij het Rijk. Gemeenten dienen hun tekort te houden onder de af te spreken percentages. Het Rijk wil gemeenten een boete opleggen via een korting op het Gemeentefonds wanneer zij de aan hen toegewezen EMU-norm overschrijden.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor hoeft de Nederlandse staat minder geld te lenen op de financiële markten en daalt de staatsschuld.

Schatkistbankieren is ingevoerd voor gemeenten, provincies, waterschappen, en gemeenschappelijke regelingen. Dit heeft een positief effect op de omvang van de EMU-schuld.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen: personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, facilitaire dienstverlening en financieel beheer & beleid (waaronder de administratieve organisatie, treasury, planning & control en de interne controle). De kwaliteit van de bedrijfsvoering beïnvloedt in belangrijke mate de effectiviteit van de externe dienstverlening.

ABG-organisatie

De bedrijfsvoering van de gemeente Alphen-Chaam is vanaf 1 januari 2016 ondergebracht in de ABG-organisatie. De ABG-organisatie is de gezamenlijke ambtelijke organisatie van de bestuurlijk zelfstandige gemeenten Alphen-Chaam, Baarle-Nassau en Gilze en Rijen. De ABG-organisatie is uitgegroeid tot een sterke organisatie die haar meerwaarde voor haar gemeenten en de samenleving heeft bewezen. In de regio heeft de ABG-organisatie inmiddels ook haar positie verworven als volwaardig ambtelijk gesprekspartner.

De ABG-organisatie en haar medewerkers leveren een duidelijke bijdrage aan een prettige en goed georganiseerde woon-, werk- en leefomgeving. Juist het werken in een complexe omgeving van meerdere gemeenten, besturen, vervlochten regio's met overlappende disciplines en verschillende rollen biedt een blijvende uitdaging en vraagt maximale flexibiliteit en samenwerking.

Onze ambitie om te werken aan de verdere ontwikkeling en uitvoering van beleid en dienstverlening voor inwoners, organisaties en bestuur is onverminderd groot. In 2024 wordt verder ingegaan op de ingezette realisatie van een gemeenschappelijke centrale huisvesting. Dat wordt gedaan volgens de afgesproken fasering. Onze gemeente heeft een grotere behoefte om invulling te kunnen geven aan strategische vraagstukken. Dit vraagt vervolgens wel dat de ABG in de gelegenheid wordt gesteld dit tot uitdrukking te brengen in de capaciteit van de ABG-organisatie.

De paragraaf bedrijfsvoering is thematisch ingedeeld volgens het zogenaamde Overheidsontwikkelmodel (OOM).

Beleid en strategie

De ABG-organisatie heeft de verantwoordelijkheid de ontwikkeling en uitvoering van beleid en dienstverlening voor inwoners, organisaties en bestuur van haar 3 gemeenten te verzorgen. De gekozen samenwerking moet de kwaliteit en continuïteit versterken. Een belangrijke randvoorwaardelijke stap naar de verdere doorontwikkeling van de organisatie is het proces naar centrale huisvesting.

Management

Om richting te geven aan de doorontwikkeling van de organisatie, hanteert het management een aantal uitgangspunten die gericht zijn op de individuele medewerker en op de organisatiecultuur. Deze sturingsfilosofie maakt duidelijk wat de organisatie enerzijds en de medewerker anderzijds van elkaar mogen verwachten. Als ABG-organisatie streven we naar het verder verinnerlijken van de ABG-waarden, te weten: daadkracht, eigenaarschap en verbindend vermogen. Vanuit onze sturingsfilosofie zetten we daarbij in op harmonisatie, planmatig werken en project- en procesmatig werken.

Medewerkers

In 2024 gaan we verder met het samen met de medewerkers verder verinnerlijken van de ABG-waarden, namelijk: daadkracht, eigenaarschap en verbindend vermogen. We willen hiervoor de juiste tools bieden om onze mensen in staat te stellen om naast hun inhoudelijke expertise zich ook meer op sociaal-communicatieve kwaliteiten te ontwikkelen. Hierbij oog te hebben voor de situatie waarin 'de opdrachtgever' verkeert, beïnvloeden en intensieve samenwerking met in- en externe partners zijn dan van groot belang. Het samenspel tussen bestuurders en de gemeentelijke organisatie vergt iets van de adviseurs. Maar ook onderkennen we dat een optimalisering van de samenwerking iets vraagt van de bestuurders. Om die reden worden ook zij 'aangehaakt' in het ontwikkeltraject.

De inzet bij ziekteverzuim is om dit preventief te beïnvloeden (vroegsignalering, tijdige aandacht, training verzuimbegeleiding management). In 2022 was het percentage ziekteverzuim binnen ABG gemiddeld 5,1%. Dit is lager dan het landelijk gemiddeld verzuimcijfer (6,7% in 2022).

De ABG organisatie wil een aantrekkelijk werkgever zijn voor onze zittende medewerkers, die we graag willen behouden. We willen ook in staat zijn om goede medewerkers aan te trekken en aan ons te binden. Een speerpunt van het ABG-plan is dan ook het behouden en aantrekken van medewerkers. We worden echter geconfronteerd met een krapte op de arbeidsmarkt.

We constateren dat, hoewel de invulling van vacatures langer duurt dan voorheen, we er nog steeds in slagen personeel op de arbeidsmarkt of inhuurmarkt te vinden. Het betekent echter wel dat vacatures langer open blijven staan dan we in het verleden gewend waren. Dit vraagt het maken van keuzes en hierover is de organisatie blijvend in gesprek met het bestuur. We constateren in deze markt wel dat we, om goede mensen binnen te halen, in toenemende mate een arbeidsmarkttoelage of een hogere schaal moeten toekennen en dat de prijzen op de inhuurmarkt stijgen.

Dit maakt het belang om een interessant werkgever te zijn en te blijven voor onze zittende medewerkers van groot belang. Er loopt op dit moment een onderzoek naar de arbeidsvoorwaarden met de vraag of we nog steeds marktconform en in verhouding tot de werkzaamheden, complexiteit en formaat van de gemeenten/organisatie waarderen. Komend jaar zetten we al extra in op het bieden van goede opleidingsmogelijkheden. Hiertoe is bij de kadernota 2024 besloten het opleidingsbudget op te tillen naar de landelijke norm van 2% van de loonsom. We bieden individuele opleidingen aan maar ook gezamenlijke opleidingen op het gebied van bestuurlijk- ambtelijk samenspel en opgave gericht werken. Verder zijn de opties om keuzes te maken binnen het IKB verruimd, wordt ingezet op de gezonde werkvloer en het onboarding proces "het warme ABG welkom" wordt vernieuwd.

Middelen en processen

De ontwikkeling op ICT-vlak heeft een grote invloed op de hele bedrijfsvoering. Op financieel terrein zijn wij in 2022 gestart met het vormgeven van drie ontwikkellijnen die de groei naar een toekomstbestendige financiële organisatie mogelijk maken. In 2023 gaan we door op deze inzet en verwachten we de eerste concrete resultaten te kunnen presenteren.

Deze ontwikkellijnen zijn:

- Operationele financiële processen & dashboards; hieronder valt o.a. de stroomlijning van processen van Purchase to Pay (p2p) en digitalisering van rapportageprocessen;
- Rechtmatigheidsverklaring AO/IC; Kwaliteitsborging en financial control;
- De adviseur als businesspartner; het vergroten van de beleids- en besluitvorming ondersteunende rol als partner van de organisatie.

In 2024 zullen wij opnieuw een afweging maken op welke onderdelen we slimme technieken kunnen gebruiken om onze financiële huishouding verder te kunnen verbeteren. Dit kan zijn door verdere ontwikkelingen in (control)dashboards of de inzet van Robots (RPA).

Samen met de deelnemende Equalit gemeenten wordt invulling gegeven aan gezamenlijk opgestelde strategische agenda. In de strategische agenda staan drie thema's centraal: goede gemeentelijke dienstverlening die aansluit bij de behoefte en verwachting van de inwoners en bedrijven. Data gedreven werken waarbij op een integrale, gefundeerde en duurzame manier met data wordt omgegaan. Werken op een moderne betrouwbare infrastructuur en waar verantwoord mogelijk doorontwikkeling naar Common Ground.

Rechtmatigheidsverklaring

Vanaf het controlejaar 2023 legt niet de accountant maar het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over rechtmatigheid. Deze verantwoording steunt op de verbijzonderde interne controle (VIC). De VIC toetst of de maatregelen van interne controle in de financiële processen goed werken en wordt gebruikt om de kwaliteit van deze processen te verbeteren. Het opstellen en uitvoeren van de VIC wordt door de ambtelijke organisatie uitgevoerd. De controlerend accountant maakt voor haar controle gebruik van de VIC-werkzaamheden en de bevindingen die daaruit volgen.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is mede bedoeld om het gesprek te ondersteunen tussen de gemeenteraad en het college over de (financiële) rechtmatigheid. Met als doel om de kaderstellende- en controlerende rol van de gemeenteraad op dit vlak te versterken.

Verbonden partijen

Inleiding

Samenwerkingsverbanden kunnen belangrijke voordelen opleveren met betrekking tot kosten, doelmatigheid en kwaliteit van de te leveren producten. Individuele gemeenten zijn soms te klein om

kwalitatief goede producten tegen een acceptabele kostprijs te leveren. Samenwerking kan zich

uitstrekken over alle beleidsterreinen (programma's) en op het gebied van de bedrijfsvoering. Een samenwerking kan diverse vormen aannemen (bijvoorbeeld: openbaar lichaam, gemeenschappelijke regeling, centrumgemeente). Soms zijn verbonden partijen wettelijk voorgeschreven zoals de Veiligheidsregio en de Omgevingsdienst.

Visie en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Voor het aangaan van een verbonden partij moet aan de volgende *criteria* worden voldaan:

1. Er is sprake van een publiek belang.
2. Het publieke belang kan niet goed behartigd worden door middel van subsidies, regelgeving, toezicht of het inkopen van diensten of producten.
3. Een verbonden partij is de beste manier om de taken uit te voeren.
4. De (financiële) risico's die gepaard gaan met het aangaan van een verbonden partij staan in een redelijke verhouding tot het te dienen publieke belang.

Dit is verder uitgewerkt in de nota Verbonden Partijen. Daarnaast is in 2022 ook de Wet gemeenschappelijke regelingen aangepast om de democratische legitimiteit van deze regelingen te vergroten.

Overzicht verbonden partijen

Organisatie	Financieel belang 2024	Bestuursfijk belang	Eigen vermogen 1-1-2024	Eigen vermogen 31-12-2024	Vreemd vermogen 1-1-2024	Vreemd vermogen 31-12-2024	Balans totaal 1-1-2024	Balans totaal 31-12-2024	Resultaat 2024
Gemeenschappelijke regelingen									
1 ABG organisatie	10.746.923	Behartiging van de sturing en beheersing van ondersteunende processen en uitvoeringstaken van de deelnemende gemeenten.	414.000	315.000	6.992.000	8.156.000	7.406.000	8.471.000	72.000
2 Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant	746.900	Samenwerking op het terrein van openbare veiligheid	5.276.000	4.312.000	55.277.000	59.803.000	60.553.000	64.715.000	-4.823.000
3 Diamantgroep	n.v.t.	Uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening	18.143.000	16.969.000	21.090.000	20.307.000	39.233.000	37.876.000	-31.000
4 Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant	449.466	Samenwerking op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving	2.829.000	3.163.000	3.004.000	2.560.000	5.833.000	5.723.000	-75.000
5 Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord	n.v.t.	Samenwerking op het gebied van ambulancevervoer	14.369.000	14.369.000	28.702.000	33.917.000	43.071.000	48.286.000	-
6 GGD West-Brabant	414.284	Leveren van een bijdrage aan de openbare gezondheidszorg	6.183.000	6.106.000	10.500.000	10.500.000	16.683.000	16.606.000	-
7 Regionaal Bureau Leerplicht West-Brabant	42.709	Uitvoeren taken op het gebied van de leerplicht	-	-	723.301	723.301	723.301	723.301	-
8 Nazorg gesloten stortenplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen	14.502	Waarborgen doelmatige aanwending gelden bestemd voor nazorg	1.015.309	1.002.998	24.656.038	24.240.332	25.671.347	25.243.330	-
9 Regio West-Brabant	47.400	Samenwerking deelnemende gemeenten	713.000	692.000	6.386.000	6.386.000	7.099.000	7.078.000	231.000
10 Regio Hart van Brabant	22.945	Samenwerking deelnemende gemeenten	103.265	n.b.	1.732.360	n.b.	1.835.625	n.b.	-
Deelnemingen									
11 Brabant Water	n.v.t.	Zorgdragen voor de openbare watervoorziening	684.676.000	690.822.000	534.399.000	575.801.000	1.219.075.000	1.265.823.000	5.347.000
12 BNG Bank	n.v.t.	Bankier in de non-profit sector	5.062.000.000	4.615.000.000	143.995.000.000	107.459.000.000	149.057.000.000	112.074.000.000	300.000.000
Samenwerkingsverbanden									
13 ReWin West-Brabant	38.805	Stimuleren vestiging van bedrijven in West-Brabant	is opgevraagd	is opgevraagd	is opgevraagd	is opgevraagd	is opgevraagd	is opgevraagd	is opgevraagd

Grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid van de gemeente is een belangrijk sturingsinstrument voor de invulling van de aanwezige en toekomstige bouwmogelijkheden in onze gemeente. Op basis van dit beleid realiseert de gemeente doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en economisch beleid. In december 2019 heeft de gemeenteraad van Alphen-Chaam de nieuwe nota grondbeleid vastgesteld. De nota grondbeleid geeft het juridische- en beleidsmatige kader aan waarbinnen de gemeente opereert.

Uitgangspunt is actief grondbeleid, maar met de huidige mogelijkheden van kostenverhaal en sturing via bestemmingsplan en overeenkomst of grondexploitatieplan, dienen bij elke mogelijkheid van grondaankoop de risico's en kosten goed in beeld gebracht te worden.

Ook bij private ontwikkelingen kunnen we sturen op ruimtelijke en volkshuisvestelijke doelen. Dit doen we dan via de invulling van het benodigde ruimtelijke plan en het afsluiten van (anterieure) overeenkomsten. Daarbij kunnen we op grond van de Grondexploitatiewet kostenverhaal (van te maken gemeentelijke kosten) plegen.

Beleidsdocumenten

Wet- en regelgeving, het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna; BBV) en de bestemmingsplannen vormen de algemene kaders van het te voeren grondbeleid. Onder andere de nota grondbeleid en de notitie grondprijzen sluiten hier op aan.

Actief grondbeleid

Van actief grondbeleid is sprake als de gemeente grond koopt, die bouw- en woonrijp maakt en weer verkoopt of in erfpacht uitgeeft aan ontwikkelaars, aannemers en particulieren. Bij actief grondbeleid exploiteert de gemeente gronden voor eigen rekening en risico. Bouwgronden in exploitatie hebben betrekking op grondexploitaties in de uitvoeringsfase, waarvan de gronden in eigendom zijn van de gemeente, waarvoor de raad een grondexploitatiecomplex en een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld.

De gemeente Alphen-Chaam heeft per 30 juni 2023 vier lopende grondexploitaties waarvoor door de gemeenteraad in het verleden een exploitatieopzet is vastgesteld. In tabel 1 hieronder zijn de lasten en baten per woningbouwexploitatie opgenomen die in de begroting 2024 zijn verantwoord. Tevens zijn per exploitatie de nog te verwachte lasten en baten in de toekomst en het verwachte resterende (dus exclusief reeds genomen winsten) resultaat op eindwaarde opgenomen.

Exploitatie	Boekwaarde per 31-12-2022	Lasten t/m 30-06-2023	Baten t/m 30-06-2023	Winst-neming 2023	Boekwaarde per 30-06-2023	Verwachte lasten	Verwachte baten	Verwachte eindwaarde	Verwacht eindjaar
De Ligt IV	-1.243.814	480.032	240.000	-	-1.003.783	2.681.025	3.311.033	1.633.792	2029
Den Brabander, fase 4	-450.093	26.183	-	-	-423.910	306.208	53.544	171.246	2024
Dorpshart Galder	6.252	7.334	31.970	-	-18.385	68.793	93.750	43.342	2024
Gemeentewerf	44.732	1.982	-	-	46.714	110.284	171.400	14.402	2026
Totaal	-1.642.923	515.530	271.970	-	-1.399.363	3.166.310	3.629.727	1.862.780	

Tabel 1 grondexploitaties per 30 juni 2023

In tabel 2 worden de verwachte resterende resultaten (op eindwaarde), zoals deze zijn opgenomen in de begroting 2024, vergeleken met de verwachte resterende resultaten (op eindwaarde) zoals die zijn opgenomen in de jaarstukken 2022.

Exploitatie	Verwachte EW jaarstukken 2022	Verwacht eindjaar per 31-12-2022	Verwachte EW begroting 2024	Verwacht eindjaar per 30-06-2023	Verschil EW jaarstukken 2022 vs begroting 2024
De Ligt IV	1.626.079	2028	1.633.792	2029	7.713
Den Brabander, fase 4	180.259	2024	171.246	2024	-9.014
Dorpshart Galder	51.504	2023	43.342	2024	-8.163
Gemeentewerf	14.580	2025	14.402	2026	-178
Totaal	1.872.422		1.862.780		-9.641

Tabel 2 verwachte eindwaarde begroting 2024 ten opzichte van jaarstukken 2022

De opbouw van het totale resultaat per project (het verwachte resterende resultaat op eindwaarde plus de gerealiseerde tussentijdse winstnemingen tot en met 2022) wordt in de tabel hieronder weergegeven.

Exploitatie	Verwachte EW begroting 2024	Winstnemingen t/m 2022	Totaal resultaat project (EW)
De Ligt IV	1.633.792	530.371	2.164.163
Den Brabander, fase 4	171.246	270.845	442.091
Dorpshart Galder	43.342	24.294	67.636
Gemeentewerf	14.402	9.656	24.058
Totaal	1.862.780	835.166	2.697.946

Tabel 3 totale resultaat per project

Onderstaand volgt een toelichting op de ontwikkeling van het resultaat op eindwaarde (afgerond op duizendtallen).

De Ligt IV

In november 2021 is het bestemmingsplan voor dit plangebied onherroepelijk geworden, waardoor het mogelijk is 80 woningen te bouwen in De Ligt IV. Daarnaast zijn er in 2022 gronden aangekocht ten noorden van het huidige plangebied. Dit noordelijke deel is in het bestemmingsplan De Ligt IV aangemerkt als agrarische grond. Deze gronden zijn per ultimo 2022 toegevoegd aan de grondexploitatie en in 2024 wordt de planologische procedure in dit kader opgestart om de activiteit wonen mogelijk te maken. Allereerst wordt het beleid omtrent volkshuisvesting geactualiseerd om de behoefte in kaart te brengen.

Met betrekking tot de realisatie van 24 koopwoningen is een overeenkomst gesloten met een ontwikkelaar. Alle woningen zijn verkocht en worden in 2023/2024 opgeleverd. Met de CPO-vereniging is een samenwerkingsovereenkomst getekend voor de bouw van 33 woningen. De gronden zijn eind 2022 geleverd en in 2023 is gestart met de bouwwerkzaamheden en oplevering vindt naar verwachting plaats in 2024. Daarnaast is overeenstemming bereikt met

woningcorporatie Leystromen over de bouw van 12 huurwoningen en geeft de gemeente in de komende jaren nog een elftal percelen uit voor zelfbouw. Na verwachting wordt in 2024 gefaseerd een start gemaakt met het woonrijp maken van het plangebied. Deze grondexploitatie heeft nog een doorlooptijd van zeven jaar.

Het verwachte resultaat (eindwaarde) is nagenoeg gelijk aan het resultaat per ultimo 2022. Het saldo van de tot dusver gerealiseerde tussentijdse winstnemingen, per ultimo 2022, bedraagt € 530.000. Het saldo van de toekomstige winstnemingen bedraagt naar verwachting € 1.634.000. Dit betekent voor dit project een totaal verwacht positief resultaat (op eindwaarde) van € 2.164.000.

Den Brabander, fase 4

In 2019 is het bestemmingsplan onherroepelijk vastgesteld en de grondexploitatie geopend. Na afronding van een grondruil zijn alle gronden in dit plangebied in eigendom van de gemeente gekomen. Het gehele exploitatiegebied is bouwrijp gemaakt en voor het CPO gedeelte is al een deel woonrijp gemaakt. In 2023 en deels in 2024 wordt het resterende deel woonrijp gemaakt, waarna de grondexploitatie per ultimo 2024 kan worden afgesloten.

Het verwachte resultaat (eindwaarde) is nagenoeg gelijk aan het resultaat per ultimo 2022. Het saldo van de tot dusver gerealiseerde tussentijdse winstnemingen, per ultimo 2022, bedraagt € 271.000. Het saldo van de toekomstige winstnemingen bedraagt naar verwachting € 171.000. Dit betekent voor dit project een totaal verwacht positief resultaat (op eindwaarde) van € 442.000.

Dorpshart Galder

Door een ontwikkelaar is een principeverzoek ingediend, waarop het college een positief principebesluit heeft genomen. Daarbij worden de gronden van de school betrokken in de ontwikkeling van het gehele plangebied. Inmiddels is de planvorming afgerond en is met de ontwikkelaar op 1 maart 2023 een koop- en anterieure overeenkomst gesloten. Het ontwerpbestemmingsplan voor de ontwikkeling is in februari 2023 ter inzage gelegd. De ambtelijke inzet wordt verantwoord op een separaat projectnummer en verhaald middels de anterieure overeenkomst. Pas als het bestemmingsplan onherroepelijk wordt, is de verkoop van de school definitief (ontbindende voorwaarde). Hiermee kan de grondexploitatie in 2024 worden afgesloten.

Het verwachte resultaat (eindwaarde) is nagenoeg gelijk aan het resultaat per ultimo 2022. Het saldo van de tot dusver gerealiseerde tussentijdse winstnemingen, per ultimo 2022, bedraagt € 24.000. Het saldo van de toekomstige winstnemingen bedraagt naar verwachting € 43.000. Dit betekent voor dit project een totaal verwacht positief resultaat (op eindwaarde) van € 68.000.

Gemeentewerf

Dit exploitatiegebied maakt onderdeel uit van een mogelijk te ontwikkelen plangebied (circa 18 woningen) waarin twee andere partijen ook grond bezitten. Momenteel wordt onderzocht hoe we het gemeentelijke perceel willen gaan ontwikkelen. De bestemmingsplanprocedure is in voorbereiding en zal tot begin 2024 in beslag nemen. Naar verwachting volgt in het tweede kwartaal van 2024 de verkoopprocedure en vangen de bouwwerkzaamheden aan begin 2025. Deze grondexploitatie heeft een restant looptijd van vier jaar.

Het verwachte resultaat (eindwaarde) is nagenoeg gelijk aan het resultaat per ultimo 2022. Het saldo van de tot dusver gerealiseerde tussentijdse winstnemingen, per ultimo 2022, bedraagt € 10.000. Het saldo van de toekomstige winstnemingen bedraagt naar verwachting € 14.000. Dit betekent voor dit project een totaal verwacht positief resultaat (op eindwaarde) van € 24.000.

Faciliterend grondbeleid

Faciliterend grondbeleid (ook passieve complexen genoemd) houdt in dat de gemeente zelf geen grondexploitaties voert maar dit overlaat aan private ontwikkelaars. De gemeente 'faciliteert' deze grondexploitaties door te investeren in plankosten, welke kosten vervolgens zullen worden verhaald op betrokkenen (middels een zogenaamde anterieure overeenkomst). Deze vorm van verrekening wordt in veruit de meeste gevallen toegepast. In de overige gevallen wordt vooraf geen overeenstemming bereikt tussen een private ontwikkelaar en de gemeente. In die situatie wordt de kostenverrekening gebaseerd op een exploitatieplan en het sluiten van een nadere (posterieure) overeenkomst.

Alle private ontwikkelingen zijn geactualiseerd, de resultaten hiervan zijn verwerkt in de jaarstukken 2022.

Winst- en verliesneming grondexploitaties

Voor projecten waarin niet alle kosten gedekt worden door opbrengsten vormen wij een voorziening (op basis van de netto contante waarde). We brengen dit bedrag ten laste van de algemene reserve grondexploitatie. Bij de bepaling van de winstneming wordt de "percentage of completion" regel uit het BBV toegepast. Daarbij wordt een deel van het verwachte eindresultaat tussentijds als winst genomen (en gedoteerd aan de algemene reserve grondexploitatie) naar rato van de gerealiseerde baten en lasten.

Jaarlijks bezien we bij de samenstelling van de jaarstukken of we gronden moeten afwaarderen (en een verliesvoorziening moeten treffen) en of we winst moeten nemen.

Reserve grondbedrijf

Het weerstandsvermogen van het grondbedrijf bestaat uit de algemene reserve grondexploitatie en dient ter dekking van onvoorzienbare risico's. Dotaties en onttrekkingen vinden onder andere plaats als gevolg van winst- en verliesneming op de lopende grondexploitaties. Het saldo van de algemene reserve grondexploitatie bedraagt op 31-12-2022 circa € 1.778.000. Dit bedrag is gereserveerd om mogelijke risico's op te vangen. In 2016 heeft de raad besloten om de maximale hoogte van het weerstandsvermogen te bepalen op € 960.000. Indien het saldo van de algemene reserve grondbedrijf hoger is dan € 960.000 vindt overheveling van middelen, naar de algemene reserve van de gewone dienst plaats. In 2022 is daarom een bedrag van circa € 818.000 overgeheveld.

Risicoparagraaf

Met bouwgrondexploitaties zijn meer dan gemiddelde risico's gemoeid. De exploitatie strekt zich uit over een groot aantal jaren en het gaat om grote investeringen. De opbrengsten worden veelal pas na de gemaakte kosten genoten en het is altijd de vraag of de verwachte opbrengsten ook gerealiseerd worden. Er wordt geprobeerd zoveel mogelijk risico's te kwantificeren en deze in de grondexploitatieberekeningen mee te nemen. In de grondexploitatie moet voldoende weerstandscapaciteit aanwezig zijn om risico's op te kunnen vangen.

Het gewogen risico voor de lopende grondexploitaties tezamen is in totaal circa € 409.000. Hiermee is rekening gehouden in de berekende weerstandscapaciteit. Voor meer informatie verwijzen we u graag naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Duurzaamheid

Een paragraaf duurzaamheid in de begroting is niet verplicht. Het college kiest ervoor toch deze paragraaf op te nemen, vanwege het belang dat aan duurzaamheid wordt gehecht. Duurzaamheid is een containerbegrip. Maatregelen voor verduurzaming van de samenleving kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op klimaatbestendigheid, CO₂-reductie (o.a. energietransitie) of circulariteit.

Duurzaamheid zit verdeeld over meerdere programma's in de begroting. In deze paragraaf hebben we de belangrijkste onderdelen op het gebied van duurzaamheid verzameld. De nummering verwijst naar de onderdelen uit deze begroting.

0. Bestuur en Ondersteuning:

Dienstverlening

Onze gemeente biedt producten en diensten aan inwoners, bedrijven en organisaties. In ons werk staan zij centraal. Daarbij werken we actief samen met onze partners. Onze servicenormen zijn leidend in onze dienstverlening. Dit betekent o.a. dat we begrijpelijk communiceren naar onze inwoners en ze op de hoogte houden van het verloop van hun (aan)vragen. Waar passend betrekken we inwoners bij ons beleid. Met een integraal programma Dienstverlening ontwikkelen we onze dienstverlening continu door, organisatiebreed.

1. Veiligheid

Aanpak ondermijning

Ondermijnende criminaliteit tast de fundamenteën van onze samenleving aan. Het is vaak voor inwoners minder zichtbaar dan overlast, maar het is een voedingsbodem voor allerlei vormen van overlast en criminaliteit. Ondermijning is niet alleen een probleem van openbare orde en veiligheid. Het raakt ook alle afdelingen in onze organisatie. Het wordt bijvoorbeeld zichtbaar in uitkeringsfraude, valse inschrijvingen (vaak in combinatie met mensenhandel en afpersing), milieudelicten en heeft raakvlakken met privacywetgeving. In 2024 zetten we daarom wederom in op de aanpak van ondermijning op verschillende fronten, zowel in preventieve als in repressieve zin.

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Verduurzamen openbare verlichting

Openbare verlichting is belangrijk voor sociale- en verkeersveiligheid. Nieuwe technieken zorgen voor een lager energieverbruik. In 2024 zetten we in op het verduurzamen van armaturen en lichtmasten.

3. Economie

Uitdragen Cittaslow gedachtegoed

In 2024 gaan we door met het verankeren van Cittaslow in de lokale samenleving. We zijn ambassadeur van het Cittaslow gedachtegoed, zowel intern door het vergroten van de bewustwording van het gedachtegoed in de ambtelijke organisatie als extern door het stimuleren van initiatieven van de Cittaslow supporters.

4. Onderwijs

Kindcentrum Chaam

Voor wat betreft het onderwijs in Chaam kiezen we voor de realisatie van een kindcentrum, met daarin gevestigd twee scholen, een sportzaal, schoolbibliotheek, kinderopvang en ruimte voor de GGD. Inmiddels hebben we van de provincie ambtelijk het bericht gekregen dat we de planvorming voor het kindcentrum op de beoogde locatie verder kunnen uitwerken. Bij een voorspoedig vervolg starten we in 2024 met het vergunningstraject.

5. Sport, cultuur en recreatie

Sport en bewegen voor iedereen

Sporten en bewegen bevordert de gezondheid en sport verbreedert. Een gezonde leefstijl maakt inwoners weerbaarder en voorkomt maatschappelijke kosten. We willen daarom bereiken dat meer mensen sporten en bewegen. We voeren hiervoor ons sportbeleid 'Alphen-Chaam Beweegt' uit in samenhang met het plan van aanpak voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Openbare ruimte en groen

In het coalitieakkoord 2022-2026 is het verbeteren van de openbare ruimte en het openbare groen een belangrijk speerpunt. Dit zorgt voor een prettig woon- en verblijfsklimaat. Bij nieuwe projecten is vergroening een randvoorwaarde.

Erfgoed

Erfgoed vormt de basis van onze identiteit en draagt bij aan het gedachtengoed van Cittaslow. Archeologie laat zien dat onze gemeente een rijke bewoningsgeschiedenis kent. Historische gebouwen, landgoederen, oude dorpskernen en historische groenstructuren maken onze gemeente tot een sfeervolle en aangename plek om te verblijven.

6. Sociaal domein

Maatschappelijke ontwikkelingen

Het zijn economisch onzekere tijden. We willen dat alle inwoners van Alphen-Chaam in staat zijn om een menswaardig leven te leiden. Daar waar dit nodig is, ondersteunen we inwoners op maat.

7. Volksgezondheid en milieu

Riolering

Het beleid en het beheer van de riolering heeft de gemeente Alphen-Chaam vastgelegd in het uitgebreid Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP). In het vGRP 2020-2024 zijn activiteiten benoemd om de riolering te onderhouden en te verbeteren. Belangrijke aandachtspunten hierin zijn niet alleen de gevolgen van de klimaatomslag, maar ook die van energietransitie en circulaire economie. Met de hiervoor benodigde kosten/ investeringen hebben we binnen de exploitatie rekening gehouden.

Afval

We zetten in op de landelijke VANG (Van Afval Naar Grondstof) doelstelling om nog beter te gaan sorteren van het afval om zo de kwaliteit van de verschillende afvalstromen te verbeteren. Samen met de regio gaan we aan de slag om het ingezamelde afval zo veel mogelijk te hergebruiken. Hoe beter het afval gesorteerd wordt, hoe beter we het kunnen benutten als grondstof voor nieuwe producten. Het uiteindelijk doel is minder gebruik van nieuwe grondstoffen en geen restafval in 2050.

Zwerfafval

In het coalitieakkoord 2022-2026 is het tegengaan van zwerfafval en afvaldumpingen als een belangrijk speerpunt opgenomen, waarbij we ernaar streven om de rekening bij de vervuiler te leggen.

Duurzaamheid

De gemeente Alphen-Chaam heeft een grote opgave op het gebied van duurzaamheid. In 2023 is de nieuwe duurzaamheidsvisie opgeleverd. Hierin staat beschreven waar de gemeente samen met haar bewoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties aan gaat werken om stappen te zetten richting een klimaatadaptieve, CO2 neutrale en circulaire gemeente.

Schone Lucht Akkoord (SLA)

In het coalitieakkoord 2022-2026 is opgenomen dat waar nuttig en mogelijk onderdelen zoals "schone lucht" uit het MUP Chaam verbreden naar de gehele gemeente. In 2023 ronden we de regionale verkenning om met meerdere gemeenten in de regio Hart van Brabant (incl. GR en BN) samen te werken met de Provincie af.

Bewustwording en stimuleren van bewoners en bedrijven om zelf maatregelen te treffen op het gebied van CO2-reductie en klimaatadaptatie, circulariteit

We blijven activiteiten organiseren, communicatiecampagnes opzetten, subsidieregelingen en leningen aanbieden. Bovendien continueren we een digitaal loket voor inwoners.

Effecten van klimaatverandering (hittestress, wateroverlast, droogte, overstroming) verminderen of voorkomen

Wij blijven samen met onze partners (in regioverband) uitvoering geven aan de regionale klimaatagenda, door het borgen van klimaatadaptatie in lokaal beleid en projecten in de openbare ruimte.

Uitvoering geven aan de energietransitie

We dragen in 2024 in regionaal verband bij aan de herijking van de Regionaal EnergieStrategie (RES) 2.0/de uitvoering van de RES 1.0 en het Fonds RES. Samen met onze partners bekijken we bovendien waar uitbreiding van de wijkaanpak mogelijk is door uitvoering te geven aan de Transitievisie Warmte (TVW).

Circulariteit bij bedrijven stimuleren

We werken samen met partijen (o.a. Regio West-Brabant en ondernemersverenigingen) om de circulariteit bij bedrijven verder te stimuleren. We sluiten aan op regionale initiatieven en samenwerkingen om de circulaire economie in onze gemeente te stimuleren. In een circulaire economie worden producten en grondstoffen steeds opnieuw gebruikt. Nieuwe grondstoffen worden (indien ze benodigd zijn) op een duurzame manier gewonnen.

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Programma Wonen+Plus

Wonen is een belangrijk thema in de huidige raadsperiode. In de gemeente Alphen-Chaam streven we naar voldoende betaalbare en comfortabele woningen voor alle inwoners in alle levensfasen.

Ruimtelijke ontwikkelingskader Chaam

Voor de kern Chaam is, op basis van het Ontwikkelperspectief en mede als gevolg van de ontwikkelingen op en rondom de N639, behoefte aan een ruimtelijke visie (zie raadsbesluit Vaststelling MUP Chaam 2040, 10 maart 2022). De ruimtelijke visie geeft de visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Chaam.

Stimuleringsregeling Landschap

De Stimuleringsregeling Landschap (nu Stila, voorheen Stika) subsidieert particulieren om landschapselementen aan te leggen en te beheren. De provincie verdubbelt het bedrag dat de gemeente hiervoor inzet. De provincie zet een veldcoördinator in als contactpersoon voor particulieren die gebruik willen maken van de regeling.

Paragraaf kapitaalgoederen

De voertuigen voor het uitvoeren van de gemeentelijke taken worden onder andere ingezet voor het in stand houden van de leefomgeving, toezicht en facilitaire zaken. Het waarborgen van de continuïteit van de bedrijfsvoering en het waar mogelijk verduurzamen van het wagenpark zijn de uitgangspunten voor het onderhoud en vervanging van voertuigen. Bij de aanbesteding van nieuwe voertuigen komen er elektrische auto's voor de modellen die zijn te verkrijgen in een elektrische uitvoering en ook wordt de mogelijkheid voor biobrandstof afgewogen .

Duurzaam inkopen

Als organisatie hebben we een inkoopbeleid, waarin duurzaamheid een van de voorwaarden vormt. We streven er naar zo veel mogelijk duurzaam in te kopen.

Routekaart klimaat en energie

In 2019 heeft de VNG namens alle Nederlandse gemeenten het Klimaatakkoord ondertekend. Hiermee committeren we ons namens alle gemeenten in Nederland aan de acties en doelen geformuleerd in het Klimaatakkoord. Samen maken we ons sterk om klimaatverandering tegen te gaan en onder de opwarming met 2 graden te blijven. De VNG heeft een routekaart ontworpen, speciaal om gemeenten in Nederland te ondersteunen bij het uitvoeren van de acties en het behalen van de doelen die in het Klimaatakkoord zijn vastgelegd.

Wet Open Overheid

Inleiding

De inwerkingtreding van diverse informatiewetgevingen heeft impact op onze bedrijfsvoering en wijze van (digitaal) communiceren met inwoners en bedrijven. Dit resulteert in een aantal beleidsvoornemens voor 2024.

Wat is de huidige situatie?

Op 1 mei 2022 is de Wet Open Overheid (Woo) in werking getreden. De Woo vervangt de Wet Openbaarheid Bestuur (Wob). De Woo verplicht overheidsinstanties om naast informatieverstrekking op verzoek (passief) ook verplicht zelf informatie gefaseerd openbaar te maken (actief). Verder verplicht de Woo gemeenten om de informatiehuishouding op orde te brengen en hun digitale overheidsinformatie duurzaam toegankelijk te maken en te houden.

Vanaf 1 mei 2022 is de passieve openbaarmaking binnen de gemeente aangepast. De actieve openbaarmaking wordt na verwachting in de tweede helft van 2023 stapsgewijs doorgevoerd.

In het kader van openbaarheid van informatie treedt naar verwachting op 1 juli 2024 de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (Wmebv) in werking. Deze wet stelt eisen aan het digitale klantcontact van de afdelingen.

Daarnaast is begin 2023 de Wet Digitale Overheid (Wdo) aangenomen. Deze wet legt onder andere de taken en verantwoordelijkheden vast met als doel het regelen van het veilig en betrouwbaar kunnen inloggen voor Nederlandse burgers en bedrijven bij de (semi-)overheid; bijvoorbeeld e-herkenning en DigiD. De Wdo legt verplichtingen op aan overheden om veilig en betrouwbaar aan te sluiten, en hun dienstverlening in te delen op betrouwbaarheidsniveau 'substantieel' of 'hoog'.

Wat zijn de Beleidsvoornemens voor 2024?

- Woo: Onze organisatie voldoet aan hetgeen wettelijk is voorgeschreven voor de actieve openbaarmaking: De verplicht gestelde informatiecategorieën worden openbaar gemaakt;
- Informatiehuishouding op orde: In het kader van de informatie huishouding op orde wordt de (meta)data over onze bedrijfsmiddelen verbeterd door het inrichten van "Single points of Truth" (op één plek worden de gegevens van een type bedrijfsmiddel eenduidig beheerd);
- Wmebv: Alle relevante processen zijn voorzien van een digitaal kanaal/platform dat voldoet aan de eisen van de Wmebv. Zo mogelijk wordt de voorbereiding en implementatie van de eerste tranche van de Wdo hierin meegenomen.

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

In de programmabegroting hebben wij per programma een inhoudelijke, beleidsmatige toelichting en een analyse van de baten en lasten ten opzichte van de begroting van voorgaand jaar opgenomen. Om de financiële analyses en toelichtingen niet zowel in de programmaverantwoording en het overzicht van baten en lasten op te nemen, verwijzen wij voor de analyse en toelichting van de baten en lasten per programma ten opzichte van de begroting van voorgaand jaar naar het onderdeel “Wat heeft het gekost?” van de programmabegroting.

nb: In onderstaand overzicht worden afgeronde bedragen X € 1.000 weergegeven. De saldi en de totaalstellingen worden berekend met de onafgeronde cijfers. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

Programma	Rekening 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 0	1.938	303	-1.635	1.785	175	-1.609	1.756	163	-1.592	1.741	163	-1.578	1.801	163	-1.638	1.822	163	-1.659
Programma 1	1.164	46	-1.118	1.216	19	-1.197	1.384	19	-1.365	1.425	19	-1.406	1.467	19	-1.448	1.508	19	-1.489
Programma 2	1.870	1.196	-674	2.413	30	-2.383	1.557	30	-1.526	1.685	30	-1.655	1.620	30	-1.590	1.687	30	-1.656
Programma 3	168	7	-161	186	6	-180	177	6	-171	180	6	-174	183	6	-178	187	6	-181
Programma 4	794	87	-707	899	169	-730	809	83	-726	816	83	-733	852	83	-769	1.453	249	-1.204
Programma 5	2.340	361	-1.979	2.843	240	-2.603	2.807	240	-2.567	2.822	232	-2.589	2.870	232	-2.638	3.005	262	-2.743
Programma 6	8.030	1.437	-6.593	8.847	1.604	-7.243	8.253	1.575	-6.677	7.981	1.614	-6.366	7.915	1.691	-6.224	7.836	1.567	-6.269
Programma 7	3.136	2.898	-239	3.311	2.765	-546	3.218	2.800	-418	3.289	2.849	-440	3.343	2.862	-481	3.399	2.876	-523
Programma 8	6.279	5.899	-379	2.588	1.383	-1.206	2.527	1.638	-889	2.081	1.278	-803	1.729	893	-837	1.668	1.244	-424
Subtotaal programma's	25.719	12.234	-13.485	24.088	6.392	-17.697	22.487	6.555	-15.932	22.020	6.275	-15.745	21.782	5.980	-15.802	22.566	6.416	-16.149
Alg. dekkingsmiddelen	290	19.361	19.070	407	19.575	19.168	609	20.995	20.386	1.179	22.224	20.311	1.913	21.527	19.614	2.307	22.027	19.720
Overhead	3.803	143	-3.661	4.593	159	-4.434	4.890	147	-4.743	4.999	138	-4.860	5.169	138	-5.031	5.719	136	-5.583
VpB	349	0	-349	34	0	-34	7	0	-7	7	0	-7	8	0	-8	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	80	0	-80	80	0	-80	80	0	-80	80	0	-80	80	0	-80
Saldo baten en lasten	30.162	31.738	1.576	29.202	26.125	-3.076	28.074	27.697	-377	28.284	28.637	354	28.952	27.645	-1.307	30.673	28.579	-2.094
Reserves programma 0	52	652	600	5	87	82	5	7	2	5	7	2	5	8	3	5	0	-5
Reserves programma 1	0	68	68	0	68	68	0	68	68	0	68	68	0	68	68	0	68	68
Reserves programma 2	1.039	464	-575	0	897	897	0	25	25	0	125	125	0	25	25	0	25	25
Reserves programma 3	0	22	22	0	20	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserves programma 5	125	58	-67	17	80	63	17	30	13	17	0	-17	17	0	-17	17	0	-17
Reserves programma 6	134	103	-31	0	610	610	0	26	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserves programma 7	142	52	-90	0	184	184	0	42	42	0	42	42	0	27	27	0	0	0
Reserves programma 8	2.057	886	-1.171	300	983	684	337	583	246	383	485	102	318	415	97	363	0	-363
Reserves programma 9	0	266	266	0	167	167	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subt. mutaties reserves	3.549	2.571	-978	322	3.097	2.775	359	781	423	405	727	323	340	544	204	385	93	-291
Resultaat	33.710	34.309	598	29.523	29.222	-301	28.433	28.478	46	28.688	29.365	676	29.292	28.189	-1.103	31.056	28.672	-2.384

Incidentele baten en lasten

Wij zijn er in geslaagd om u een sluitende begroting 2024 te presenteren. Onze baten en lasten zijn dus met elkaar in evenwicht (begrotingsevenwicht). Bij de beoordeling van onze begroting is het voor de Provincie van belang dat er ook sprake is van materieel begrotingsevenwicht. Dit houdt in dat de structurele lasten minimaal worden gedekt door structurele baten (tabel 1). Hierbij mogen dus incidentele lasten wel door structurele baten worden gedekt, maar structurele lasten niet door incidentele baten. De aard van de baten en lasten bepaalt in eerste instantie of een post als incidenteel of structureel aangemerkt wordt. Bij het bepalen van het structurele begrotingssaldo worden de incidentele lasten en baten uitgezonderd.

In tabel 2 geven wij u een overzicht van de incidentele baten en lasten. Van de totale incidentele lasten in de begroting 2024 ad. € 997.516 wordt € 952.516 gedekt door een onttrekking ten laste van een reserve. Er wordt dus € 45.000 aan incidentele lasten gedekt vanuit structurele inkomsten.

De Commissie BBV adviseert om in de financiële verordening aan te geven wat een gemeente bij het bepalen van een incidentele post aanmerkt als een materiële beïnvloeding. De bedoeling hiervan is om de begroting en het overzicht niet nodeloos ingewikkeld te maken door een grote hoeveelheid kleine bedragen als incidenteel aan te merken.

In de financiële verordening hebben wij geen grensbedrag opgenomen voor wat als materiële beïnvloeding wordt aangemerkt. Daarom zoekt de toezichthouder zoveel als mogelijk aansluiting bij andere besluiten over het hanteren van (grens)bedragen. Bijvoorbeeld het grensbedrag waartoe het college van B&W bevoegd is uitgaven te doen zonder vooraf budget/krediet te vragen aan de raad. Dit bedrag is vastgesteld op € 15.000. Wij achten dit bedrag te hoog om te gebruiken als bedrag voor de materiële beïnvloeding voor incidentele lasten en baten. Daarom stellen wij in deze begroting vast dat bij het bepalen van de incidentele lasten en baten alle bedragen vanaf € 5.000 als materieel beschouwd dienen te worden.

Tabel 1: Structureel begrotingssaldo 2024-2027

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	2024	2025	2026	2027
Saldo van lasten en baten	-376.978	353.505	-1.307.035	-2.092.227
Toevoegingen/onttrekkingen aan de reserves (Saldo)	422.675	322.743	203.676	-291.342
Begrotingssaldo na bestemming	45.697	676.248	-1.103.359	-2.383.569
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	45.000	-	-	-
Niet verwerkte corr. meicric. door MinBZK	-	5.613	7.629	7.556
BCF- Ruimte onder plafond	157.725	157.648	155.396	156.423
Structureel begrotingssaldo	248.422	839.509	-940.334	-2.219.590

Tabel 2: Overzicht incidentele baten en lasten

Omschrijving programma	2024	2025	2026	2027
	Incidenteel	Incidenteel	Incidenteel	Incidenteel
Programma 0: Bestuur en ondersteuning				
Lasten				
VpB lasten	6.638	6.939	8.314	-
Programma 2: Verkeer en vervoer				
Sanering oude fietspaden		100.000		
Mobiliteitsvisie	45.000			
Programma 5: Sport, cultuur en recreatie				
Onderzoek visie recreatieparken	30.000			
Programma 6: Sociaal Domein				
Lasten				
Uittredingskosten GR Veilig Thuis	26.400			
Programma 7: Volksgezondheid en milieu				
Lasten				
incidentele activiteiten duurzaamheid	42.000	42.000	27.098	
Programma 8: VHROSV				
Lasten				
MUP 2040 Vitaal verenigingsleven	60.000			
MUP 2040 Flankerende inspanningen	80.000	80.000	80.000	
MUP 2040 voorbereiding gebiedsontwikkeling	110.000			
MUP 2040 Klimaatadaptieve kern	23.000			
MUP 2040 Chaam in beweging	90.000			
MUP 2040 Chaam bruist!	85.000			
MUP 2040 Hart van Chaam	70.000	70.000		
MUP 2040 Het gezicht van Chaam	35.000			
MUP 2040 Nog te concretiseren projecten	30.000	335.000	335.000	
Baten				
Winst grondbedrijf	-264.478	-252.267	-366.818	-305.588
Reserves				
Lasten				
Winst grondbedrijf	264.478	252.267	366.818	305.588
Baten				
Sanering oude fietspaden		-100.000		
MUP 2040 Dekking incidentele projecten	-583.000	-485.000	-415.000	
incidentele activiteiten duurzaamheid	-42.000	-42.000	-27.098	
Uittredingskosten GR Veilig Thuis	-26.400			
Onderzoek visie recreatieparken	-30.000			
VpB lasten	-6.638	-6.939	-8.314	
Totaal incidentele Lasten:				
	997.516	886.206	817.230	305.588
Totaal incidentele Baten:				
	-952.516	-886.206	-817.230	-305.588
Totaal incidenteel Saldo:				
	45.000	-	-	-

Toelichting incidentele baten en lasten

VpB lasten

De lasten van de vennootschapsbelasting worden net als de lasten en baten vanuit de grondexploitaties als incidenteel aangemerkt.

Sanering oude fietspaden

Met de aanleg van de Fietsallee is met Staatsbosbeheer de afspraak gemaakt om de oude fietspaden in de Chaamse bossen voor 2026 te saneren. Wij dekken deze kosten vanuit de algemene reserve.

Mobiliteitsvisie

Het Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan (GVVP) is inmiddels verlopen. De vraagstukken in het kader van verkeer, mobiliteit en verkeersveiligheid zijn de afgelopen jaren sterk veranderd en vragen om een samenhangende visie. We gaan daarom een mobiliteitsvisie Alphen-Chaam opstellen die richting geeft aan maatregelen die de verkeersveiligheid verbeteren, mobiliteitsoplossingen en ontwikkelingen in beeld brengt en zorgt dat de mobiliteit in de gemeente niet stagneert of achteruit gaat. We willen met deze visie ook invulling geven aan maatregelen die nodig zijn om het veiligheidsgevoel voor onze inwoners te vergroten en daarnaast het gebruik van de fiets te stimuleren door een visie op onze fietspaden.

Opstellen visie recreatieparken

Doel is om te komen tot een visie op recreatieparken ofwel, waar willen we naar toe met de recreatieparken in Alphen-Chaam. Hiervoor denken we wel een extern bureau nodig te hebben.

Aanloopkosten Sociaal Team

Naast de structurele kosten van het Sociaal Team zullen er in de jaren 2022-2023 ook incidentele aanloopkosten van € 45.000 zijn. Deze aanloopkosten zullen wij dekken uit de bestemmingsreserve Sociaal Domein. Deze bestemmingsreserve is in de eerste jaren dat de jeugdzorg onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten viel gevuld met de overschotten uit het sociaal domein. Eind 2020 was de stand van deze bestemmingsreserve € 120.000. Wij onttrekken het komende jaar voor de laatste keer € 45.000 aan deze bestemmingsreserve.

Uitvoeringsagenda Visie Sociaal Domein

Onlangs is de visie op het sociaal domein vastgesteld. De doorvertaling van deze visie naar een uitvoeringsagenda vraagt incidenteel extra inspanning.

Uittredingskosten GR Veilig Thuis

Vanaf 2023 neemt Alphen-Chaam niet langer deel aan de gemeenschappelijke regeling Veilig Thuis (West-Brabant) maar sluiten wij aan bij de regio Hart van Brabant. De gemeenschappelijke regeling Veilig Thuis heeft de uittredingskosten voor Alphen-Chaam vastgesteld op € 80.000.

Incidentele activiteiten duurzaamheid

Vanuit de middelen voor de warmtetransitie die wij eind 2019 via de algemene uitkering ontvangen hebben worden een aantal incidentele projecten gefinancierd.

MUP 2040

Het MUP 2040 is een verzameling van incidentele projecten die uitgevoerd worden in samenwerking met de Provincie het en Waterschap. Alle projecten zijn éénmalig van aard maar kunnen in de toekomst leiden tot structurele lasten.

Vitaal verenigingsleven

Om de ondernemingsdrift in de kern van Chaam ook in de toekomst te stimuleren, is het van belang om het bestaande verenigingsleven in Chaam in stand te houden en daar waar mogelijk een impuls te geven. Het project 'Vitaal verenigingsleven' omvat een inventarisatie van het bestaande verenigingsleven en beschouwt hoe het bestand aan verenigingen behouden kan blijven. Ook wordt het aanbod aan accommodaties voor verenigingen meegenomen geïnterpreteerd in dit project op kwalitatief en kwantitatief niveau.

Flankerende inspanningen

Door middel van de inzet van programmamanagement wordt gestuurd op een integrale realisatie van het MUP (regie, sturing, organisatie, middelen, verantwoording). Een belangrijk element hierbij is continuïteit in het leveren van bijdragen vanuit de partners (gemeente Alphen - Chaam, provincie Noord-Brabant en waterschap Brabantse Delta). Als eerste zal daartoe medio 2022 een samenwerkingsovereenkomst opgesteld worden, die de basis vormt voor meerjaren afspraken. In deze overeenkomst wordt het beoogde resultaat, de financiële middelen, de in te zetten capaciteit van de deelnemende partijen en de bijbehorende instrumenten vastgelegd. Het MT, College van B&W en Gemeenteraad van Alphen – Chaam kunnen via periodieke voortgangsrapportages kennis nemen van de voortgang en desgewenst (bijvoorbeeld College via de voortgangsrapportages en Gemeenteraad via de perspectiefnota) bijsturen of herprogrammeren.

Vorbereiding gebiedsontwikkeling

Deels afhankelijk van de uitkomsten van het project 'Visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Chaam', zullen er meerdere locatie- en gebiedsontwikkelingen moeten worden geïnitieerd. Deze worden als afzonderlijke projecten binnen het programma ondergebracht. Activiteiten binnen deze projecten omvatten het initiëren van een grondexploitatie (al dan niet in combinatie met het verweven van gronden), concept- en planontwikkeling en de planologische voorbereiding. Voornoemde projecten kunnen op zichzelf staan, maar staan in nauwe relatie tot onder meer projecten als 'Visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Chaam' en 'Hart van Chaam'. Hierop is geanticipeerd door de uitvoeringstermijn aansluitend op het gereed komen van de Visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Chaam te plannen. Dit was oorspronkelijk voorzien vanaf 2024. Echter omdat de genoemde visie eind 2022 gereed is, wordt de uitvoeringstermijn voor de Voorbereidingen gebiedsontwikkeling(en) ingepland vanaf 2023. De geschatte benodigde capaciteit voor het project is 600 uur en € 50.000 in het eerste en tweede jaar. Voor de daaropvolgende jaren zijn momenteel geen nauwkeurigere ramingen op te stellen. Hierbij dient te worden vermeld dat eventueel uit deze gebiedsontwikkelingen voortvloeiende inkomsten, vooralsnog niet in de programmabegroting zijn meegenomen.

Klimaatadaptieve kern

Met dit project wordt ingezet op een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. In dit project wordt specifiek gekeken naar het klimaat adaptief maken van de kern van Chaam. Hierbij wordt er voornamelijk aandacht besteed aan het structureel oplossen van ernstige wateroverlast bij piek momenten en het mitigeren van hittestress.

Chaam in beweging

Een beweegvriendelijke leefomgeving nodigt inwoners uit om naar buiten te gaan. Om Chaam meer in beweging te brengen en te houden, is het dan ook belangrijk om voor de toekomst een beweegvriendelijke leefomgeving te garanderen en waar mogelijk te verbeteren. Het eindproduct kan hiermee een inventariserend karakter hebben, waarbij op basis van verschillende leeftijdsgroepen gezocht kan worden naar de mogelijkheden om het gebied aantrekkelijker te maken.

Chaam Bruist!

Een goed en gevarieerd aanbod aan evenementen geeft kleur aan de identiteit van Chaam en is mede ondersteunend aan de economische en maatschappelijke vitaliteit. Ook draagt het bij aan binding tussen het dorp en haar inwoners. De doelstelling van het project 'Chaam bruist' is dan ook het garanderen van een kwalitatief en kwantitatief goed en gevarieerd aanbod van activiteiten en evenementen in het gebied. De gemeente vervult hierin de rol als facilitator, het aanbod van activiteiten moet vanuit de samenleving komen.

Hart van Chaam

Dit project richt zich op het versterken van de identiteit en kwaliteit van het dorpshart. Samen met inwoners en ondernemers wordt vastgesteld over welke kenmerken en identiteitsdragers het dorpshart van Chaam moet beschikken. Op basis daarvan worden de stappen benoemd om deze karakteristiek te behouden en te versterken.

Het gezicht van Chaam

Chaam beschikt als lintdorp over een herkenbare structuur en een eigen identiteit ten opzichte van de omgeving. Het project 'Het gezicht van Chaam' staat volledig ten dienste van het behouden, versterken en uitdragen van de identiteit van het gebied. Het legt de focus op de volledige dorpskern van Chaam.

Nog te concretiseren projecten

Het meerjarenuitvoeringsprogramma Chaam 2040 bestaat uit 14 projecten. Voor de nog niet geconcretiseerde projecten wordt een stelpost opgenomen.

Winstnemingen grondbedrijf (lasten en baten)

De winstnemingen uit het grondbedrijf worden als incidentele baten meegenomen in de begroting.

Baten op de reserves

De baten vanuit de reserves zijn (zoals voorgeschreven) als incidenteel aangemerkt. Alle genoemde baten hebben betrekking op de hiervoor genoemde incidentele kosten.

Overzicht van reserves en voorzieningen

omschrijving	saldo	Vermind.	Vermeerd.	saldo	Vermind.	Vermeerd.	saldo	saldo	saldo	saldo
	31-12-2022	2023	2023	31-12-2023	2024	2024	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Algemene reserves										
Algemene reserve	1.803.820	664.817	828.788	1.967.791	646.038	324.215	1.645.968	1.424.077	1.306.351	1.656.545
Resultaat jaarrekening/Begrotingen	0			0			0	0	0	0
subtotaal	1.803.820	664.817	828.788	1.967.791	646.038	324.215	1.645.968	1.424.077	1.306.351	1.656.545
Bestemmingsreserves										
Omgevingsplannen	50.503	23.150	12.500	39.853		12.500	52.353	64.853	77.353	89.853
wegen	1.240.516			1.240.516			1.240.516	1.240.516	1.240.516	1.240.516
Intergemeentelijke ontwikkelingssamenwerking	5.314			5.314			5.314	5.314	5.314	5.314
Algemene uitkering	200.000			200.000			200.000	200.000	200.000	200.000
Cultuurhistorische zaken	33.889		5.000	38.889		5.000	43.889	48.889	53.889	58.889
Afschrijvingslasten fietspaden	391.000	25.100		365.900	25.100		340.800	315.700	290.600	265.500
Nieuwbouw brandweerkazernes + gemeentewerf (afschrijving)	1.888.698	68.252		1.820.446	68.252		1.752.194	1.683.942	1.615.690	1.547.438
Klimaatpakkoord	153.098	42.000		111.098	42.000		69.098	27.098	0	0
Verkeersveiligheid	39.250			39.250			39.250	39.250	39.250	39.250
Uitkering HNG-gelden	0			0			0	0	0	0
Ruiming explosieven	195.122			195.122			195.122	195.122	195.122	195.122
Zorgleerlingen	4.113			4.113			4.113	4.113	4.113	4.113
Onderhoudskosten Den Heuvel	5.279			5.279			5.279	5.279	5.279	5.279
Onderhoudskosten De Leeuwerik	69.549			69.549			69.549	69.549	69.549	69.549
Sloopsubsidies	64.285			64.285			64.285	64.285	64.285	64.285
Sociaal domein innovatie	75.000	45.000		30.000			30.000	30.000	30.000	30.000
Onderhoud gebouwen (algemeen)	961.182			961.182			961.182	961.182	961.182	961.182
Parkeren 't Zand	42.749		12.000	54.749		12.000	66.749	78.749	90.749	102.749
Openbare Orde en Veiligheid	10.000			10.000			10.000	10.000	10.000	10.000
Nazorg archief	55.000		5.000	60.000		5.000	65.000	70.000	75.000	80.000
Reserve (onderhoudskosten) groen	676.757			676.757			676.757	676.757	676.757	676.757
Integratie	70.000			70.000			70.000	70.000	70.000	70.000
Coronapakket	121.994	117.994		4.000			4.000	4.000	4.000	4.000
Reserve overboeking restant budget	1.086.199	238.399	-847.800	0			0	0	0	0
Fietspad Markdal (dekking afschrijving)	0			0			0	0	0	0
subtotaal	7.439.496	559.895	-813.300	6.066.301	135.352	34.500	5.965.449	5.864.597	5.778.647	5.719.795
Grondbedrijfsreserves										
Algemene reserve grondbedrijf	960.000	359.788	359.788	960.000	324.215	324.215	960.000	960.000	960.000	960.000
Bovenwijkse voorzieningen	37.373			37.373			37.373	37.373	37.373	37.373
Natuurcompensatie	55.819			55.819			55.819	55.819	55.819	55.819
Beeldende kunst en archeologie	10.219			10.219			10.219	10.219	10.219	10.219
subtotaal	1.063.411	359.788	359.788	1.063.411	324.215	324.215	1.063.411	1.063.411	1.063.411	1.063.411
totaal reserves	10.306.728	1.584.500	375.276	9.097.504	1.105.605	682.930	8.674.829	8.352.086	8.148.410	8.439.752
Door derden beklemde midd. met een specif. aanwend.										
Rioolheffing	417.474	4.207		413.267		3.634	416.901	367.603	321.495	276.029
Afvalstoffenheffing	0		10.784	10.784		2.471	13.255	33.462	71.445	127.840
subtotaal	417.474	4.207	10.784	424.052	0	6.105	430.157	401.066	392.941	403.870
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's										
Pensioenen voormalige wethouders	835.457	45.000	12.000	802.457	45.000	12.000	769.457	736.457	703.457	670.457
Voorziening reparatie versobering derde jaar WW	446			446			446	446	446	446
Onderhoud wegen algemeen	0		872.000	872.000			872.000	872.000	872.000	872.000
Voorziening voormalig personeel	8.519			8.519			8.519	8.519	8.519	8.519
subtotaal	844.422	45.000	884.000	1.683.422	45.000	12.000	1.650.422	1.617.422	1.584.422	1.551.422
Debiteuren										
Voorziening debiteuren	130.048			130.048			130.048	130.048	130.048	130.048
subtotaal	130.048	0	0	130.048	0	0	130.048	130.048	130.048	130.048
totaal voorzieningen	1.391.945	49.207	894.784	2.237.522	45.000	18.105	2.210.627	2.148.536	2.107.411	2.085.340
totaal reserves en voorzieningen	11.698.673	1.633.707	1.270.060	11.335.026	1.150.605	701.035	10.885.456	10.500.622	10.255.821	10.525.092

Overzicht mutaties reserves

Omschrijving programma	2024		2025		2026		2027	
	Totaal	Struct.	Totaal	Struct.	Totaal	Struct.	Totaal	Struct.
<u>Programma 0: Bestuur en ondersteuning</u>								
Toevoegingen	5		5		5		5	
Nazorg archief		5		5		5		5
Onttrekkingen	5		5		7		-	
<u>Programma 1: Veiligheid</u>								
Toevoegingen	-		-		-		-	
Onttrekkingen	68		68		68		68	
dekking afschrijvingslasten brandweerkazernes + gem.werf		68		68		68		68
<u>Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat</u>								
Toevoegingen	-		-		-		-	
Onttrekkingen	25		125		25		25	
dekking afschrijvingslasten fietspad Markdal		17		17		17		17
dekking afschrijvingslasten fietspad Maastrichtsebaan		8		8		8		8
<u>Programma 3: Economie</u>								
Toevoegingen	-		-		-		-	
Onttrekkingen	-		-		-		-	
<u>Programma 4: Onderwijs</u>								
Toevoegingen	-		-		-		-	
Onttrekkingen	-		-		-		-	
<u>Programma 5: Sport, cultuur en recreatie</u>								
Toevoegingen	17		17		17		17	
Cultuurhistorische zaken		5		5		5		5
Overschot parkeren 't Zand		12		12		12		12
Onttrekkingen	30		-		-		-	
<u>Programma 6: Sociaal domein</u>								
Toevoegingen	-		-		-		-	
Onttrekkingen	26		-		-		-	
<u>Programma 7: Volksgezondheid en milieu</u>								
Toevoegingen	-		-		-		-	
Onttrekkingen	42		42		27		-	
<u>Programma 8: VHROSV</u>								
Toevoegingen	277		265		379		318	
Storting omgevingsplannen		13		13		13		13
Onttrekkingen	583		485		415		-	
<u>Programma 9: Algemene dekkingsmiddelen</u>								
Toevoegingen	-		-		-		-	
Onttrekkingen	-		-		-		-	
Totaal toevoegingen:	299	35	287	35	401	35	340	35
Totaal onttrekkingen:	780	93	726	93	542	93	93	93
	-481	-58	-439	-58	-141	-58	247	-58

Investeringsplan

nr.	Omschrijving krediet	Gevoteerd krediet	Uitgegeven voorgaande dienstjaren	Beginsaldo 2023	Planning uitgaven				
					Uitgaven 2023	Uitgaven 2024	Uitgaven 2025	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027
<i>Reeds beschikbare kredieten</i>									
1	Aansluiting Brouwerijplein op Dorpsstraat Chaam	13.000	-	13.000	13.000				
2	Groot onderhoud N639 kom Chaam	340.000	17.591	322.409	15.000	307.409			
3	Nieuwbouw school Chaam	6.775.000	138.802	6.636.198	100.000	200.000	2.500.000	3.836.198	
4	Kleedkamer VV Chaam	25.000	-	25.000		25.000			
5	Renovatie veld 3 VV Viola Alphen	22.500	-	22.500	22.500				
6	Renovatie VV Chaam veld 3	22.500	7.644	14.856	14.856				
7	Accommodatie VV Viola	1.247.000	797.000	450.000	450.000				
8	Ecologische verbindingzone's grondaankopen	115.190	-	115.190	38.397	38.397	38.397		
9	Ecologische verbindingzone's inrichting	69.706	9.900	59.806	19.935	19.935	19.935		
10	Infrastructurele aanpassingen 't Zand	430.000	30.690	399.310	70.000	329.310			
11	Fietsallee Chaamse bossen	430.000	501.292	71.292-	71.292-				
12	Verbreiding fietspad Markdal	506.000	42.357	463.643	463.643				
13	Fietsallee Maatrichtsebaan	201.000	151.626	49.374	49.374				
14	Vervangen AED's (35 stuks)	80.000	30.010	49.990	49.990				
15	Sanering retentiebasin	43.021	920	42.101	42.101				
16	Duurzaamheidsleningen aan SVN	500.000	482.285	17.715	17.715				
17	Startersleningen	500.000	150.000	350.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
18	Blijversleningen	125.000	-	125.000	125.000				
19	Aanpassing riolering/verwijderen slib retentiebasin Alphen	53.000	41.736	11.264	11.264				
20	Aanleggen buswatervoorzieningen	80.000	41.360	38.640	18.640	20.000			
21	duurzaam aanpassen OV armaturen	17.992	-	17.992		17.992			
22	duurzaam aanpassen OV lichtmasten	52.314	-	52.314		52.314			
23	Voorbereidingskrediet woongebied Galder	120.000	61.797	58.203	58.203				
24	Reconstructie Galderseweg	439.000	404	438.596	438.596				
25	Reconstructie heistraat (Halfverharding)	350.000	380.845	30.845-	30.845-				
26	Reconstructie Rielseweg*	650.000	-	650.000	650.000				
27	VV Viola accommodatievoorzieningen (pompen, hekken etc)	19.000	-	19.000	19.000				
28	Verduurzaming brandweerkazerne Alphen	20.000	-	20.000	20.000				
29	Verduurzaming brandweerkazerne/gemeentewerf Chaam	21.000	-	21.000	21.000				
30	Verduurzaming VV Gesta	10.000	-	10.000	10.000				
31	Verduurzaming VV Chaam	100.000	-	100.000	100.000				
SUBTOTAAL BESTAANDE KREDIETEN		13.377.223	2.886.259	10.490.964	2.786.077	1.060.357	2.608.332	3.886.198	50.000
<i>Nieuwe kredieten te voteren bij vaststelling begroting 2024</i>									
32	Reconstructie Geerakker (wegen + groen)	540.000				540.000			
33	Reconstructie Geerakker (riolering)	480.000				480.000			
34	Reconstructie Nieuweweg	700.000				50.000	650.000		
35	Kleedkamers en bergruimte VV Chaam	275.000				275.000			
36	Relinen riolering Bredaseweg	350.000				350.000			
37	Relinen riolering Valkenakker, Withagen, Hofstede, Molenstraat, Smidshof en Staa-Akker	220.000				220.000			
38	duurzaam aanpassen OV armaturen (verhoging nr. 21)	653.008				653.008			
39	duurzaam aanpassen OV lichtmasten (verhoging nr. 22)	132.686				132.686			
SUBTOTAAL NIEUWE KREDIETEN TE VOTEREN		3.350.694	0	0	0	2.700.694	650.000	0	0
<i>Kredieten financieel verwerkt maar niet te voteren</i>									
40	Sanering oude fietspaden (Chaamse bossen)	100.000					100.000		
41	TC Galder Baan 1 + 2 + accommodatievoorzieningen	64.000					64.000		
42	KindCentrum Chaam: 2 scholen en gymzaal in Chaam (aanvullend)	3.700.000					1.200.000	2.500.000	
43	KindCentrum Chaam: dubbele gymzaal in Chaam	2.000.000					700.000	1.300.000	
44	KindCentrum Chaam: kinderopvang	2.400.000					800.000	1.600.000	
45	KindCentrum Chaam: GGD	700.000					200.000	500.000	
46	KindCentrum Chaam: Overige partners	200.000					100.000	100.000	
47	Reconstructie Schellestraat	1.500.000					50.000	1.450.000	
SUBTOTAAL NIEUWE KREDIETEN NIET TE VOTEREN		10.664.000	0	0	0	0	3.214.000	7.450.000	0
TOTAAL IP BEGROTING 2024		27.391.917	2.886.259	10.490.964	2.786.077	3.761.051	6.472.332	11.336.198	50.000

Investerings- en financieringsstaat

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
<u>Uitgaven</u>					
Investerings (activa IP 2021-2024)	2.786.077	3.761.051	6.472.332	11.336.198	50.000
Investerings (grondexploitaties)	945.838	809.253	492.765	164.474	458.571
Aflossingen (opgen. geldlening. totaal)	762.393	840.000	1.080.000	1.280.000	1.720.000
Onttrekkingen (reserves)	3.081.656	781.390	727.291	543.764	93.352
Onttrekkingen (voorzieningen)	0	0	49.298	45.436	41.442
Totaal uitgaven:	7.575.964	6.191.694	8.821.686	13.369.872	2.363.365
<u>Inkomsten</u>					
Desinvesteringen (activastaat)	0	0	0	0	0
Desinvesteringen (grondexploitaties)	595.764	477.392	1.088.146	1.088.146	610.754
Investerings bijdragen van derden	0	0	0	0	0
Afschrijvingen (activastaat)	848.947	882.847	899.769	902.612	866.504
Afschrijvingen (IP 2021-2024)	0	800	73.135	697.255	697.255
Aflossingen (activastaat)	58.518	15.830	11.964	12.027	12.091
Nieuwe geldleningen	3.000.000	6.000.000	5.000.000	11.000.000	0
Toevoegingen (reserves)	321.752	358.715	404.548	340.088	384.694
Toevoegingen (voorzieningen)	894.784	18.105	32.207	49.983	68.395
Totaal inkomsten:	5.719.765	7.753.689	7.509.769	14.090.111	2.639.693
Saldo financiering:	-1.856.199	1.561.995	-1.311.917	720.239	276.328
<small>positief = toename negatief = afname</small>					
<u>Overschot financiering</u>					
<small>negatief = financieringstekort</small>					
Begin begrotingsjaar	264.000	-1.592.199	-30.204	-1.342.121	-621.882
Eind begrotingsjaar	-1.592.199	-30.204	-1.342.121	-621.882	-345.554

Meerjarige balans

Balans per ultimo (x € 1.000)	Realisatie 2022	Prognose 2023	Prognose 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	Prognose 2027
Immateriële vaste activa	396	351	306	261	216	171
Materiële vaste activa	22.916	24.898	27.821	33.438	43.916	43.144
Financiële vaste activa:						
Deelnemingen	43	43	43	43	43	43
Financiële vaste activa:						
Leningen	866	808	792	780	768	756
Voorraden (grondexploitaties)	-	946	1.755	2.248	2.412	2.871
Voorraden (overige)	-	-	-	-	-	-
Vlottende activa overig	11.600	7.070	8.178	6.336	4.123	658
TOTAAL ACTIVA	35.821	34.116	38.895	43.106	51.478	47.643
Eigen vermogen	10.905	10.022	9.645	9.998	8.691	6.598
Voorzieningen	1.262	2.108	2.081	2.019	1.978	1.956
Vaste schulden	11.419	13.657	18.817	22.737	32.457	30.737
Kortlopende schulden	6.867	6.867	6.867	6.867	6.867	6.867
Overlopende passiva	5.368	1.462	1.485	1.485	1.485	1.485
TOTAAL PASSIVA	35.821	34.116	38.895	43.106	51.478	47.643

EMU-Saldo

Omschrijving	2023	2024	2025
	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2022, aangevuld met raming resterende period	x € 1000,- Volgens begroting 2024	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2024
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-3.076	-377	354
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	849	883	900
3 Dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie minus vrijval van voorzieningen ten bate van de exploitatie	891	18	32
4 Bruto investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	2.786	3.761	6.472
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, geen betrekking hebbende op bouwgrondexploitatie en niet verantwoord op de exploitatie	0	0	0
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:			
Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0
7 Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d., alleen transacties met derden niet op de exploitatie verantwoord	946	809	493
8 Baten bouwgrondexploitatie:			
Baten voor zover niet al op de exploitatie verantwoord	596	477	1.088
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	45	45	45
10 Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder vraag 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht	0	0	0
11 Verkoop van effecten:			
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee	Nee	Nee
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-4.517	-3.614	-4.636

Taakveldindeling

Bedragen X € 1.000		Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Nr.	Taakveld omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
010	Bestuur	1.247	114	-1.133	1.318	3	-1.316	1.281	3	-1.278	1.258	3	-1.255	1.305	3	-1.302	1.313	3	-1.310
020	Burgerzaken	379	174	-206	448	160	-289	456	160	-296	465	160	-305	478	160	-318	490	160	-330
030	Beheer overige gebouwen en gronden	312	16	-296	18	13	-5	19	1	-18	19	1	-18	19	1	-18	19	1	-18
Programma 0: Bestuur en ondersteuning		1.938	303	-1.635	1.785	175	-1.609	1.756	163	-1.592	1.741	163	-1.578	1.801	163	-1.638	1.822	164	-1.659

Bedragen X € 1.000		Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Nr.	Taakveld omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
110	Crisisbeheersing en Brandweer	800	32	-768	767	6	-761	895	6	-889	926	6	-920	952	6	-946	978	6	-972
120	Openbare orde en Veiligheid	364	14	-350	449	13	-436	489	13	-476	500	13	-487	515	13	-502	530	13	-517
Programma 1: Veiligheid		1.164	46	-1.118	1.216	19	-1.197	1.384	19	-1.365	1.425	19	-1.406	1.467	19	-1.448	1.508	19	-1.489

Bedragen X € 1.000		Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Nr.	Taakveld omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
210	Verkeer en vervoer	1.870	1.196	-674	2.413	30	-2.383	1.557	30	-1.526	1.685	30	-1.655	1.620	30	-1.590	1.687	30	-1.656
Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat		1.870	1.196	-674	2.413	30	-2.383	1.557	30	-1.526	1.685	30	-1.655	1.620	30	-1.590	1.687	30	-1.656

Bedragen X € 1.000		Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Nr.	Taakveld omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
310	Economische ontwikkeling	25	0	-25	28	0	-28	36	0	-36	36	0	-36	38	0	-38	39	0	-39
330	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	45	7	-38	41	6	-35	43	6	-37	43	6	-38	45	6	-39	46	6	-40
340	Economische promotie	98	0	-98	117	0	-117	99	0	-99	100	0	-100	101	0	-101	102	0	-102
Programma 3: Economie		168	7	-161	186	6	-180	177	6	-171	180	6	-174	183	6	-178	187	6	-181

Bedragen X € 1.000		Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Nr.	Taakveld omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
420	Onderwijshuisvesting	274	0	-274	285	-3	-288	284	0	-284	288	0	-288	322	0	-322	920	166	-754
430	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	520	87	-433	614	172	-442	525	83	-442	528	83	-445	530	83	-447	533	83	-450
Programma 4: Onderwijs		794	87	-707	899	169	-730	809	83	-726	816	83	-733	852	83	-769	1.453	249	-1.204

Bedragen X € 1.000		Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Nr.	Taakveld omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
510	Sportbeleid en activering	492	117	-375	463	70	-394	472	70	-403	484	70	-414	498	70	-428	515	70	-445
520	Sportaccommodaties	504	148	-356	541	61	-480	581	61	-520	590	61	-528	596	61	-535	573	61	-511
530	Cultuurpresentatie, - productie en -participatie	37	8	-29	42	8	-34	42	8	-34	34	0	-34	35	0	-35	35	0	-35
540	Musea	10	0	-10	20	0	-20	20	0	-20	20	0	-20	20	0	-20	20	0	-20
550	Cultureel erfgoed	36	-1	-37	82	2	-80	23	2	-20	23	2	-20	23	2	-21	23	2	-21
560	Media	59	0	-59	78	0	-78	65	0	-65	65	0	-65	66	0	-66	186	30	-156
570	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.202	89	-1.113	1.616	99	-1.517	1.604	99	-1.505	1.606	99	-1.507	1.633	99	-1.534	1.654	99	-1.555
Programma 5: Sport, cultuur en recreatie		2.340	361	-1.979	2.843	240	-2.603	2.807	240	-2.567	2.822	232	-2.589	2.870	232	-2.638	3.005	262	-2.743

Bedragen X € 1.000		Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Nr.	Taakveld omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
610	Samenkracht en burgerparticipatie	1.075	147	-928	1.675	308	-1.367	1.171	279	-892	1.113	279	-834	1.083	246	-836	960	121	-839
620	Wijkteams	156	0	-156	267	0	-267	275	0	-275	280	0	-280	287	0	-287	294	0	-294
630	Inkomensregelingen	2.152	1.215	-937	2.179	1.223	-956	2.011	1.223	-788	2.024	1.223	-801	2.042	1.223	-819	2.060	1.223	-837
640	Begeleide participatie	489	0	-489	472	0	-472	471	0	-471	472	0	-472	475	0	-475	434	0	-434
650	Arbeidsparticipatie	319	1	-318	391	0	-391	382	0	-382	389	0	-389	400	0	-400	410	0	-410
660	Maatwerkvoorziening (WMO)	363	0	-363	440	0	-440	447	0	-447	451	0	-451	456	0	-456	461	0	-461
671A	Huishoudelijke hulp (WMO)	828	0	-828	826	0	-826	824	0	-824	824	0	-824	825	0	-825	825	0	-825
671B	Begeleiding (WMO)	487	0	-487	475	0	-475	475	0	-475	475	0	-475	475	0	-475	475	0	-475
671C	Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
671D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	178	71	-107	386	70	-315	455	70	-385	452	109	-342	472	219	-253	473	219	-254
672	Maatwerkdienstverlening 18-	1.925	0	-1.925	232	0	-232	232	0	-232	232	0	-232	232	0	-232	232	0	-232
672A	Jeugdhulp begeleiding	0	0	0	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1
672B	Jeugdhulp behandeling	0	0	0	13	0	-13	13	0	-13	13	0	-13	13	0	-13	13	0	-13
672C	Jeugdhulp dagbesteding	0	0	0	25	0	-25	25	0	-25	25	0	-25	25	0	-25	25	0	-25
672D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	0	1.027	0	-1.027	1.060	0	-1.060	847	0	-847	746	0	-746	789	0	-789
673A	Pleegzorg	0	0	0	57	0	-57	57	0	-57	57	0	-57	57	0	-57	57	0	-57
673C	Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	0	52	0	-52	52	0	-52	52	0	-52	52	0	-52	52	0	-52

674A	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0	7	0	-7	7	0	-7	7	0	-7	7	0	-7	7	0	-7
674B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	0	126	0	-126	126	0	-126	126	0	-126	126	0	-126	126	0	-126
674C	Gesloten plaatsing	0	0	0	55	0	-55	55	0	-55	55	0	-55	55	0	-55	55	0	-55
681A	Beschermd wonen (WMO)	58	3	-54	69	3	-66	69	3	-66	69	3	-66	69	3	-66	69	3	-66
682B	Jeugdreclassering	0	0	0	71	0	-71	44	0	-44	18	0	-18	18	0	-18	18	0	-18
Programma 6: Sociaal domein		8.030	1.437	-6.593	8.847	1.604	-7.243	8.253	1.575	-6.677	7.981	1.614	-6.366	7.915	1.691	-6.224	7.836	1.566	-6.269

Bedragen X € 1.000		Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Nr.	Taakveld omschrijving																		
710	Volksgesondheid	379	6	-373	438	10	-428	472	10	-462	487	10	-477	503	10	-493	519	10	-509
720	Riolering	1.026	1.536	510	890	1.433	543	894	1.451	557	912	1.482	570	911	1.478	567	910	1.474	564
730	Afval	1.099	1.276	178	1.108	1.303	195	1.120	1.319	199	1.137	1.337	199	1.155	1.354	199	1.173	1.372	199
740	Milieubeheer	622	59	-562	855	1	-854	711	1	-710	732	1	-731	754	1	-753	777	1	-776
750	Begraafplaatsen en crematoria	11	20	9	21	19	-2	21	19	-2	21	19	-2	21	19	-2	21	19	-2
Programma 7: Volksgezondheid en milieu		3.136	2.898	-239	3.311	2.765	-546	3.218	2.800	-418	3.289	2.849	-440	3.343	2.862	-481	3.399	2.876	-523

Bedragen X € 1.000		Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Nr.	Taakveld omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
810	Ruimtelijke Ordening	1.501	142	-1.359	1.500	16	-1.483	1.246	16	-1.230	1.165	16	-1.149	1.121	16	-1.104	751	16	-735
820	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	4.226	5.044	818	606	893	287	834	1.158	324	509	879	370	187	493	306	494	844	350
830	Wonen en bouwen	552	714	162	483	473	-10	447	463	16	407	383	-24	421	383	-38	423	383	-40
Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		6.279	5.899	-379	2.588	1.383	-1.206	2.527	1.638	-889	2.081	1.278	-803	1.729	893	-837	1.668	1.243	-424

Bedragen X € 1.000		Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Nr.	Taakveld omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
050	Treasury	56	52	-4	59	44	-15	171	30	-141	334	20	-314	561	27	-534	676	39	-637
061	OZB woningen	0	1.762	1.762	0	1.718	1.718	0	1.761	1.761	0	1.805	1.805	0	1.850	1.850	0	1.896	1.896
062	OZB niet woningen	163	871	708	200	836	636	209	857	648	215	878	663	223	901	678	231	924	693
064	Belastingen overig	2	0	-2	2	0	-2	2	0	-2	2	0	-2	3	0	-3	3	0	-3
070	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	16.292	16.292	0	16.635	16.635	0	18.009	18.009	0	19.182	19.182	0	18.411	18.411	0	18.828	18.828
080	Overige baten en lasten	70	11	-59	146	4	-141	227	0	-227	627	0	-627	1.127	0	-1.127	1.397	0	-1.397
341	Economische promotie	0	373	373	0	337	337	0	338	338	0	339	339	0	339	339	0	340	340
Programma 9A: Algemene dekkingsmiddelen		290	19.361	19.070	407	19.575	19.168	610	20.995	20.385	1.179	22.224	21.046	1.913	21.527	19.614	2.307	22.027	19.720

Bedragen X € 1.000		Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Nr.	Taakveld omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
040	Overhead	3.803	143	-3.661	4.593	159	-4.434	4.890	147	-4.744	4.999	138	-4.860	5.169	138	-5.031	5.719	136	-5.583
Programma 9B: Overhead		3.803	143	-3.661	4.593	159	-4.434	4.890	147	-4.744	4.999	138	-4.860	5.169	138	-5.031	5.719	136	-5.583

Bedragen X € 1.000		Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Nr.	Taakveld omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
090	Vennootschapsbelasting (VpB)	349	0	-349	34	0	-34	7	0	-7	7	0	-7	8	0	-8	0	0	0
Programma 9C: Vennootschapsbelasting		349	0	-349	34	0	-34	7	0	-7	7	0	-7	8	0	-8	0	0	0

Bedragen X € 1.000		Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Nr.	Taakveld omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
081	Overige baten en lasten	0	0	0	80	0	-80	80	0	-80	80	0	-80	80	0	-80	80	0	-80
Programma 9D: Onvoorzien		0	0	0	80	0	-80	80	0	-80	80	0	-80	80	0	-80	80	0	-80

Bedragen X € 1.000		Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Nr.	Taakveld omschrijving																		
098	Mutaties reserves	3.549	2.571	-978	322	3.097	2.775	359	781	423	405	727	323	340	544	204	385	93	-291
Programma 9E: Reserves		3.549	2.571	-978	322	3.097	2.775	359	781	423	405	727	323	340	544	204	385	93	-291
TOTAAL GEMEENTE ALPHEN-CHAAM:		33.710	34.309	598	29.523	29.222	-301	28.433	28.478	46	28.688	29.365	676	29.292	28.189	-1.103	31.056	28.671	-2.384

Financiële beleidsuitgangspunten

1. Verwerkt zijn de door de raad genomen besluiten tot en met 6 juli 2023

2. Aantal inwoners per juni 2023 (Bron: CBS): 10.482

3. Aantal woonruimten 2023 (Bron: Gemeentefonds): 4.751

4. Bijdrage ABG

De bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling ABG is gebaseerd op de door het bestuur van de ABG vastgestelde meerjarenbegroting 2024-2027 van de ABG. Deze begroting is behandeld in de raadsvergadering van 29 juni 2023. In de meerjarenbegroting 2024-2027 van de ABG is rekening gehouden met inflatie.

5. Kapitaallasten

- Per 1 januari 2023 is voor € 12.162.393 aan langlopende leningen aangetrokken. Van dit bedrag is € 12.120.000 voor de gemeente zelf. De rest wordt doorgeleend aan woningbouwcorporaties.
- Voor nieuw aan te trekken langlopende geldleningen is het uitgangspunt dat deze worden aangetrokken per 1 juli tegen een rentepercentage van 3,5%.
- Het afgeronde rente-omslagpercentage bedraagt in de begroting 2023 1,0% (berekend 1,42%).
- Voor nieuwe investeringen gelden de bepalingen (afschrijvingsmethode en -termijnen) zoals deze zijn opgenomen in de nota waardering en afschrijving vaste activa 2017.

6. Overige kosten

- Bijdragen aan een gemeenschappelijke regeling zijn geraamd op basis van de meerjarenbegroting van betreffende gemeenschappelijke regeling die door het bestuur is vastgesteld.
- Voor budgetten waar contractuele verplichtingen voor gelden zijn de ramingen hierop gebaseerd.
- Voor overige budgetten is alleen inflatiecorrectie toegepast voor zover dit noodzakelijk was.
- Voor alle jaren is een stelpost 'Indexatie' opgenomen welke ingezet kan worden ter dekking van de gestegen kosten voor budgetten die tegen constante prijzen zijn opgenomen.

7. Huren

- De te ontvangen huren van gebouwen zijn geraamd tegen constante prijzen (gelijk aan de begroting 2023).
- De te ontvangen huren van sportvelden zijn geraamd tegen constante prijzen (gelijk aan de begroting 2023).
- De te ontvangen huur voor het gebruik van de sportzaal door het voortgezet onderwijs is geraamd tegen constante prijzen (gelijk aan de begroting 2023).

8. Belastingen

Aanpassingen van de tarieven worden middels een voorstel afzonderlijk aan de raad voorgelegd.

- Voor de jaren vanaf 2024 wordt de OZB enkel verhoogd met de inflatie.
- De forensenbelasting wordt in 2024 gelijk aan de OZB enkel verhoogd met de inflatie.
- Voor de jaren vanaf 2024 wordt de forensenbelasting enkel verhoogd met de inflatie.
- De toeristenbelasting wordt in 2024 niet verhoogd.

9. Leges en heffingen

Aanpassingen van de tarieven worden middels een voorstel afzonderlijk aan de raad voorgelegd.

- Bij het vaststellen van de tarieven rioolheffing en afvalstoffenheffing wordt gestreefd naar 100% kostendekkendheid.
- Leges voor de producten van burgerzaken worden geraamd op basis van constante prijzen.

10. Algemene uitkering uit het gemeentefonds

- In de primitieve ramingen van de begroting 2024 en het meerjarenperspectief 2025 t/m 2027 is rekening gehouden met de cijfers uit de meicirculaire gemeentefonds 2023.
- De bedragen die in de algemene uitkering zijn opgenomen ter compensatie van de inflatie, worden voor de jaren 2024 tot en met 2027 als stelpost opgenomen aan de lastenkant van de begroting.
- Bij de berekening van de algemene uitkering houden wij geen rekening met een eventuele toevoeging vanuit het BCF. Op basis van de thans geldende regels zouden wij de realisatie vanuit het BCF over 2022 (€ 105.000) structureel mee mogen nemen als baat.
- Aan het gemeentefonds zijn aanvullende middelen (€ 1,8 miljard) toegevoegd voor de uitvoering van de jeugdzorg. Voor zover deze middelen nog niet zijn opgenomen in de meicirculaire 2023 worden deze conform de afspraken met de Provincie in 2026 en 2027.

11. Reserves

Voor de algemene reserves en bestemmingsreserves gelden de regels zoals die zijn opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV), de nota reserves en voorzieningen en de Financiële verordening gemeente Alphen-Chaam 2017. Hiervan mag niet worden afgeweken.

12. Voorzieningen

Uit het oogpunt van rechtmatigheid en het BBV moeten alle bestedingen ten laste van voorzieningen zo nauwkeurig mogelijk worden geraamd. Hiervoor zijn bestedingsplannen ter onderbouwing noodzakelijk. In geval een bestedingsplan ontbreekt of een raming niet of moeilijk is te geven, moet tenminste een schatting worden gemaakt. In een later stadium kan dan alsnog worden gezorgd voor de noodzakelijke onderbouwing.

13. Onvoorzien

Voor onvoorzien uitgaven (incidenteel en structureel) wordt een stelpost opgenomen van € 80.000.

14. Overhead

De overhead wordt op een consistente wijze toegerekend aan de taakvelden. De verdeling is gebaseerd op het aantal uren dat in het verleden aan betreffende taakvelden is besteed.

Bijlagen

BBV indicatoren

1		Formatie			
Eenheid	Fte per 1.000 inwoners				
Bron	Eigen gegevens				
Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot
2019	2020	2021	2022	2023	2024
0,26	0,20	0,19	0,19	0,19	0,19
Beoogde maatschappelijke effecten:					
Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat op peildatum 1 januari. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan. Vanwege de ABG-samenwerking betreft het hier uitsluitend de functies van de gemeentesecretaris en de griffier. Er is in deze geen maatschappelijk effect beoogd.					
2		Bezetting			
Eenheid	Fte per 1.000 inwoners				
Bron	Eigen gegevens				
Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot
2019	2020	2021	2022	2023	2024
0,26	0,18	0,16	0,19	0,19	0,19
Beoogde maatschappelijke effecten:					
Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, inclusief eventuele boventallige medewerkers. Vanwege de ABG-samenwerking betreft het hier uitsluitend functies van de gemeentesecretaris en de griffier. Er is in deze geen maatschappelijk effect beoogd.					
3		Apparaatskosten			
Eenheid	Kosten per inwoner				
Bron	Eigen begroting				
Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot
2019	2020	2021	2022	2023	2024
707,60	752,79	711,87	736,50	883,34	985,08
Beoogde maatschappelijke effecten:					
Stijgende kosten moeten leiden tot een verbeterde dienstverlening.					
4		Externe inhuur			
Eenheid	Kosten % van tot. loonsom + tot. kost inhuur ext. bij ABG				
Bron	Eigen begroting				
Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot
2019	2020	2021	2022	2023	2024
10,0%	12,0%	16,6%	21,0%	3,0%	5,30%
Beoogde maatschappelijke effecten:					

* begroting ABG

5		Overhead			
Eenheid	% van de totale lasten				
Bron	Eigen begroting				
Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot
2019	2020	2021	2022	2023	2024
12,36%	14,42%	14,29%	11,19%	14,88%	16,68%
Beoogde maatschappelijke effecten:					
Met overhead wordt geen maatschappelijk doel nagestreefd.					

Indicator	eenheid	periode	gebied / dimensie	waarde	bron	omschrijving
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2018	Alphen-Chaam	8	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergriep plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2018	Nederland	12	Stichting Halt	
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2019	Alphen-Chaam	4	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergriep plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2019	Nederland	13	Stichting Halt	
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2020	Alphen-Chaam	7	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergriep plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2020	Nederland	11	Stichting Halt	
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2021	Alphen-Chaam	3	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergriep plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2021	Nederland	8	Stichting Halt	
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2022	Alphen-Chaam	9	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergriep plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2022	Nederland	8	Stichting Halt	
Niet-sporters	%	2020	Alphen-Chaam	49,4	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
Niet-sporters	%	2020	Nederland	49,2	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	
Misdrijven - Geweldd misdrijven	per 1.000 inwoners	2022	Alphen-Chaam	1,4	CBS - Geregistreerde criminaliteit	Het aantal geweldd misdrijven. Voorbeelden van geweldd misdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Misdrijven - Geweldd misdrijven	per 1.000 inwoners	2022	Nederland	4,6	CBS - Geregistreerde criminaliteit	
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2022	Alphen-Chaam	3,8	CBS - Geregistreerde criminaliteit	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiming, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2022	Nederland	6	CBS - Geregistreerde criminaliteit	
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2022	Alphen-Chaam	2,4	CBS - Geregistreerde diefstallen	
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2022	Nederland	1,4	CBS - Geregistreerde diefstallen	
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2022	Alphen-Chaam	0,5	CBS - Geregistreerde diefstallen	
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2022	Nederland	2,3	CBS - Geregistreerde diefstallen	
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2020	Alphen-Chaam	84	CBS - Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2020	Nederland	170	CBS - Huishoudelijk afval	
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2021	Alphen-Chaam	21,7	berekening	
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2021	Nederland	33,2	berekening	
Funciemenging	%	2022	Alphen-Chaam	45,1	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Funciemenging	%	2022	Nederland	53,8	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2022	Alphen-Chaam	224,2	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2022	Nederland	174,1	LISA	
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2019	Alphen-Chaam	333	CBS - Waarde onroerende zaken	De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt

Indicator	eenheid	periode	gebied / dimensie	waarde	bron	omschrijving
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2019	Nederland	250	CBS - Waarde onroerende zaken	
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2020	Alphen-Chaam	351	CBS - Waarde onroerende zaken	De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2020	Nederland	271	CBS - Waarde onroerende zaken	
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2021	Alphen-Chaam	372	CBS - Waarde onroerende zaken	De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2021	Nederland	290	CBS - Waarde onroerende zaken	
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2022	Alphen-Chaam	397	CBS - Waarde onroerende zaken	De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2022	Nederland	317	CBS - Waarde onroerende zaken	
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2023	Alphen-Chaam	438	CBS - Waarde onroerende zaken	De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2023	Nederland	369	CBS - Waarde onroerende zaken	
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2022	Alphen-Chaam	4,4	DUO/Ingrado	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2022	Nederland	4,2	DUO/Ingrado	
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2022	Alphen-Chaam	1,8	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2022	Nederland	9,3	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research	
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2022	Alphen-Chaam	15	DUO/Ingrado	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2022	Nederland	24	DUO/Ingrado	
Demografische druk	%	2023	Alphen-Chaam	80,5	CBS Bevolkingsstatistiek	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.
Demografische druk	%	2023	Nederland	70,3	CBS Bevolkingsstatistiek	
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2021	Alphen-Chaam	0,8	DUO/Ingrado	Vsv-ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv-ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2021	Nederland	1,9	DUO/Ingrado	
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2023	Alphen-Chaam	959	COELO - Atlas lokale lasten	Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2023	Nederland	860	COELO - Atlas lokale lasten	
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2023	Alphen-Chaam	1062	COELO - Atlas lokale lasten	Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2023	Nederland	942	COELO - Atlas lokale lasten	
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2022	Alphen-Chaam	580,2	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2022	Nederland	825,4	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2015	Alphen-Chaam	1	CBS - Jeugdmonitor	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2015	Nederland	1	CBS - Jeugdmonitor	
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2021	Alphen-Chaam	3	CBS - Jeugdmonitor	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2021	Nederland	6	CBS - Jeugdmonitor	
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2021	Alphen-Chaam	x	CBS - Jeugdmonitor	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2021	Nederland	2	CBS - Jeugdmonitor	
Netto arbeidsparticipatie	%	2022	Alphen-Chaam	72,6	CBS - Arbeidsdeelname (gemeente)	Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking (beroeps- en niet-beroepsbevolking). Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking).
Netto arbeidsparticipatie	%	2022	Nederland	72,2	CBS - Arbeidsdeelname (gemeente)	
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2021	Alphen-Chaam	147,3	cbs_reint	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2021	Nederland	431,2	cbs_reint	
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2022	Alphen-Chaam	156,8	cbs_reint	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2022	Nederland	197,7	cbs_reint	
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	Alphen-Chaam	12,6	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	in percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed. Persoonsgebonden budget (PGB) is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	Nederland	13,2	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	
Jongeren met jeugdbescherming	%	2022	Alphen-Chaam	0,5	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	in percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.
Jongeren met jeugdbescherming	%	2022	Nederland	1,2	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	
Jongeren met jeugdreclassering	%	2022	Alphen-Chaam	Geen data	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	in percentage van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar, per 1 januari Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.
Jongeren met jeugdreclassering	%	2022	Nederland	0,3	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	2022	Alphen-Chaam	570	CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeen
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	2022	Nederland	700	CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo	

Meerjaren Uitvoerings Programma 2040 (MUP2040)

Onderstaande budgetten zijn in de programmabegroting 2024-2027 opgenomen.

Omschrijving	Bedragen x € 1 /- = nadelig			
	2024	2025	2026	2027
Meerjarenuitvoeringsplan Chaam (MUP)				
Vitaal verenigingsleven	-60.000	0	0	0
Hart van Chaam	-70.000	-70.000	0	0
Het gezicht van Chaam	-35.000	0	0	0
Chaam bruist!	-85.000	0	0	0
Chaam in beweging	-90.000	0	0	0
Klimaatadaptieve kern	-23.000	0	0	0
Vorbereiding gebiedsontwikkeling	-110.000	0	0	0
Flankerende inspanningen	-80.000	-80.000	-80.000	0
nog te concretiseren projecten	-30.000	-335.000	-335.000	0
Dekking algemene reserve MUP	583.000	485.000	415.000	0

Lijst gebruikte afkortingen

ABG	Gemeenten Alphen-Chaam, Baarle-Nassau en Gilze-Rijen
AO/IC	Administratieve Organisatie / Interne Controle
B&W	Burgemeester en wethouders
BADO	Bedrijfsvoering, Auditing Decentrale Overheden
BBV	Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten
BIEO	Begroting In Een Overzicht
BN	Baarle-Nassau
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BRP	Basisregistratie personen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde (Omzetbelasting)
BVC	Boom Veiligheids Controle
CBS	Centraal Bureau Statistieken
COELO	Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden
CPO	Collectief particulier opdrachtgeverschap
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
EMU	Economische en Monetaire Unie
EMVI	Economisch Meest Voordelige Inschrijving
FIDO	Financiering decentrale overheden
GFT	Groente- Fruit- en Tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GOB	Groen Ontwikkelfonds Brabant
GR	Gilze en Rijen
GREX	Grondexploitatie
GVVP	Gemeentelijk verkeer- en vervoersplan
HOF	Wet Houdbare Overheidsfinanciën
HRM	Human Resource Management
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IKC	Integraal Kind Centrum
IP	Investeringsplan
KC	Kind Centrum
KCM	Klant Contact Monitor
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LED	Light Emitting Diode
MJR	Meerjarenraming
MUP	Meerjaren Uitvoerings Programma
NNB	Natuur Netwerk Brabant

NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NV	Naamloze vennootschap
OAD	Ontwikkelgerichte, Arbeidsmatige Dagbesteding
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West Brabant
OOM	Overheidontwikkelmodel
OZB	Onroerende zaakbelastingen
P&C	Planning & control
P&O	personeel & Organisatie
P2P	Purchase 2 Pay
PM	Pro Memorie
PPN	Perspectiefnota
RES	Regionale Energie Strategie
RO	Ruimtelijke Ordening
SGP	Stabiliteits- en Groeipact
SLA	Schone Lucht Akkoord
STIKA	Subsidieregeling Groen Blauw Stimuleringskader
STILA	Stimuleringsregeling Landschap Noord-Brabant (opvolger STIKA)
TPO	Tijd- en plaatsafhankelijk werken
Turap	Tussenrapportage
TVW	Transitie Visie Warmte
VANG	Van Afval naar Grondstof
vGRP	Verbreed gemeentelijk rioleringsplan
VNG	Vereniging van Nederlandse gemeenten
VON	Vrij Op Naam
VpB	Vennootschapsbelasting
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VV	Voetbal Vereniging
Wmebv	Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
Woo	Wet Open Overheid
WOZ	Wet waardering onroerende zaken